

310390

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 9.

చెన్న పట్టణము 1922 వ సం॥ జూన్ నెల 30-వ తేది శుక్రవారము

No. 77

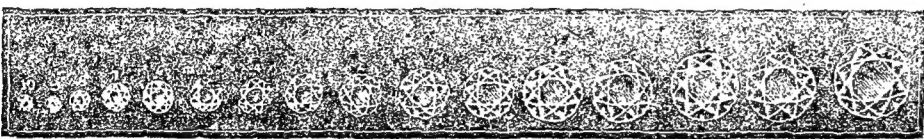
సంపుటము ౯

మంతులినామ సంవత్సరము, ఆషాఢమాస శుద్ధపక్షి ౬.

సంచిక ౭౭

పుష్కరాగకమలములు

(314)

ప్రతిరాయికిని సీమకమలములు మిరియందునట్లు 64 పట్టెలు తీర్చి గ్యారంటిగా పంపబడును. సలకు తృప్తిలేనిచో పార్శలు పుచ్చుకొనిన 3 దినములలోపల రీగి పంపిన వైకము పంపివేయబడును. పి. గోపాలసామి శెట్టి, 783 ధర్మరాజ గుడివీధి, పోస్టు సెంటుతామన్ మాంటు, (మదరాసు).

(శు)

మర్గోషిల్

వస్త్రము, సిపిలిన్, ఏనుకాలు మొదలగు చర్మవ్యాధులకు తగినవిద్యవధములు మావద్దగలవు, యిందుకు సంబంధించిన వివరములకు వ్రాయవలెను.

The Calcutta Chemical Company Ltd., Factory & Head Office Pallvunge, Calcutta. ది కలక్తూ కెమికల్ కంపెనీ లిమిటెడ్ ఫ్యాక్టరీ ఆంధ్రు హెడ్ ఆఫీసు బల్లిగంజి, కలక్తూ మా జ్ఞోషధములు ఈ దిగువగల విలాసవతులవద్ద వున్నవి.

- (1) మెసర్సు శ్రీ కృష్ణ బ్రదర్సు, 323 తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు.
- (2) టి. ఎన్. రావుగారు, 19, డబ్ల్యు. ఏ. లెంపెల్ రోడ్డు, బసవనగుడిపోస్టు, బెంగళూరుసిటీ.
- (3) మెసర్సు, పి. సర్వేశ్వరరావు అండు సన్న రాజమండ్రి.

(3081) "కత్తికట్టలు"

పెద్దకత్తి కత్తి గజము పొడుగు ౪.౫మీ. పొడవైనది 1-కి రూ॥ 4-కి ౮.0.

దజను కొనుగోరికి ఒకటి ఉచితము. పోస్టేజిఖర్చు వేత నలయువాని అర్హతతో ఒకరూపాయి అడ్వాన్సు పంపవలెను.

బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో కట్టర్లు అండ్ లాక్ మేకర్సు పెద్దాపురం. (గోదావరిజిల్లా)

తెలిగ్రాఫిక్ అడ్రెసు: "ఇంద్రప్రస్థ" పెద్దాపురం

బహుమానము

వైద్యవిద్య

ఆయురారోగ్యవ్యవస్థామాలకు మార్గదర్శి అన్ని భాషలలో దొరుకును.

రాజవైద్య వారాయణజీ కేశవజీ, (8188) ౩7, చిహాబాదకోట్ట, మదరాసు.

మలయచందనము

గనెరియా అను పెంగోగమునకు మేళాము

పెద్దము లేదు. పిచికారితో పని లేదు. ఎటువైపు, తెలుపు, పచ్చ, ఆన మూడు విధముల పెంగోగమును మూడు పూటలలో మానునను స్త్రీలకును వ్యాధులకు మూడే ఇది రోజొకపదము, (1261) డబ్బీ 1 కి వెల 2-4-0

గంధర్వ వార్షిసి, రాయవరం. (గోదావరిజిల్లా)

ఆయుర్వేద పంచరత్నములు

1. చిరట ఆసవ: స్వాస్థ్యముల తప్పక బహిమార్ప దివ్యా షధము. సీసా రు 2. రు 1-4-0.
2. మధుమూత్ర భంజని: మధుమేహము, బహుమూత్రము, శుక్లవర్ణము, కునుమరోముల నిర్మూలము చేయు సంతివిని మధ కులం రు 15.
3. సిద్ధ మకర ధ్వజ: ఆకాల జగంప మృత్యుభయముల తొలగించు అమృతము 15 రూ॥ రు 4.
4. శంకరతైల: కుచ్చు గర్భవ్యాధుల నిర్మూలము చేయు అనలాస్త్రము రు 1.
5. మంత్ర కవచమ్: మహా ఋషి ప్రాక్త శాస్త్రసిద్ధిచాయక మంత్రోపధి సాయనిః ప్రక్రియ. రు 8 రు ౭ రు ౭.

ఈ కలలాగు ఉచితము. చూచితీరవలెను. ఆయుర్వేదరత్న బి. కేశవనారాయణ, (182) మేనేజింగ్ ప్రొఫ్రయటరు మెస్సర్సు, బి. యన్. రావు బదర్పు వారి ఆయుర్వేదాషధాలయము, బరంపురం.

డిప్టోమా పొందిన ఆయుర్వేద చికిత్సలకు, చెన్నపురి బి. కె. పి. డి. ఆసుపత్రియందు ప్రధాన డాక్టరును, నిఖిలభారతి ఆయుర్వేద విద్యాపీఠ విద్యార్థికి శీలురుగాను నుండు ఆయుర్వేద భూషణు

(3497) సండిత యం. దొరైస్వామి అయ్యంగార్, A. K. A. C. వారి

అయుష్కరసాయనమ్ బలవర్ధకమగు దివ్యాషధము

ఆయుష్కరము, రక్తశోధకము, పిజ్జనము, వృద్ధ్యము, బల్యము, స్పృహ, శేఘ్రము, ప్రసంగము, ఉద్దీపనము మొదలైన విశేషగుణములు ఈ ఒక "ఆయుష్కర సాహజమునకు" కలదు. నుక పొందుగోరము, ఆలిజిల్లా మొదలైన వ్యాధులచేత వచ్చు బలహీనత, రక్తహీనత, పక్షవాది, స్పృహహీనత, తీయగోగము, భాతీనష్టము, ఉన్మాదము, మలబంధము, అజీర్ణము ఈ వ్యాధులు నిశ్చయముగ నివృత్తియగును. స్త్రీలు గర్భము ధరించియుండుపుడు ఆయుష్కర సాయనము కొంతకాలము ప్రయముగ నేవించిన తల్లికిని గర్భమునకున్న చాల బలము కలుగును. భాతీపుష్టి కలిగించును. బలహీనమైన బాలురకు ఆహారములతో ఇచ్చుటకు మిక్కిలి సుపయోగమైనది ఆయుష్కరము. చర్మ రోగములను వారింపును. పెంగోగములకు ఇదే ప్రత్యేక జ్ఞోషధము మేళారోగములకు ముఖ్య సాయనము. సీ॥ 1-కి ౩-0-0 ఆర్యజ్ఞోషధశాల, 7. ఆదియప్ప మొదలివీధి, వేడేరి, మదరాస్.

సమకాలికాభిప్రాయములు

మైసూరులో కద్దరు ప్రచారము

బొడ్డుపాటి హనుమంతరావు.

(13) ఇక ఫర్వేష బ్యారో, కాకినాడ.

ఆ భ ర ణ ము లు

పచ్చ రాళ్లు పొడిగొమ్మపి. నూనెకాంతికి సమానమైన
కాంతి వలచి అగ్రాచరమయినది దీని ధర ఒక్కటింటికి
3—8—0 ప్రాంత్య మోస్తురుగనీ లేదీ పోటోలు లేనివి
చిన్న పతకములు కలిపి. ధర 1 టింటికి 2—0—0

164, చెన్నాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

109

జి. సుబ్బారాయుడు, కంపినివారికి

పేకు కలపవ ర్తులు, కాకినాడ.

రెండు సంవత్సరములనుండి గ్రంథాలయమహాసభలే జరుగుట లేదు. ఈయనద్యయమును ప్రారంభించి విశేషకృషి సలిపినది శ్రీ ఆత్మ్యంకి వేంకటరమణయ్యగారు. ఏమి గ్రంథాలయ స్థాయి సంఘమునకు కార్యదర్శిగా నుండి దేశమంతటను పర్యటించి ఉద్యమాభివృద్ధికి దోహదమై యుండిరి. మాడుసంవత్సరముల నాడు చెన్నపురిలో గ్రంథాలయసభలు అత్యుత్సాహముతో జరిగియుండెను. ఆనాటివరకును ఉద్యయము అభివృద్ధిపూర్వము నందుండెను. ఆమహాసభాసమయనందు కార్యదర్శిగారగు వేంకటరమణయ్యగారు ఉద్యమాభివృద్ధికి ఒక ముద్రణాలయమును అత్యావశ్యకమని సభ్యులకు విన్నవించి తన్ను గౌరవించి స్వర్ణరతక మియ్యనలయనని యుండిన వారందఱతోను ముద్రణాలయ మొంగగమని ప్రార్థించెను. సభాసదులలో కొందఱ రీతిభిప్రాయముతో తా వేకేసరించి విశ్వప్రయత్నములుజేసి ఒక ముద్రణాలయమును దెజవాడలో స్థాపించిరి. ఈ స్థాపనయే తలచనికలంపుగా గ్రంథాలయోద్యయమును అనిష్టదాయకమైనది. కేంద్ర సంఘకార్యదర్శిగారు ముద్రణాలయములో మానేజరుగా స్వదాయుండినవనినవారైరి. గ్రంథాలయోద్యయమునకై ఈముద్రాలయ మేసహాయముగాని యొనర్చినట్లు గానరాదు. ఇరమద్రాలయములవలెనే యీముద్రాలయము కూడ వ్యాపారముచేసి ధనార్జనమునకై పాటుపడుచుండునట్లు తెలియవచ్చుచున్నది. రెండు సంవత్సరములనుండి గ్రంథాలయమహాసభలు జరుగుటలేదు. ఈసభలను జరుగునట్లు చేయువనిసభాసము కేంద్రగ్రంథాలయ సంఘకార్యదర్శిగారిచే యింటున్నది శ్రీఆత్మ్యంకి వేంకటరమణయ్యగారు తమస్థానమునకు రాజీనామాచిరారా? లేకున్న వీరీయోద్యయముపట్ల ఏమిపని చేయుచున్నారా? గ్రంథాలయ మహాసభలు ప్రారంభించినది మొదలు అవి రాజకీయసభలతో నేలూటి జోక్యము కలుగజేసికొనకుండ ప్రత్యేకముగ చేసుకాలమందు ఇతిరపట్టణములందు జరుగుచుండునవి. కాకినాడ పురములో నాంధ్రమహాసభ జరిగినప్పుడు నెల్లూరులో గ్రంథాలయ మహాసభ జరిగెను. ఓడపల్లో నాంధ్రమహాసభలు జరిగినప్పుడు విశాఖపట్టణములో గ్రంథాలయమహాసభ జరిగెను. ఓడపల్లలో గ్రంథాలయ సభకూడ జరిపితే బాగుండునని యొకతీర్మానము అధి: సంఘాకుల యామోదమునదసెను. కాని, దాంతీర్మాన జరిగిన విశాఖపట్టణ గ్రంథాలయసభయందు మాత్రము రెండుసభల నొక్కటిగా జరుపుటకు గ్రంథాలయప్రతినిధు రొప్పుకొనరైరి. ఈసభాధ్యక్షులై యుండిన శ్రీపోలవరం జమీందారు గారయిన లేటు కే. ఆర్. వి. కృష్ణ రావు బహదర్ బాదు ఈసభను రాజకీయసభలతో జేర్చుట కిష్టపడరైరి. కావుననే మరుసటి రాజకీయ సభలు అనంతపురములో జరిగినను గ్రంథాలయసభలు చెన్నపురములో నటవైధమయితో జరిగెను. మరుసటి సంవత్సరపు సభలన్నియు మహానందిలో జరిగిన బాగుండునని నూచించినవారు శ్రీ వేంకటరమణయ్య పంతులుగారే. వారప్పుడు స్కూటు ఉద్యయములో చాల కృషి సల్పుచుండుటచే ఆసంవత్సరము అఖిల భారత స్కూటు మహాసభ మహానందిలో జరుగుట చేతను మహానంది పుణ్యక్షేత్ర మగుటచేతను, ఆసంవత్సరము మాత్రము గ్రంథాలయ మహాసభను మహానందిలో జరుపుటకు గ్రంథాలయప్రతినిధు లామోదించిరి. కాని, మహానందిలోనే రెండు సభలను కలిపినందున గ్రంథాలయసభకును ఉద్యయమునకు వచ్చిన సప్తము వికార మాయెను. మొదటిరోజు ఉద్యయము ప్రతినిధు లెన్నవ విశేషముగా రాకుండినను ఎవరో పదిమంది హుచ్చుండి సాధాణముగా రెండురోజులు జరుపవలసిన మహాసభను రెండుగంటలలో ముగించి వేసిరి ఇదియే అఖిల మహాసభ. మరుసటిసంవత్సరము సభ నెచ్చటలైన సల్పటకు కార్యదర్శిగారు కృషి సల్పిరారే అప్పటినుండి ఇప్పటివర కొక క్రొత్త గ్రంథాలయ మైనను ఎచ్చటగాని స్థాపించినట్లు కానరాదు. కాని, కేతూప్యము స్థాపించుచుండిన గ్రంథాలయము లనేకములు నడిచినట్లు మాత్రము తెలియవచ్చుచున్నది. ప్రస్తుత రాజకీయోద్యయమునకు గాని జనసామాన్యము పాల్గొన్నవలసిన యే యుద్యయమునకు గాని జనుప్రదము కావలయునన్న గ్రంథాలయోద్యయము మనఆంధ్రదేశమునందు పునరుద్ధరించుట అత్యావశ్యకము. ఇట్టి మహాద్యయము నిష్పాదు విడుచుట ఆంధ్రుల కార్యమూర్త్యమునకు భంగము కల్గింపక మానదు. కార్యనిర్వాహక కేంద్రసంఘములోనుండు సభ్యులైనను మేల్కొంచి ఉద్యమాభివృద్ధికి కారలసిన ప్రయత్నములుచేసి ఆంధ్రాభ్యుదయనకు తోడ్పడెదరుగాక! (అరిజ్ఞ)

రాజును 3, 4 రూపాయలు ఖరీదుండును. మంచిదూది
యేకులు మైసూరు కాంగ్రెసు అక్కినుల్ని పాను 11 అణాలకు
దొరకును. నిజమైన అనుబంధము ౫వము 8 అణాలనుండిగూడ
దొరకును. (మైసూరు పేటియక్ట)

నం. దేశపు సుపరిద్ధకవులలో ఆగ్రహానము వలంకరించిన సత్సేంద్రబాధ దత్తుగారు దివి కేగిరి. కొంతకాలమునుండి ఆతి సూక్ష్మవాది పీడితులైరి. ఈ హూర రోగమునకు దోడు గాచవుడు బయలుదేరెను. నడిమరుసులో వృక్ష్యువాత. బడిది. వీరి వురణము వలన నంగదేశమునకు గొప్పవృద్ధులు గలిగినది ఈ యన పద్యములు దేశభక్త ఆశయముతోడను మహద్వ్యములపట్టి విశ్వాసముతోడను నిండియున్నవి. తొలుదొల్ల దేశభాషా పూర్వకముగ ప్రకృతిశాస్త్రమును శరపుటను ప్రజేశజ్వెట్టిన కీ! శే! ఆశ్చర్య తుమారదత్తుగారి ఒక్కచే నునురుడు. ఈయన నుకొనంపదలు అందరికిని సంతోషమును గల్గించెను. మన దేశమునకు ఈకవిశేఖరుడు జేసిన భాషాసేవ కాశ్వరముగ నుండును. వృద్ధననియు పనిభార్యయు బిడిగలరు. వీరికి మాసాన మూడి అందజేయుచున్నారము. (అన్యరబజాదప్రతిక)

సంయుక్త రాష్ట్రములోనున్న బాదాంజమీందారులు ప్రస్తుతమందున్న గవర్నరుగారిని ఉద్యోగపరిమితిని పెచ్చించి మరల నియమించవలయుననియు ప్రస్తుతమందున్న సెటిల్మెంటు సుపర్కసెంటు సెటిల్మెంటుగ జేయవలెననియుగోరుచు తీర్మానమును గావించుకొనిరి.

రెండు 3 $\frac{1}{2}$ హెచ్. పి. హారన్స్ ఆయిలు ఎంజనులు (వాడినవి) అమృతమున కున్నవి. ఎంజనులు బాగా పనిజేయుచు మంచిస్థితియందున్నవి. 16 అడుగుల పాష్టింగు, రెండు పుల్లలు, పెద్ద నూనెతోట్టి, 2 $\frac{1}{2}$ అంగుళములు పంపు సహా విక్రయింపబడును. కావలసినవారు వెంటనే చూచుకొని ధరను నిర్ణయించుకొనవచ్చును.

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

7, తంబుకెట్టిపేటి, మద్రాసు.

కమమహాజన సంఘము.

పదవ వాగ్దేవ వృత్తాంతము

అధ్యక్షా! సాంఘిక సాహిత్య మహాజనములారా!

సమస్తాంశం కమమహాజన సంఘము అనే ప్రామాణికముగా జరిపియుంటిమి.

నేడు యీ టంగుటూరు పురంబున ఎనిమిదవ కమమహాజనసభ ఆంధ్రగోష్ఠిని ఆంగ్ల భాషా విభాగమున, బాల్యమునండి తత్సంఘము:కు ఆసాదమైన సేవాపరాయణులను ఆగు శతావధాని త్రిపురనేని రామస్వామి చాదరి బారిష్టరుగారి అధ్యక్షత క్రింద జరుపుచున్నాము గదా. యీ మహాజనసభ సమావేశమును సమగ్రము దయానుచున్న పరమేశ్వరుడు ఆశీర్వాదింతుగాక.

యిదిగూకు యిట్టి మహాజన సభలు కృష్ణామండలమున మూడున్నగదావారి మండలమున నొకటియు మద్రాసుపట్టణమున నొకటియు గుంటూరు మండలమున రెండును జరుగుచున్నవి. సప్తమ మహాజనసభ బాల్కతాలూకా నిడు ప్రాంత గ్రామమున విద్యాభివృద్ధి పరాయణులగు శ్రీ. ఆర్. పింగళి స్వామినాయుడుగారి అధిపత్యము క్రింద 1919 సం. జూలై 21, 22 తేదీలయందు జరుగెదముగా జరుపబడియున్నది. తదాది నేటివరకు యింకను ఒకటి రెండు మహాజన సభలు జరిగియుండవలసినదేగాని అట్లుజరుపుటకు లోకం. ఆహ్వానించుచున్న చిత్తూరుజిల్లా వాస్తవ్యులగు ము.రా.శ్రీ బొలెన మునుస్వామి నాయుడుగారికి అనివార్యములగు కొన్ని కారణములచే సావక శము లేక కాలయాపన జరుగుతున్నందున మహాజన సభను జరుపుటకు యిరులెవరు ఆహ్వానము చేయించునను మహాజన సంఘము:కు ఉపాధ్యక్షులను సంఘ సేవయే గమ్య స్థానముగా నెంచుకొని సదా సంఘాభివృద్ధికి పాటుపడు మహాజనులును అగు ము.రా.శ్రీ పాములపాటి వెంకటకృష్ణయ్య చాదరిగారు వంగూలు తాలూకా నాయకులను సమావేశ పఱచి యీ మహాజనసభను జరుపుటకు ప్రోత్సాహపరిచినంతలో వారును వీరి ప్రోత్సాహమునకు మరలించి చేయుకొని తమ సమ్యక్తులను సంతోషపూర్వకముగా తెలిపి నేడు యీ యెనిమిదవ కమమహాజన సభను యీ టంగుటూరు పురంబున జరుపుతూయున్న ఆహ్వాన సంఘమువారికి నాకృతజ్ఞతాపూర్వక వందనము లిచ్చించుచున్నాను. సాంఘిక మహాజనులారా!

చిరకాలమునుండియు మనసంఘము విద్యాభివృద్ధిచేతను భవాభివృద్ధిచేతను మిక్కిలి భాగ్య వంతులమై విరాజిల్లుచుండెడిది. అట్టి మన మహాజనసంఘము రానురాను క్రమేణా కొన్ని దురాచారములచేతను దుర్వ్యయములచేతను తమభవముకొల్పి పురు యితర సాంఘికమహాజనులకులలోనై వారివారి స్వసంఖ్య లాభములకై మేల్పరచుకొన్న రంధ్రంక శాసములచే నిమగ్నులగుచు యెండమావుల కాసించు కురంగముల కరణి పలువురు పలుమార్లు పరువులిడ సాగి గాని యెంతద కర్పరిగ ను అణుమాత్రము ఫలముగాంచనేరక నిశ్చేష్టికులై పరిణిపించు నీతిలోనికి వచ్చియుంటిమి. అట్టితరీ విద్యాభివృద్ధిను సంఘాభిమానులను అనుభవజ్ఞులను అగు కొందరు సంఘసంస్కర్తలయి దీర్ఘాచార జేసి కమమహాజనసంఘము మన నామకరణముకొల్పి యీ మహాజన సంఘమును 1910 సం కృష్ణాజిల్లా కవుతక గ్రామంబున స్థాపించినసంగతి తా మెల్లకు విశదమే. అట్టి మహాజన సంఘమునకు శ్రీగుంతు రాజా వీరేశ్వర అ కిసిడు ప్రసాద్ బ వద్దకు బి. ఏ. చల్లపల్లి రాజాగారిని ప్రేక్షించెనుగానున్న ము.రా.శ్రీ బొబ్బి పద్మనాభయ్య చాదరిగారికి నెకటరీ గానున్న నియమించుకొని కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు తమ కార్యక్రమమును చక్కగా నిర్వహించుకొనుచు పదివేలరూపాయల మూలభవమును గడిచి 1914 సం.లో సంఘమును రిజిస్టరీ చేయించిరి. యిట్టిసిద్ధిగా 15-2-1920 తేదీన బెజవాడలో జరిగిన జనలో మీటింగు సమావేశ సమయమున శ్రీ పద్మనాభయ్య గారిని ఉపాధ్యక్షులుగా నెన్నుకొని వాస్తానీ నన్ను నెకటరీగా నుండవలసినదిగా సభ్యులెల్లరు ఆజ్ఞాపించినంతలో నేనా పదవికి తగియున్నను లేకపోయినను వారియాజ్ఞను ద్రోసి పుచ్చుటకు మిగుల సంతోష పూర్వకముగా నే నా నెకటరీపదవి గైకొంటిని. అనుగులూ పాంసపాదన్న చందమున నేను నెకటరీ పదవిని గైకొన్న కొద్ది కాలమునకు మా నాయనగారు స్వర్గంబు లెరి. అట్టికి నాకు సంసార సారపాకము మెడజుట్టకొనుటచే నేనేమియు సంపాదన చేయజాలక పోతిని గాని శ్రీ. వెంకటేశ్వరులగారి అమిత ప్రోత్సాహములకు కార్యనిర్వాహక సంఘమువారి సహాయములకు సాంఘికమహాజనుల ఆదరణలకు నేటివరకు పదివేల రూపాయలను, యికరం మాగానిభూమిని విరాళములు చేయించి అందుకు మింజునులై నలంబిమాడు వందల రూపాయలను వసూలు పర్చియుంటిమి. 80 మంది వార్షిక చందాదారులను చేర్చితిని. మ-రా-శ్రీ సంఘ ఉపాధ్యక్షులగు రామబహద్రుల కొవలమాడి గోపాలకృష్ణయ్య చాదరి బి. ఏ. యమ్. యల్. గారు నూరు రూపాయలను మ-రా-శ్రీ యాడుగంటి వెంకటకృష్ణయ్య చాదరిగారు నూరురూపాయలను

ప్రతి వార్షికమును వారి తీవ్ర కాలమునకు యిచ్చుటలు వాగ్దాన మొసంగి వివాహ కట్టములల్ల రు 150 0-0 వసూలయ్యి యిట్లు సంఘాభివృద్ధిచేతను ఆత్మాదరణకొడను గ- శేషుల కొసంగిన వారికిని, వార్షిక చందాల కొసంగిన వారికిని వివాహకట్టముల కొసంగినవారికిని నా కృతజ్ఞతా పూర్వక వందనము లిచ్చించుచున్నాను. సాంఘిక సాహిత్యులారా!

గత సంవత్సరము 1 మూ కృష్ణము 40 మంది బీదవిద్యార్థులకు రు 1200-0-0 లు విద్యార్థి వేతనముల కొన గియున్నాము. (అందు నూరు రూపాయలు విద్యార్థి వేతనము గైకొన్న) యీ తాలూకా కొప్పేలు వాస్తవ్యులగు మ-రా-శ్రీ వీరంధం శ్రీరామయ్యగారు బి. ఏ. పట్టభిక్షయం దుట్టినందుకు వాకగల అమితసంతోషమును మీ కెల్లకు తెలియజేయుచున్నాను. ఇట్టి విద్యార్థులు మన సంఘమునంద కేసులు కృద్ధిలోనికి రాకలగుగాని, యీ కృష్ణ వేతనములల్ల బీదవిద్యార్థులెంత మాత్రము కృద్ధిలోనికి రాజాలరని చెప్పట మిగుల విచారకరము. బీద విద్యార్థులు తమ యిండ్లందరుంచి యే మాత్రము ను తిచ్చుకొనజాలరు. కట్టుబట్టు పాట్లభోజనము పురుకములు నూలుజీతము మొదలగు భగ్యులన్నియు యితరులమీదనే ఆధారపడియున్నారు. సంఘమునుండి సహాయములేయునది బహు కృష్ణవేతనము ఇట్టి కృష్ణవేతనములు వారికి నూలుజీతమునకై నను చాలక వారు దినకులను ఆశ్రయించి యేదో కొద్దికొద్దిగా అచ్చులచ్చట సంపాదించుకొని విద్యభ్యసించు న్నితి సంభోంచుచున్నందున కాలచుంతయు యాచనలకై తిరుగుటకే సరిపోవుచు విద్యభ్యసించు సావక శ మణుమాత్రమైనను విశ్రాంతి నానాకష్టముల వదులు నిరుత్సాహులై విద్యాభివృద్ధి గాంచజాలక విఫలమగుచున్న బీదబాలు రకేసులను మనము కన్నులార జూచి మిన్నకుండుట కడుంగడు విచారణీయము. బీదవిద్యార్థుల నీతిగతులను నిందార వీక్షించిన యేమహాశయని నేత్రముల నశుధార లాల్చుకుండును. నేయే బీద విద్యార్థుల కష్టములను చెప్పి నేవోళ్ల చిలువకైనను సాధ్యము కాదు. అట్టి కష్టములకొద్దకొని విద్యాభ్యాస మొనరించుచున్న బీదవిద్యార్థుల కష్టములను దయానుచుండగు సర్వేశ్వరుడు యీ చేర్పుగాత్ర యిని మనమెల్లము సదా ప్రార్థించవలసియున్నది. భగీందారులారా! భగీనులారా! సాంఘికులారా! మన సాదర ప్రార్థనలను వీక్షింపుడు. వారికేనే మీరును బీదవిద్యార్థులను కడతెచ్చుడు. మీమీదకృపమును కొంచెమొకంచెమ సంఘమునకొసగి కొన్ని టకల మూలభవమును సమకూర్చి సంఘమును మిగుల భాగ్యవంతులయినదిగను విద్యావంతులయినదిగను చేయగలండుట మీకు బుద్ధివుట్టింపగలండుటకు సర్వయూడగు పరమేశ్వరుని సదా ప్రార్థించుచున్నాను. మహాజనులారా! బృందములారా!

మనసంఘమునందు వాతలు లేకపోలేదు. మహాజనసభలు జరిగినందుల్ల ప్రయోజనము లేకపోలేదు. విద్యాభివృద్ధి ప్రోత్సాహముల మార్పులు కలగకపోలేదు. యిందుకు కొన్ని నిదర్శనములు తమకు విశీకరించెదను.

కృష్ణామండలమున ము.రా.శ్రీ రామబహద్రుల కొవలమాడి గోపాలకృష్ణయ్య చాదరిగారి ప్రోత్సాహముల్ల గంగాభగీరథిమానరాలయిన కొల్లి అంబయ్యగారు ముదునూరుగ్రామమున యెనిమిది వేలరూపాయలను కృష్ణుపరచి ఒకనూలుభవనమును నిర్మించియుండిరి.

పునాదిపాడుగ్రామము ము.రా.శ్రీ మద్రాసి గోపాలకృష్ణయ్య చాదరిగారు మున్నగు ప్రముఖులు యే ది వేలరూపాయలనుసంపాదించి శ్రీ నేంకటేశ్వర గోపాలకృష్ణ మిడిల్ హౌస్ నూలులను పేరతో నొక నూలును స్థాపించి పోషించుచు విద్యాభివృద్ధికి పాటుపడుచుండిరి.

ము.రా.శ్రీ కొవలమాడి గోపాలకృష్ణయ్యచాదరిగారి ప్రోత్సాహములను ఈడ్చుట్టుగ్రామమున పన్నెంజేని చివకామయ్యగారు మున్నగు సంఘాభిమానులు కొంత భవనము గడిచి లోకలోకకదరిపాతకాలను స్థాపించ జేసిరి. యింకెన్ని యో లోకలోక సెందరినూలు స్థాపించబడి విద్యాభివృద్ధి జెందుచున్నవి.

బెజవాడపట్టణమున ము.రా.శ్రీ కొవలమాడి గోపాలకృష్ణయ్యగారు మున్నగు సాంఘికప్రోత్సాహములల్ల ము.రా.శ్రీ యార్లగడ్డ వెంకటేశ్వర రావుగారు పదివేలరూపాయల విలువకుల స్థలమును యిచ్చియుండిరి. హస్తలభవననిర్మాణమునకు చాలవరకు చందాలు వేయబడినందునకొలది కాలమునకే నిర్మింపబడునటుకు సందియములేదు.

యీ గుంటూరు మండలము సంగతి అత్యద్భుతము. గుంటూరుపట్టణంబున ము.రా.శ్రీ చిరమామిళ్ళ భావప్రసాద్ గారు, ము.రా.శ్రీ చిరమామిళ్ళ వారాయణప్రసాద్ గారు, ము.రా.శ్రీ జంపాల వెంకటేశ్వరగారు మున్నగు సంఘాభిమానులమొక్క అమితప్రోత్సాహముల్ల కాకమూరి లక్ష్మీదేవమ్మగారు యిరులెవరైన వేలరూపాయల భవనమును విద్యాభివృద్ధిసామనియై మొసంగిన సంగతి తా మెల్లకు విశదమే.

తుంగమెళ్ళగ్రామమున ము.రా.శ్రీ కొవలమాడి రామయ్యగారు మున్నగు మహాజనులు యే వేలరూపాయలను సమకూర్చి ఒక హౌస్ నూలును స్థాపించి విద్యాభివృద్ధి గాంచుచున్న సంగతియు, సదరు గ్రామమున గంగాభగీ-భిమానులయిన మిక్కిలిసిని పుచ్చగారు పదివేల రూపాయలు తెచ్చించి ఒక హస్తలభవనమును కట్టించినసంగతియు యెల్లరకువిదికమే.

ఓలేరు గ్రామమున మ-రా-శ్రీ కొవలమాడి రామయ్య చాదరిగారి ప్రోత్సాహముల్ల మున్నగు వేలరూపాయలను సమకూర్చి సెందరినూలును స్థాపించి పోషించెడి సంగతి తా మెల్లరకు విశదమే.

దగ్గిగాలగ్రామమునందు మ-రా-శ్రీ జంపాల ముప్పారాయుడుగారు బోద్దు హౌస్ నూలును తెచ్చించి నిత్యము దాని పురాభివృద్ధికి పాటుపడుచున్న సంగతి యెల్లరకు విదికమే.

మ-రా-శ్రీ పాములపాటి వెంకటకృష్ణయ్య చాదరిగారు పాన్నగు హౌస్ నూలును పరిపాలించుట మన మెల్లరము మామటలేదా?

ఇట్టి మహాజనసభలు లాసర్విన మహాజనులు మన సంఘమునంద కేసులుగలరు. నేయేల యీ టంగుటూరుపురంబున గాల్గొనుచు కట్టించిన మహాజనులు మనవారకారాళి ఇట్టి భాగ్యక మహాజనులను వీక్షించిచూచిన మీ యెల్లరకృష్ణములు సంతోషమిచ్చుచులై అమితోత్సాహము జనింపక మానరు. ఈ మహాజనసభయందే మీమీ పుదాబుద్ధిని కనుబిచ్చి మీ శక్తికొలది సంఘమునకు విరాళములకొసంగి సంఘపురాభివృద్ధికి పోడ్పడగలండుట దయానుచుండగు పరమేశ్వరుడు తా మెల్లరకు బుద్ధి పొడనూపుగాత్రయని ప్రార్థించుచున్నాను.

కమమహాజన కార్యనిర్వాహక సంఘముతరపున నెకటరీ సూరపనేని వెంకయ్య.

ఖయిదీ డెప్యూటీ జైలులరును చంపబోవుట

అలహాబాదులో నెయిసీ సెంట్రలు జైలులో డిప్యూటీ జైలులరులను ఒక జన్మ ఖయిదీ చంప ప్రయత్నించిన సంగతి సందర్భమున ఆకనివై అలహాబాదు నెవన్ జడ్జియేటుకు నేరము మోపబడెను. విచారణ ప్రారంభమాయెను. ముద్రయి తాను డిప్యూటీ జైలులరును చంపదలంప నేరేనియు ఆతను తన్ను తరుచు బాధించుటచే ఆ జైలులు నుండి ఇంకొకచోటుకు బోవుటకు డిప్యూటీ జైలులరును కొట్టినమాట నిజమని అంగీకరించెను డిప్యూటీ జైలులరు తన్ను మద్రయ ఎట్లు తరుముకనచ్చినది, కొట్టినది సాంఘికుల తెలియజేసెను. అడ్డపవాళ్లు వేసినపుడు తన్ను బెనాదను జైలులలోగూడ ఖయిదీలు గొట్టినది ఒప్పుకొనెను. నెయిసీలోగూడ తాను పోయిన రెండువారములకు ఇంకొక ఖయిదీ కొట్టెనని తెలియజేసెను. తాను ఖయిదీల నెన్నడు గొట్టలేదు. కాని పని జేయించుటలో ఖయిదీలు నుండినది. విచారణ జరుగుచున్నది. ముద్రయి తరపున నీతా రామభూషణగారు పనిజేయుచున్నారు.

డిప్యూటీ జైలులరునుగొట్టిన ఖయిదీ తాను ఆకని ముక్కును నరికి గాయము జేసినది నిజమేయని ఒప్పుకొనెను. డిప్యూటీ జైలులరు తిండి పెట్టినయక, కట్టకొట్టి విస్తారముగ బాధపెట్టుటచే ప్రాణము విసిగి అట్లు జేసిననెను. తాను చేయలేనంత పని ఎక్కువగా జేయలేనని డిప్యూటీ జైలులరు కొరుటయు తాను చేయలేకపోవుటయు దానిమీద జైలులరు వీక్షించుటయు జరిగెనని తెలియజేసెను కాన జైలులరును కొట్టిన దుష్ప్రవర్తనమునకు ఇంకొక జైలులరును బలాయించెదనను ఉద్దేశముతో గొట్టినననెను ఆనెన్నడు ముద్రయి హత్యజేయ నెంచలే దనిరి. గాఢయాధికారి తీవ్ర చెప్పలేదు. ముందు తెలియజేయబడును.

కలకత్తా హౌస్ లో వీసియరకం వెనెవారు కృష్ణుల బాండ్ మర్రిగారివై 85000 రూపాయలకు అభియోగమును దెచ్చిరి. శుభ్రపుషంధెములలో ప్రతివాదిలో పందెము పెట్టుకొనెను. ప్రతివాదివలన వానికి 85000 రూపాయలు కష్టము వచ్చెను. ప్రతివాది అనష్టము నీయలేదు. ఒకసెల అయినపిదప వారును ప్రతివాదిసంఘటిని కార్యకరతరము పందెముసంఘము వారికి తెలియజేసిరి. ఈ సంఘమువారు కలకత్తా రాయల్ టర్కు క్లబ్బువారికి తెలియజేసిరి. దానిమీదట ప్రతివాది బుజు నుడుగ పిలువబడెను. ప్రతివాది వానికి 85000 రూపాయలకు ప్రామిసినోటుకు వ్రాసియచ్చెదనని చెప్పి బాకీవాణ్ణి క్షేప్రీ నుండి తనపేరును తొలగించుకొనుటకు ప్రయత్నించెను. జూదము నిమిత్తము బుజుము చేయబడుటచే దానిని రాట్లుకొనుటకు వీలులేదని ప్రతివాదివారము. తిరుప్ప ముండెప్పదో చెప్పబడును.

నెల్లూరు బత్రికా ప్రచారము

(ఆంధ్ర సాహిత్య పరిషత్తు ప్రకటన)

(24 వ తేది సంచిక తరువాత)

౧౦. వాగ్దత్తి - భారతి:—కళాభివృద్ధియందు నెల్లూరు "వాగ్దత్తి" యు "భారతి" యు వాత్సల్యములతో కలువాయినది "యానందదాయని" యు విద్యాప్రపంచము లంకరించినది.

వాగ్దత్తి ౧౯౧౯ సం॥ జనవరియందు కొమారుడు వేంకటరామమూలకర్తృత్వ ప్రాథమిక ప్రారంభమున ౧౯౦౨ లో గొంతవలస జరిగి పాఠశాల ప్రారంభమున నిలిచింది.

చెన్నై కళాభివృద్ధి బ్రాహ్మణ మండల "కళాభివృద్ధి" వ్యాఖ్య యంతరమున కవకాశ మిచ్చె. కళాభివృద్ధి వ్యాఖ్యల సాహిత్య మొల్లని "సూర్యభాగ్య" మొందు చెన్నై కళాభివృద్ధి బయలుపడెను. నూరి + ఆంధ్రము, నూర్వ X ఆంధ్రము మన దీని విశ్రవాస నేర విధములగు జేయబడుచుండెను. "సూర్యభాగ్య" న "కళాభివృద్ధి" నిర్దేశమును కాలంబని యొక యుద్దేశము. సూర్యభాగ్య భీమణమున "వాగ్దత్తి" వాడి కుప్పించి నశించి ననియు మఱియొక యుద్దేశ మని తేల్చుచు చెప్పకొనవచ్చును. సూర్యభాగ్యోద్దేశ మేపటి నెఱవేరినదియు నిర్ణయంప నవలసిగాదు.

ఆనందదాయని ౧౯౧౯ సం॥ జనవరిలో ప్రారంభమున యానందవర్మ రాంతులూరుల సంకలనమునది. ప్రకృతికాలమున గడపలో బండితులగు నుండు జనమంచి శేషాద్రికర్మ దీనికై బ్రహ్మరక్షలగు పాపూరు వీరరాజుగారు మేళజరుగు నుండిరి.

౧౯౦౦ సం॥ జనవరిలో వాంధ్రవాత్రికా వావిలికొలను సుబ్బారాయక పిండ్రులు "భారతి" ని నెలకొల్పి కార్యంతర సత్తులయ ౧౯౦౧ సం॥ జనవరిలో విరమించిరి.

వాగ్దత్తి-ఆనందదాయని-భారతి ప్రకటనలు విద్యాప్రచారమున విలసిల్లినవి.

౧౧. ఆంధ్రభాషా ప్రచారము:—నెల్లూరు బత్రికా ప్రచార ప్రథమాచార్యులగు దంపతుల నరసయ్య ౧౯౧౨-౧౩ ప్రాంతముల చెన్నై కళాభివృద్ధి నుండి నెల్లూరుకి దిగువచ్చి యచ్చట స్థావరము కుదిర్చి ౧౯౦౦ సంవత్సరమున "ఆంధ్ర భాషా ప్రచారము" యను నొక చిన్న తెలుగు వార్తాపత్రికను ప్రారంభించిరి. ఇది ముఖ్యముగ బల్లెటూరు ప్రాంతమున నచ్చటి జనమునకు నుద్దేశించబడినది. పల్లెటూరు ప్రాంతము లనేకలు తమ కష్టముల సీమితకాముఖమున దెలుపుకొనవచ్చును. పాఠశాల రమ చాలమిది బ్రహ్మరక్షని వార్తకములను నియ్యదియు శ్రేణమున నెఱవేరించినది. జీవించియుండిన కొలదికాలమున జనోపయోగములగు పలువిధములు లిందు జరిగింపబడుచుండెను. ఇది ముఖ్యముగ నెల్లూరు తాలూకా కోడూరు గ్రామము కొంత ప్రతినిధి.

౧౨. హిందూ గాంధీ:—దేశ సేవావీరుల గొనెన చతుర్వేదుల వేంకటరామయ్య ౧౯౦౩ ప్రారంభమున "హిందూ గాంధీ" యను నొక తెలుగు పత్రికను సాగించిరి. వీరు పత్రికా ప్రచారమున ననుభవము కొంత సంపాదించి యట్లునై స్వంతమున సీమితకం బెట్టిరి. పర్యాయమున దత్తతానంద్రికావ్యములు లేని పాఠశాలకులకు స్వాగ్రహములను చాలమిది యధాపూర్వముగ బాతకార రాహిత్యముచేతను సీమితకయై జరికాలజీవి కావాలక పోయెను. వేంకటరామయ్య గారి పుత్రుడు నెల్లూరునందు స్వాగ్రహమునకు బాటుపడుచున్నాడు.

౧౩. వైకృత-లాంఛన:—కీర్తికేళులగు నుండు వారాయణస్వామి నెట్టిగారు ౧౯౦౬ లో వైకృతదర్శనముతో "వైకృత" యను వార్తాపత్రికను సాగించిరి. ఆ కాలమున వంశదేశ విభాగములన దేశమున గొంతవలస ప్రబలముగ నుదయించెను. శ్రీ నెట్టిగారు ప్రభుత్వమువారై తమ పత్రికకు లాయరిన్ని ఆను సంస్థానములకు జేసి ౧౯౦౭-౦౮ సంవత్సరములలో నెట్టిగారు బ్రహ్మరక్షను గుర్తుపెట్టించి గాని యంతలో నెను అట్లు అనుమద్రణకా సముత్పత్తులను దీనిలో చనపరుగుటచేత దమ పత్రికను నిలిపివేసిరి శ్రీ నెట్టిగారు పనితనమున లి.పి. పరిక్ష నిచ్చి నెల్లూరులో నుండిన ఎఫ్. సి. ఎమ్. పాఠశాలకు ౧౯౨౨ ప్రాంతముల బ్రహ్మరక్ష సహాయకార్యములగు నచ్చిరి. ఉపాధ్యాయత్వమున నుత్తముని భాగ్యం జెందిరి. వీరి వైకృతము లసామాన్యములు. మరలభివృద్ధి ప్రధానముగ గల వైకృత పాఠశాలవై గుంకలూరి వీరు నెల్లూరులో హిందూ పాఠశాలను నిర్మించిరి. ఆ పాఠశాలయే దినదిన ప్రవృద్ధియై యీనాడు

వేంకటగిరిరాజుగారి కాలేజి యనుచేత బ్రాహ్మణమునది వీరు సాధారణత్వమును ౧౯౧౨ ప్రాంతముల జాలించిరి. అయినను వీరిని జనసామాన్యము నేర్చి వారాయణ నెట్టిగారు" అనియే స్మరణించుచుండిరి. వీరు సాధారణత్వము కదలిన వెనుక నెల్లూరులో పీఠము నుండి యచ్చటినుండి శ్రీ వేంకటగిరి సంస్థానమునకు దివాంజిగారి యచ్చటి స్వాధ్యాయమున క్లాసు ముగ నిష్క్రమించి పెత్తనమునకు దిగుక నెల్లూరుజేరి వెనిజెప్పిన వైకృత-లాంఛనముల బ్రకటింపి ౧౯౧౯ సంవత్సరమున కీర్తి మూర్తి నలంకరించిరి.

౧౪. భవాని:—కొంచె మించుమించుగ "వైకృత" నకు కాలముగ "భవాని" పత్రిక యొందు దాదాపు రెండుసంవత్సరములు విలసిల్లుచుండినది. ఈ పత్రికా ప్రవర్తన లగు నుండు వేంకటరామమూలకర్తృత్వ వైష్ణవమతములగు నొల్లూరు డెగ్గెగారు నుండిన భవనిరాజికి "వైష్ణవి" యనియు, భేరుండినందుగ గాబోలు "భవాని" నామమును సహించి దానిని దమ పత్రికా పత్రికా నామభేదమున జేసిరి. రామమూలకర్తృత్వ గారు బహుశుతులు. లోకానుభవజ్ఞులు. పత్రికానిర్వహణము నకు జాలినవారు. తెనుగున గొప్పపాండిత్యము గలవారు. ఇట్టి వారి యుద్ద్యమయ్య నెల్లూరు పాఠశాల సంకుచితాభిమానమును విసింపజేయ నసమర్థమై "భవాని" యగుట కివసాయజ్యము జెందినది.

౧౫. స్వాదేయ్య మేక్షిక:—నెల్లూరు హైస్కూల్స్ విద్యార్థులు కొందలు ౧౯౧౨-౧౩ సంవత్సరములందు "స్వాదేయ్య మేక్షిక" అను నొక మాసపత్రికను ఇంగ్లీషున బ్రకటింప జరిగిన విద్యార్థులు గలవారు నుండిరి. వారిలో నొక రగు లిరుదవోలు ప్రసాదరావుగారి ప్రకంస నెల్లూరు పత్రికా ప్రకటనమున గాననగు.

౧౬. నెల్లూరు పత్రిక:—అంతటి గొంతకాలము మాటు మడగియుండి హామయూలు స్వాగ్రహమునిధానములు వ్యాపింపబడిన కాలమునకు దిగుక నెల్లూరు ప్రాంతము గొంతయు పత్రికా ప్రచారమున దలపెట్టుకొనిరి. అది యట్లుంటున్నా కుడ కట్టులో ౧౯౨౦ సం॥ ఫిబ్రవరి ౧౪-న తేది "నెల్లూరు పత్రిక" మాసమున బహిర్గతమయినది. పత్రికా స్వయాపత్రికముల జెలిసికొన గోరిన కొందలు తదవతాగ్రహణ ప్రయోజనములై బ్రహ్మరక్షలతో నైకభావమున జేందబాలరై. అదిరకాలములోనే యాపత్రిక గూడ గన్నులు మూసెను.

ప్రకటన వేంకటగిరిలో మ.శ్రీ. నెమలి సుబ్బారావు పంతులుగారు "విద్యాభివృద్ధి" యను నొక తెలుగు మాస పత్రికను బ్రచురించుచున్నారు. వీరు శ్రీ వేంకటగిరి, రాజమం దిరమున నుండు కుమారవర్మమునకు విద్యాగురువులుగ నున్నారు. వీరు విజ్ఞులు. తెలుగున గొప్ప సాహిత్యపరులు. విశేషముగ స్వభాషాభిమానము గలవారు. చదువులు నులభముగ గ్రహింపదగు తేట తెనుగున విసేదము లగు విషయములను బురాణోపాసక భలను సీమితవేదములను వ్రాయుచుండురు.

మఱియు గావలిలో జి.బి. పిన్నురరాజు వేంకట సుబ్బారావుకర్తృత్వ గాన గడచిన నవంబరునుండి "వర్ణాశ్రమ భవ్యసంస్థాపనము" అను నొక తెలుగు మాసపత్రికను బ్రకటింపుచున్నారు. శక్యగా రాంధ్ర గీర్వాణములందు బ్రవేశము గలవారు. శాస్త్రవిషయములకు బ్రవీణులు. వీరు స్వయముగ నొక పంచాంగమును గుర్తించి ప్రకటింపుచున్నారు. వీరి పత్రిక యందు శాస్త్రాశ్రమ స్థితిగూర్చియు వైదికవిషయముల గూర్చియు జరిపుచుండురు. వీరు కావలి తాలూకా చిన్న రిలో గుమాస్తాగా నుండి వెళ్లవచ్చింది వైదికమతాసత్తుల యున్నారు.

ఈ విచారముయొక్క సీమితమే యేబది సంవత్సరములలో బదునెవమిది పత్రికా పత్రికల గనెన నెల్లూరు నేడవత్సరములయి దైవ్యముగ నున్నది. నెల్లూరు వార్తల నితర పత్రికలకు వ్రాసిన నది శ్రీధ్రమున వెలువడుటలేదని విశేషము కొంత జెల్లుకొను న ప్రేక్షింపి. స్వంతపత్రికలు కర్తృలజేయు నభిమానము నాదరము నెల్లూరు నెఱజాలకు లేవు. పరాక్రమము తృప్తికరము లేదు. ఈ స్థితికి గారణ మాలాచింప నిచటి నా కేవలనైన బూనికతో జేకగల మనోబల దేవబలములు గలవారు కారని తోచుచున్నది. నులభసాధ్యము లగు నాటక కంపెనీలవలె వార్తాపత్రిక లాడి పాడి జీవంపజాలవు. దృఢప్రయత్నము, శ్రీధ్రప్రజ్ఞ, యన్యూనాభివృద్ధి, సర్వతోముఖ వైకృతముల పత్రికా ప్రవర్తనకు గావలయు. అత్యుష్ణ ప్రదేశ మగుటచే గాఢదీక్ష దుస్సహమై యంగటంకం శ్రద్ధమై తిరుగ దలయెత్తి కొలదికాలము ప్రవర్తించి మరల మ్హనమై పోవుచున్నది. ఇది గడ్డతరు కాబోలు.

చెన్నై పురిజిల్లా విద్యాసంఘము

చెన్నై పురిజిల్లా పాఠశాల సమావేశము (నిన్న 29 వ తేది) సాయంత్రము రిపునభవములో జరిగెను. వార్తల స్వామి వాళసు గారధ్యక్షత వహించిరి. సభా ప్రారంభమున స్వామి వాళసుగారు నందు జరుగుచున్న కేసు విషయమై వివరములను తెలుపజలయునని గడుల్లాబాదుసాహసాహుగారు అధ్యక్షులను కోరిరి. విశేషము లేనియులేదనియు, గ్రాంటు స్కూలులకు ఇవ్వబడు గ్రాంటులకు, గ్రాంటు స్కూలులు మానేజరుల స్వంత అప్పకొరకు అటాచి చేయుటకు వీలులేదని అధ్యక్షులు చెప్పిరి.

పిమ్మట సగము నందలి గ్రాంటు స్కూలుల స్థితిగతుల విషయమై ప్రత్యేక ఉపసంఘమును స్థాపించవలయునకు తీర్మానమునై చర్చ ప్రారంభింపబడినది.

అధ్యక్షు లిట్లు చెప్పిరి:—ప్రభుత్వమునకు మునిసిపాలిటి కిని సంబంధము లేక ఇతరులచే జరుపబడుచున్న పాఠశాలల యా జగములో దాదాపు 240 గలవు పాఠశాల భవనములు ఆరోగ్య వంతముగ లేదనియు, విద్యార్థులకు ఎట్టివసతులు లేదనియు తెలియుచున్నది. ఈ విషయమై నక్కడ పరిశీలించుట కొక ఉప సంఘ మేర్పరుచుట అవసరము.

పాఠశాల భవనములు అసహ్యముగ నున్నవనియు ఈ విషయమై శ్రద్ధవహించి పనిచేయుట అవసరమని రా. బ. వరద రాజులు వాయుడుగారు చెప్పిరి.

కొంతచర్చ జరిగిన పిమ్మట యాతీర్మానము ఆమోదింపబడినది. ఈ క్రింద పేర్కొనబడినవారు ఉపసంఘ సభ్యులుగ నియమింపబడిరి. ఖాన్ బహదరు సదుల్లాబాదుసాహు, రా. బ. వరదరాజులు వాయుడు, వరదాచారి, సోమసుందరంపిల్ల, అంకానందంపిల్లగారు.

పాఠశాలకు కుర్సీలు బడ్డలు మున్నగువి కొనుటకై ౨46 రూపములు గ్రాంటు కావలయునని జార్జిటవునందున్న శ్రీ రాధాకృష్ణ జాతీయ బాలికాపాఠశాల మానేజరు సంఘమునకు అర్జీ పంపుకొనెను. సంఘమువారు ౨46 రూపముల గ్రాంటు మంజూరిచేసిరి.

గ్రాంటులు ఇవ్వవలయునని కోరుచు యాజ్ఞాయం దున్న 29 పాఠశాలల సంఘమువారికి అర్జీలు పంపుకొనియుండిరి. ఉపసంఘమువారు గ్రాంటుల నివ్వవచ్చునని సలహా ఇచ్చిరి. మదనగోపాల వాయుడుగారి ఉపపాదనమునై యాపాఠశాలకు గ్రాంటుల నిచ్చుటకు సంఘమువారు అంగీకరించిరి. అంతటి తో సభ ముగిసెను.

అలహాబాదు జూన్ 28:—సంయుక్త పరగణాల లిబరల్ సంఘమువారి కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు సభ గావించి ఇట్లు తీర్మానించిరి. బట్టరుగారి ఉద్యోగ కాలమును మోపు జేసి ఆయననే సరల గవర్నరుగ నియమించవలెనని ఆయాధ్య తాలూకాదారులుచేయు ఆందోళనము కృత్రిమము. ప్రజామోదమును బడసినదిగాదు. ప్రజలకిష్టములేదు. ప్రజాహితీవేదమున పాల్గొనువారిలో నొకరిని గవర్నరు పదవికి నియమించవలెను. ప్రజాహితీవేదము పనిచేయు రాచకార్య ధురంధరులకు వాడుక గ ఇచ్చు ఆచారమునుబట్టి జీతమును నిర్ణయించవలసియుండును.

టెన్నికగారి లోటస్ యాటర్సు వలె నేవిషయము నందును గాఢప్రవేశము లేక వైదై నంటియు నంటనటులు వర్తించుట నుకరముగ గన్నట్లుచున్నది. ఇప్పటి హిందూదేశ స్థితిబట్టి ప్రతివైద్యుర నొక వార్తాపత్రికయున్న బాగుగ నుండు ననిపించుచున్నది. ఏయూరొ జూచినను రాజకీయ ప్రకంసలు మెండగుచున్నవి. ప్రజలభావములు మాటుచున్నవి. అచట నచట సంకురించు సుదృఢములు బహిష్కరకాశము లగుటచే దగినంత సంవిధానము లేదు. ఇట్టి సంవిధానము వార్తాపత్రికల మూలముననే కావలయు.

నెల్లూరు ప్రజాసాన్యము కాదు. భవసంపద చాలి యున్నది. మనుష్యులమునకు గొంతలేదు. పత్రికా ప్రవర్తనకు గావలయు విషయసామగ్రియు బుద్ధియున్నవగు గల వారు లేరనడగదు. ఇన్ని సంపద లుండియు బత్రిక యేలలేదన ప్రత్యుత్తర మెట్టిదిగ నుండునో? గుణదోషముల నెన్ను బనిలేదు. జనపరిహితకర్తృత్వము లేక జనపదపరితకర్తృత్వ మా పత్రికామత మనియు విచారింప నక్కఱలేదు. పూనికతో బనిచేయు ధీరుడు లేరని చెప్పవలసియున్నది. దీని కెట్లు ప్రత్యుత్తరము పుట్టునో చూడము.

వంగోలు వేంకటరంగయ్య

దేశీయ వార్తలు

మాలానా హజరతు మోహనిగారి స్టేటుమెంటు - పాలు రిచర్టుగారి ప్రసంగము
రామదాసు గాంధీగారి లేఖ - పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారి పర్యటనము

ఖుర్రామండలసభ తీర్మానములు - ఢిల్లీలో ఆజ్ఞోల్లంఘనసంఘసభ
సింగారు పేలు సెట్టిగారి లేఖకు వరదాచారిగారి ప్రత్యుత్తరము

శ్రీ జగన్నాథము - జగన్నాథస్వామి రథోత్సవము - ఖద్దరునే వాడుట

డాక్టరు తేజబహదరు సప్తపూగారి రాజీనామా - గుజరాతులో ప్రచారము శ్రేష్ఠముగా జరుగుట

కడలూరు చెఱసాల - సౌకర్యములు బాగుగా నుండుట

రాధాకాంత ఫాడిగారు చనిపోయి రనువార్త అసత్యము

శ్యామసుందరచక్రవర్తిగారు - చెఱసాలలో నారోగ్యముగ నుండుట

బర్మా సంస్కరణములు - మాండలే జాతీయవాదల ప్రకటనము

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

బెజవాడలో రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘసభ జరుగుట - వివరములు

మాలానా హజరతు మోహనిగారి కేసు

బొంబాయి హైకోర్టు విచారణ

మాలానాగారి స్టేటుమెంటులోని విషయములు

పూర్వోత్తరసంఘములను గమనింపకుండ నొకవాక్యమును ప్రత్యేకముగా చెడుకూడదు. ఉపన్యాసమును సాకల్యముగా చదువవలెను. అని చెప్పవచ్చుచున్నది. అతడట్లు చేయలేదు. అతడట్లు కొన్ని వాక్యములను విడివిడిగా చెడుచుటయేగాక ఎటులైన నాకు క్షమించుటయే ప్రధానముగా భావించి నాయకత్వమునందు చెడుటలేని కొన్ని పదములను వాక్యములనుగూడ చేర్చెను. అతడు మూడు కొత్త విషయములను చేర్చెను. విదేశీయులపరిశీలన మేమియును లేకుండ సముచిత కాంతి నుత సాధనములే స్వరాజ్యమును బడయువలెనని నేను కాంగ్రెసు మహాసభలో నుపపాదించితిని. విదేశీయుల పరిశీలన మును బ్రెటిటు పరిపాలనను సెవన్ను జేర్చెను. నాకు బ్రిటిషువారితోను నైన నే అధికముగ ద్వేషము కలదని తేల్చుట కతడట్లు చేసి యుండునని గాని అది నిజము గాదు. కాంగ్రెసు సంవిధానమునందు స్వరాజ్యకేంద్రము నిర్విశేషముగా వాడబడినది. అందువలన సామ్రాజ్యాంధ్రత మైన గావచ్చును సామ్రాజ్యబహిర్గత మైన గావచ్చును. నేను దానిని సామ్రాజ్య బహిర్గతముగ నిర్దేశింపబూనితిని. అదికూడదని గాంధీమహాత్ముడా జేపించెను. ఇప్పుడు మేజిస్ట్రేటు సామ్రాజ్యాంధ్రత మని దానిని నిర్దేశించెను. ఇది యాను సరియైన వ్యాఖ్యానము కాదు. ఇది రెండవది. సముచిత కాంతిసాధనము లనుటకు బదులు తగిన వీలైన సాధనము లని యుండవలెనని నేనంటి నని సెవన్ను జేర్చి నుడివెను. వెనుకటి రెండు పదములు యీ రెండు పదములను గూడ చేర్చదగు నని నా అభిప్రాయముగాని వానికి వ్యతిరేకముగ వీని వాడవలెనని గాదని మూత్రమే అనుకల్పము వలన స్పష్టమగును. ఇది మూడవది. అని మాలానాగారు నుడివి, తన ఉపన్యాసమునందలి మరి కొన్ని భాగములనుగూడ సెవన్ను జేర్చి తిరుత్తో పోల్చెను. నానుపన్యాసమున కొండయద్ద మని నేను నుడివితిని. ప్రస్తుతము స్వరాజ్యసంపాదనకు మేము యద్దసాధనములనున్నట్టిని పరిశ్రమించి దౌర్జన్యవిరహిత మగు అసహాయోద్యమమున సాధనముగా గొనియొన్నను ఎప్పుటికైన భౌతికములందగును నుపాన్యూదీయులు ముఖ్యముగను ఆత్మసంరక్షణార్థము మానన స్వభావము ననుసరించి సమరమునకు గడంగుట తలస్థింపగలదని నే నభిప్రాయపడితిని. దీనినిగూర్చి తీవ్రతమగు భిప్రాయమును ఢిల్లీలో ప్రకటించితి. "దేశమున మానవహత్యయును ద్రోహమును జరిగినపు డాద్రోహులను తప్ప మరీ ఏ ఆత్మనైన ఎవరైన నధించినచో ఆతనికి గర్హమానవహత్యాపాతకము తటస్థించును. ఒక్క ప్రాణిని సంరక్షించినను వానికి స్వప్రాణుల రక్షించినపుణ్యము కలుగును." "అట్టివా రెవరు కనబడిన వారి ననుట వధింపును వా రెవరునుండి నిన్ను తరిమికో అచటినుండి జారిని తరిమివేయు" మని ఖురానులోనున్నది. ఇంగ్లీషు భట్టును ననుసరించి రాజును హత్యచేయుటకును రాజుపై యుద్ధమును ప్రకటించుటకును ఎవ్వడైన సంకల్పించినను దానినిగూర్చి మాట

నాయకుల ఉద్దేశము

నిర్మాణ విధానమునంద విశ్వాసము

రామదాసు గాంధీగారి లేఖ

నవజీవన కత్రికా సంపాదకుడును గాంధీ మహాత్ముని పుత్రులలో నొకరు నగు రామదాసు గాంధీగారి రాష్ట్రీయకాండ దేశస్థిని గూర్చిన లేఖకు ప్రకటించిరి.

నేను లక్నోలో జరిగిన దేశీయ మహాసభ స్థాయిసంఘ సభకు ప్రేక్షకుడుగా వెల్లి యుంటిని. దేశమునందు జరిగినవనిని దేశీయుల మనస్థితిని నేను గ్రహించ గలిగితిని.

సభ్యులలో కొందరు క్రమక్రమముగ ఓర్పుతో సంఘర్షణమును జరుపగారా మరి కొందరొరిమిలేక శీఘ్రముగ పోరిత మొనరింప గోరి. సంఘర్షణము త్వలో ముగియలేవనిరి. వీరు సత్యాగ్రహతత్వమును సరిగా గ్రహించలేదు. సత్యాగ్రహము నందు వీరికి విశ్వాసము కనబడదు. నిర్మాణ విధానము పూర్తియైన నుకాకున్నను ఆజ్ఞోల్లంఘనమును వెంటనే ప్రారంభింపవలెనని వారాతురండసాగిరి. కాంతిమం నీనిర్మాణ విధానమునందు వారికి విశ్వాసము లేదు. నిర్మాణ విధానమును సాగించుటకు కత్తివంచనలేకుండ ప్రయత్నించుట. ప్రజలకు అసంతృప్తి కలిగినది. వారు పనిచేయుట లేకు గాన తీవ్రసాధనము నవలంబింపవలెనని వారు నుడివిరి. నేను గుజరాతులో చాల పట్టణములను గ్రామములను చూచియుంటిని. ప్రజలకు ఓర్పులేదనుట సరియని నాకు తోచలేదు. ప్రజలు దైవభక్తికలిగి దామరవృక్షములను తోంక సౌమ్యముగ జీవనము చేయుచున్నారు. ఈపరిత్ర కరణోద్యమ తత్వమును దీయందలి ఆధ్యాత్మిక భావమును ప్రజలు భాగుగా గ్రహించిరి. వారికి నిరుత్సాహము లేనేలేదు. వారికి సంపూర్ణవిశ్వాసము కలదని రామదాసుగారు వ్రాసిరి.

లాడినను వ్రాసియున్నాడ నట్టి కుట్ర ప్రత్యక్షముగ జరుగుచుండిన తప్ప రాజ్యద్రోహము కాదు. గాని నేను కొండయద్దమును చేసెదనని బెడరించితినియే వాదసాధ్యమున కంగీకరించిను నైతికాసనము ప్రకటించినచో నల్లుబురుగలదని నేను నుడివినందున నేడది కాజ్యద్రోహము కాబాలను. అది యీసెక్సనుక్రిందకు రాదు. ఈవిషయమున సెవన్నుజేర్చి ఆక్షయ మొనరించెను. తన తిరుగునంటిని దీని ఆధారముననే వ్రాసెను. జూరులందరును ఏకగ్రీవముగ నేను నిర్దోషి నని చెప్పిరి. వాతే రాజకీయ పక్షము నకు గూడ చేరిన వారు కారు. వారిలో నొక్కరైన అసహాయవాదులులేరు. వారందరును నా కవపరిచిరులే. వారిలో కొందరు ప్రభుత్వోద్యోగులున్నారని గూడ నేనాజేపించితిని. సెవన్ను జేర్చి ప్రభుత్వోద్యోగిగాన నతని అభిప్రాయముకంటెనుగూడ స్వతంత్రులగు జూరులు అభిప్రాయమునకే అధిక మగు ప్రాముఖ్యము నీయవలెను. కేవలప్రాత్యాహము దోషముకాదు. దోషముకుటకు పనిగూడ జరుగవలెను. సంజేహముగా నున్నప్పు డాలాభము ముద్దాయి నగు నాకు చూపవలసియుండ సెవన్నుజేర్చి ఫిర్యాదిలకు చూపెనుగాన 124 ఏకీంద నేరము మీనిచారణకు రాదగినదిగాదు. 121 క్రింద మీరు నిర్ణయంపవలెనుగాన 124 ఏను రద్దుపరచి 121 క్రింద తీర్పు చెప్పగోరెదనని మాలానాగారు నుడివిరి.

ఖుర్రామండలసభ

పండిత నెహ్రూగారి పర్యటనము

తీర్మానములు

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు సంయుక్త గాన్త్రము లందు సంచారము చేయుచున్నారు. 25 వ తేదీరాత్రి బస్తీ రైలు స్టేషనులో చాలమంది జనులు చేరిరి. ప్రభుత్వమువారు తీవ్రముగ నిర్బంధింపవలెనని సాగించుచున్నను దేశీయులు జంకు లేకుండ నిర్మాణవిధానమును సాగింపవలెనని నెహ్రూగారు వారికి బోధించిరి. నెహ్రూగారు రైలులో గోండుపూరు గోండాలుకు వెళ్లుచుండిరి. పండితుని యుపన్యాసమును వివరలె నను నా సక్తి చే బస్తీలో సభలు జరుగగూడదను 144 వ కక్షను అమలులోనున్నదని ఉపన్యాసము ముగిసి రైలుబండి కదలు వరకునుగూడ నెవ్వరును నెహ్రూగారికి తెలుపలేదు. నెహ్రూగారి కుద్యోగులు నోటిను నీయలేదు. 26 వ తేదీని గోండాలో గొప్పసభలో నెహ్రూగారు రుచన్యసింపిరి. ఈమండలమునందలి అసహాయవాదుల బెడత్యము కేముచెంత నుండు కాంతిలేకు సమాధి యందుండు నిష్ఠురతలను కనబడుచున్నది. దేశీయు లిజిషిము విడనాడి గాఢదీక్షతో నిర్మాణ విధానమునకు గడంగవలెనని నెహ్రూగారు నుడివిరి. 26 వ తేదీ ప్రదయముననే గోండానుండి బయలుదేరి మధ్యాహ్నముకు నెహ్రూగారు సీతాపురము చేరిరి. అచట పాఠశాల రైలుస్టేషనులో వారికి చాలమంది స్వాగత మొసంగి యూరేగింపుతో తీసుకొనివెల్లిరి. ఆసాయంకాలమచట గొప్పసభజరిగినది. అసభకు 6000 మందివచ్చిరి. వారిలో 500 మంది శ్రీలు. కోర్టుఫ్ వార్డును ఉద్యోగులునిర్బంధవిధానమును తీవ్రముగ సాగించుచున్నను మీరు దౌర్జన్యమును వదలకుండ నిలవించుటకు మిమ్ముల నభింందించుచున్నాను. వ్యాయవాదులు అసహాయోద్యమము నందలి యితర విధానములందు క్రొద్దగా పనిచేయకపోయినను సరేగాని వ్యాయవాదు లనుకృత్యముగ ననుసరించు గొప్పపద్ధతుల కనుగుణ్యముగ పాలకుల కార్యక్రమములను సెదుర్చి నడగునని నెహ్రూగారు హెచ్చరించిరి. 27 వ తేదీ ప్రదయమున నెహ్రూగారు బాల్గోను, కాస్రాను, లహనపూరు, మున్నగు గ్రామములకిని నిష్పంధముగూర్చి రెండుపక్షములవారు తెలిపినవిషయములను వ్రాసుకొనిరి. అటనుండి ముందుకేటకు ప్రయాణ సౌకర్యములను వ్యధింపనుగూడ కొరతయయ్యెను. 27 వ తేదీ ప్రదయమున నెహ్రూగారు బల్లికెకచ్చిరి. అనాడంటి ప్రచారకులతోను నాయకులతోను బట్టలక్షతలతోను ముచ్చటించిరి. 31-12-28 వ తేదీవరకు విదేశీబట్టలను తెప్పించమని ప్రమాణము చేయుటకు కలదానుధార సంఘమును మరల ప్రారంభించుట కచటి బట్టలక్షతలపుకు శక్తియుంచిరి. సాయంకాలము గొప్పసభజరిగినది. 6000 మందివచ్చిరి. ఎవరో కొందరు బెల్లీలో కనెట్టులమీద తుపాకులను కాల్చిరి తెలియుచున్నది. అట్టి దురింతములను మీరు నిష్కర్షగా నిరసించుటయేగాక అట్టి దురింతముల చేయువారిని మీనగగమున నుండ నియరాదని నెహ్రూగారు నుడివిరి.

ఖుర్రామండలసభ తీర్మానములు.

ఈ సభవారి దౌర్జన్య విరహితముగ నసహాయోద్యమమునందు సంపూర్ణ విశ్వాసముకలదు. దేశీయులు నిర్మాణవిధానమును కొనసాగింపవలెను. ముఖ్యముగా అన్నికాటులవారియందై కమత్త్యము కలిగించుట దేశీయులందరును తుదృఢపద్ధతుల ధరించుట ప్రతియింటను రాట్టుముత్రిప్పట వీలైనపుడెల్ల అస్పృశ్యులతోకలసి మెలసి అస్పృశ్యతను తొలగించుట మున్నగు విధానమును సాగింపవలెను.

చెఱసాల యుద్యోగుల అపరాధ పూర్వక మగు ఉపేక్ష వలనను కనికరము లేని ప్రవర్తనవలనను బాబూ అనభ వారా యణగారు మృతులై నందుల కీసభవారు సంతాపమును వెల్లడించుచున్నారు. ఆయన ఆత్మకు కాంతి కలుగును గాక యని ప్రార్థించుచు వారి కుటుంబమునకు సానుభూతిని తెలుపుచున్నారు. చెఱసాల యుద్యోగుల ఆక్రమమును కప్పిపుచ్చుచు ప్రభుత్వము వారుగూడ ప్రకటనము చేసిరి.

సహోబా లక్ష్మీ రామారావుగారి మృతికిగూడ సీసభ వారు సంతాపమును వెల్లడించుచున్నారు.

పండిత రామరత్నగారు 90 దినములు చెఱసాలలో నిరాహారై యుండి ప్రాణమునువదలి ఆచంద్రాగ్ని మగు యశమును గడించి దేశమునకు తన జీవితము నర్పించినందులకు యీ సభవారు వారి నెంతయు ప్రశంసించుచున్నారు.

వెక్కు కష్టములకు పాలగుచున్న దేశభక్తులందరిని సీసభవారు ప్రశంసించుచు వాంఛాత్రయసన్నిధి చేపూర్వకము దేశభక్తులు వెనువీక్షక దేశసేవ నొనరింపగోరుచున్నారు. అను తీర్మానము లామోదంబుడెను.

చెన్ననగర కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షత

శ్రీయుత సింగరవేలు నెట్టిగారి కేభి

శ్రీమాన్ ఎన్. ఎస్. వరదాచారిగారి ప్రత్యుత్తరము

కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులలో నొకరు కార్యాచరణమున కేగుటకు ప్రోత్సాహపడుచుటకు వారికి సంఘమువారు 50 రూపాయలనుచ్చిరి నెట్టిగారు వ్రాయుటకు సభ్యులలో చాల మందికిని ఇతరులకును గూడ చాల చాల ప్రోత్సాహము కలిగించినది ఇది మొట్టటి దినమున జామీనియ్యక ఒక బోర్డును ఏర్పాటు చేసి సమర్థింపబడుట కార్యాచరణ కేగిన ఎం. ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారిని గూర్చియే వ్రాయబడినది ఎల్లరును నిర్ధారణ చేసిరి. 50 రూపాయల కాసింది అయ్యెను గారు కార్యాచరణ కేటకు కంగీకరించిరి నెట్టిగారు వ్రాయ సావనీ చుట కాంగ్రెసు ప్రధానంగా నుండ దగినవారను మనోవాక్కిలయందు దౌర్భాగ్యమునా మును స్వయముడై దలంపరాదనివారు నకు నవహాయవా దుల కేటచి ము అట్టివో అద్భుతాయుతాగ నందవనవారను నాయకత్వమును వహించినవారును సంఘాధ్యక్షుడవయందు వారును వయోధ్యులునునకు నెట్టిగారి కిట్లు వ్రాయుట మరింత సంతోషకరము. ఏనాడు ఆస్యరగారికి కిట్ల వ్రాయబడినో ఆనా డే యీ యానంది స్వరాజ్య ప్రతికలో నెట్టిగారి చేవలలు తో వెలుగుడు అస్యత విమలమునకు అస్థిక సత్వాచా మునకున కారణమైనది. దీనిని గూర్చి 29 వ తేదీ స్వరాజ్య ప్రతిక యందు ఎన్. ఎస్. వరదాచారిగారు నెట్టిగారి నిం దా వాక్యము లు ఖండించు చు నట్లువాసిరి. "నేనొకరికా కాంగ్రెసుసంఘమునం దొక సభ్యుడను. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారికి 50 రూపాయల నిచ్చుట కను మతించినవారిలో నెవ్వరికొకడు. నే నాసభకు వెల్లియుంటిని. అయ్యెనుగారు చెప్పాక పోవుటకుగాను సంఘమువారాయనను 50 రూపాయలు లుచుచ్చిరిని సింగరవేలునెట్టిగారు మోపిన నిండును ఖండించుట నా మఖ్యకర్తయ్యను. నెట్టిగారిలేఖను బట్టి అయ్యెనుగారికి సంఘమువారు నెలకు 50 రూపాయల చొప్పున నిచ్చుటకు తీర్మానించినను దుభిప్రాయము కలగ కచ్చును. అది నిజము గాదు. అయ్యెనుగారిని ఆకస్మికముగ ఆశ్రయించుటచే వారి సమరమున చేసిన ఆవరణలగు చిల్లర బాకీలను తీర్చుకొనుటకు ఏ మొత్తముగా వారికి 50 రూపాయల నిచ్చుటకు సంఘమువారు తీర్మానించిరి. ఈ తీర్మానము నందేమి దుర్మితకాదో నేను గ్రహింపజాల కున్నానని వరదాచారిగారు స్వరాజ్యప్రతికకు వ్రాసిరి.

కాంగ్రెసు ఆజ్ఞోల్లంఘనసంఘము ఢిల్లీలో ప్రారంభసభ

సభ్యులగాక

ఆజ్ఞోల్లంఘనమును గూర్చి ఢిల్లీలో 30 వ తేదీని ప్రారంభసభను జరుపుటకు ఏర్పాటులను బాగుగాచేయున్నారు. సభ్యులు వచ్చుచున్నారు. 29 వ తేదీ రాత్రి ఖాద్వానుండి పండిత శ్రీహరీగారు వచ్చిరి. స్టేషనుకడ వారికి ఘనముగ స్వాగతమియ్యబడినది. 30 వ తేదీ ఉదయమునకు వి. జే. పటేలు, నేను గుప్తగార్లు వచ్చిరి. క్రింద సభ్యులందఱును 30 వ తేదీనే వచ్చెదరు.

కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ

30 వ తేదీ ఉదయమున కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ జరిగినది. హాజీ అబ్దుల్లాఖానుగారి సభ్యత్వం వహించిరి. మధ్యాహ్నము ఆజ్ఞోల్లంఘన సంఘసభ జరుగును. 1 వ తేదీని 2 వ తేదీని సాక్షిచరణ జరుగును.

డాక్టరు తేజబహదరు నప్రూగారు రాజీనామా నిచ్చుట

మరల న్యాయవాదిగా పనిచేయదలచుట

ఇండియా ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక సంఘమున న్యాయాధికారి సభ్యుడుగానున్న డాక్టరు తేజబహదరు నప్రూగారు నిర్మాణోత్సాహి పడక ఆ పదవికి రాజీనామా నీయదలచిరి. అందులకు రాజ్యపరిషత్తుగారు చాల చింతించిరి. ఈ విషయమున నేని నప్రూగారు మరల ఆలహాబాదు ప్రొవోక్టరుగా పనిచేయుటకు ప్రోత్సాహము చేసెదరని తెలియుచున్నది.

జలందరు మా మండలసభ

జలందరు మా మండలసభ యీ నెల 29 వ తేదీని పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారి అధ్యక్షతక్రింద ప్రారంభమైనదని అలహాబాదునుండి వార్తవచ్చినది.

ఒక రాజకీయ వైది మరణము

శోగ మేమో ఒరులకు తెలియదు

బ్రహ్మచారి కాంగ్రెసు కార్యదర్శి తంత్రివార్

బ్రహ్మచారి, అంక 28:— బ్రహ్మచారి మండలమునందలి మాహికోటకర్త కాంగ్రెసు వాంటియే బహదూరుమాస్టరు గారు 110 వ నెక్స్ట్ క్రింద కొలదిమాము క్రిందట ఒక సంవత్సరము కఠినశ్రమను పొంది చుండిరి. స్వచ్ఛ ధ్యానముచేయుటకులెట్లను చెరసాలలోనే వ్యవసాదించెను. రాత్రి 9 గంటలకు కీ మరణవార్త గోఱుమునందెను. అతనికిమి జబ్బుగానందెనో మాకుత తూర్పు మెక్కున చెప్పుకొనున ఈ ఘోరవార్త మాకు విస్మయమును కలిగించెను. నేటి వెల్లవారినామన మేము చెరసాలకు వెళ్లి కనమును మాకిచ్చివేయవలసినదని జెయిలరు నడిగితిమి. ఆ పూజే చెరసాల ఆవరణములో నామృతక శేఖరమును, పూడ్చిపెట్టుట కేర్పాట్లను చాలవీరిందరిగ చేయుచున్నట్టి చెరసాలాధికారులకు మమ్ముమాడగానే నాకాభంగము కలిగెను. వారికిమిచేయుటకు తోచకయుండెను. చెరసాలనూ పరింటించెను అప్పుడు ఏ పట్టుకో పట్టుకము నలుపుచుండెననియు, తాను స్వయము నేమిచేయజాలననియు జెయిలరు మాకు ప్రత్యుత్తరం పొందెను. మేముంటి సరితో కడు దీర్ఘముగ చర్చించితిమి మాస్టర్ మిత్రులమని నూపరింటించెంటుకొక కర్మివాసి ఇత్యులనినదనియు, కాంగ్రెసు కిలాఫాతు ప్రచారకు మను ప్రశంస ఆదరభావము నుండరాదనియు, దీనికి అంగీకరించినక్షణమున శిశువు నిచ్చివేసినదనియు జెయిలరు పలికెను.

ఈలాగు మా కిలాఫాతుకార్యదర్శి మాస్టరుమాస్టర్ అహమ్మదు ఖాదరుగారి కిదికడభావము వ్రాసిచ్చివేసిరి. నేటి ఉదయము 9 గంటలకు బహదూరు మాస్టరుగారి శిశువు మాకిచ్చివేయబడినది. మహమ్మదీయ మతమునకు సంబంధించిన కర్మం తెలిసి యథావిధిగ జరిగి పిచ్చుట శిశువు మాస్టరుగారు పూడ్చిపెట్టుడెను. మఱియు: శిశు కారణమో మా మిత్రునిశిశు బాహ్యమందెనో మాకిప్పటికి రేపటికి తెలియలేదు. అతనికి న్యాయనియా (క్యాకాకలములో నీరుచేరి క్యానలింగిని క్యాము తోమరణించు) బాధ ఉండెనని జెయిలు డాక్టరు చెప్పుచున్నాడు. అతని శరీరముమీద నచ్చుటవల్ల కల్లునచ్చుచు మాకొపడినది. నోరు ముక్కు రక్తములనుండి రక్తచురి విశేషముగ ప్రవహించియుండెను. ఈ మరణవిషయము మాకత్యంత్యంతమును కలిగించెను. యథార్థమునకునుకొనుటకు మేమత్యాచర్యమై విచారించుచున్నాము. నిజమును వెల్లడి చేసెదము. (డిమా కాటు.)

గుజరాతు రాష్ట్రము అసహాయవాద నాయకులు ప్రచారము

నవసారిలో నిటీవల నేర్పరిపబడిన విధానము ననుసరించి నాయకులు నూరతుమండలమున తమ ప్రచారమును పూర్తి చేసిరి. వారికి కై రామండలమునకేగెదరు వారు ప్రతిగ్రామమునకు నేగి కాంగ్రెసు సభ్యులను చేర్చెదరు. తిరునెక్కి ద్రవ్యమును వసూలుచేసెదరు. ఖద్దరును గూర్చి బోధించెదరు. గాంధీ మహాత్ముడ! స్వరాజ్యముతోగూడ కీర్ణముగా కార్యాచరణమును వదిలిరమ్మను సభ్యుచ్చు పాటలను వెండిద్దగా త్రీలు పాడుచున్నారు.

శ్రీ జగన్నాథము జగన్నాథస్వామి రథయాత్ర

స్వామికి ఉద్దయబట్టిన కే ఫరింపజేయుట

ఈ సువత్సము శ్రీ జగన్నాథమున జగన్నాథస్వామికి జరిగిన కథాయాత్రకు యాత్రులతో శ్రీయుత జోగీశ్వరద్రాభట్టాచార్యులకుడ వెల్లి స్వదేశీబట్టల నే యుపయోగించవలెనని మేనేజరు హెచ్చరించిరి. స్వదేశీబట్టల నేగాని యితర బట్టలను వాడనే లేదు. (సర్వెంటు)

తరుణరాం పుకనుగారు మరల చెరసాల కేగుట

ఆనాము నాయకుడగు పుకనుగారికి చెరసాలలో చాల జబ్బుచేయుటచే యింటికిపోవుటకు నెలవిచ్చిరి. ఆనెలపు 22 వ తేదీతో ముగిసినది. 24 వ తేదీని మరల వీరు చెరసాలలో నుండవలెను గాన వీరు మరల సిద్ధాగు చెరసాలకు వెళ్లిరి. (సర్వెంటు)

చందుమియూక్ సాహెబుగారి అన్వేషణ

అంతకు ముందటిదిమునకంటె చందుమియూక్ సాహెబుగారి శరీరారోగ్యము కొంచెము మేలునందెను. దేహములో జ్వరము 98.8 డిగ్రీలను మించలేదు. మిగతవిషయములలో నతఃస్థితి మునుపటివలెనే యున్నది. (సర్వెంటు)

శ్రీయుత శ్యామసుందర చక్రవర్తి

ఆలిపూరు చెరసాల సూపరింటెండెంటు తంత్రివార్

అంక 28 వ తేదీ ఆలిపూరు కేంద్ర చెరసాల సూపరింటెండెంటుగారు మాకిట్లు తంత్రివార్లకు ప విరి:—

"శ్యామసుందర చక్రవర్తియొక్క నోరు కొంచెము పూచియున్నది. అల్లెల్లు బాధ స్వల్పముగ నున్నది. గొంతురాపిడి తగ్గిపోయి, ఇప్పుడు బాగుగ నున్నది అతని కింకేమి జబ్బులు లేవు. ఆయన శరీరారోగ్యమును గురించి మీరు దిగులపడ నవసరములేదు." (సర్వెంటు)

కడలూరు చెరసాల ఏర్పాటులు సరిగానుండుట

రాధాకాంత ఘోషగారు సురక్షితముగ నున్నారు

కడలూరులో చెరసాల కూపరుహిల్వద్దనున్నది. ఇది కిరు ఖైదీ శి చెరసాలలో 150 మంది కలరు. 16 వ తేదీరాత్రి శ్రీహక్ కందాడై శ్రీనివాసయ్యగారు (వి. ఏ. ఎల్. టి. నెల్లూరు) గారిని కడలూరునుండి చెల్లెపురికి మార్చిరి. చెల్లెపురి నుండి వంపబడి 8 గురు బేళబద్ధులు 17 వ తేదీని కడలూరు చెరసాలకు వచ్చిరి. చెరసాల తనిఖీ నియమింపబడిన ఆర్. శ్రీనివాసయ్యగారు (చెల్లెపురి కాననసభ్యుడు) చాలశ్రద్ధగా పనిచేయుటచే నిదల రాక్షిమైకీలకు సోకయ్యు లనుకూలముగా నున్నవి. డాక్టరు వరదరాజులు డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యం గార్లు నాయకత్వముక్రింద కిక్కిరులు అధికముగ నోమ్మతో మెలంగుచున్నారు. ఇంతవరకట్టి సంఘం యమున కలగలేదు. శ్రీయుత రాధాకాంతఘోషగారు చనిపోయిన వార్త అసత్యమువారు ఆరోగ్యముగ నున్నారు. (స్వరాజ్య)

బొంబాయి బౌద్ధమత సంఘము

జూను 26 వ తేదీని కామా ఓరియంటలు యిన్స్టిటూ లోటుబౌద్ధసభ సమావేశము వి. సి. వైద్య బాక్స్లాగార్లు అధ్యక్షత క్రింద జరిగెను. సంఘ నిర్వాణమును చట్టములను యీ క్రింది యుద్దేశముతో సంగీకరింపబడినది.

బౌద్ధమత జీవిత సిద్ధాంతముల నేర్పుటయు, గ్రహించుటయు వృద్ధిచేయుట ఆయనను ప్రేమించి పూజించువారల సమావేశమును గూర్చుట, వినప యీ సంవత్సరమునకు యీ క్రింది కార్యనిర్వాహకులు యెన్నుకొనబడిరి.

అధ్యక్షుడు, డాక్టరు ఏ యల్ నాయరు, ఉపాధ్యక్షులు, వి. సి. వైద్య, కే. నటరాజగౌరలు. గౌరవకార్యదర్శి యన్. హెచ్. బాబ్జాలాగారు, గౌరవకార్యకారి ప్రొఫెసర్ యల్. కే. భాగవత్.

మ్యకేజింగ్ కమిటీ సభ్యులు:—మాన్ జి. జి. షేట్, బి.యల్. మోతీలాలు, జి. కే. వారిమక, రావుగూడూరు ఏ. కే. పాయి, యల్. బి. కొలాస్కూ, కే. కులస్కూర్, ఆనెలిల్ లాలాభాయిశ్యావల్లాసు మెహతా, నారొట్టంమె రక్షి గోకులవాసు గారలు.

అధ్యక్షులకు వందనములతో సభ ముగిసెను. (సం) యన్. హెచ్. బాబ్జాలా.

బెంగుళూరు వార్తలు

పోలీసుసాహెబులపనిమీద సమృద్ధి మె క్కాచాచిన్న అను వారిరువురును కొట్టిందలకునిచారింపబడి ఘులుగ కొట్టవారిచే మెచబడి. ఉత్తాసాస్యము నా తేదీని జరుగును.

నచ్చేమాసములో కలకత్తాకు పోవుటకు డాక్టరునిర్వాహకసభ్యులకు మా ఇన్నిసుగారు తేదీని జూలై రెండవ తేదీకి కలకత్తాకు ప్రవేశించెదరు. వరు బతులుచేరెదరు. కలకత్తాలోనన్న సమయమున ప్రవాణిశ్యసంఘ సభ్యులు కొందరితో సంతకము.

సరిహద్దు విచారణ సంఘము వారి ఆర్డర్ కుద్దెలు సాక్షినిచారణ 28 వ తేదీతో ముగిసి డి. శైగులో ఇండి యల్ ఎస్సెంబ్లీవారు సమావేశ మగుటకు ప్రము కిష్టాలో విచారణ సంఘమువారు సమావేశమై 25 మి క్షమును తెలియ జేసెదరు.

పూనా భారతదేశపు చారిత్రిక సభసమండలి ప్రారంభ సమావేశము వైభవముతో 26 వ తేదీని జరిగెను.

ఆంధ్ర పత్రిక

1922-వ సం. జూన్ నెల 30-వ తేది

శుక్రవారము

బర్తదేశము:

నూతనసంస్కరణములు

—:~::~~::~:—

హిందూదేశముతోపాటు బర్మాకు మాంటు ఘర్షణ సంస్కరణముల నిచ్చుటకయినను మొదట వెనుదీసి, ఆత్యంతాందోళనము జరిగిన పిమ్మట, కామన్వెస్థవారు తుదకు వానిని ప్రసాదించిరి. ప్రభుత్వసభలో గూడ పీలుప్రభువు బర్మా సంస్కరణముల గూర్చి ప్రతిపాదించి తీర్మాన మంగీకరింపజేసెను. సివిలు సర్వీసు యుద్యోగులు బర్మాలో వెంటనే పెన్షనులను దీసికొనక, బర్మా ప్రజలను నూతన సంస్కరణములందు సుఖితుల గావించవలయు నని పీలుప్రభువుగారు హెచ్చరించిరి. వీరి హెచ్చరికవలన లాభ మేమయిన గలుగునా? హిందూదేశమునందు సివిలు సర్వీసు యుద్యోగులు సంస్కరణములపట్ల నెట్టి విముఖత గను ప ఆచుచున్నారో, బర్మాయందును అటులనేకనుపలచెదరని తలంపవచ్చును. సంస్కరణములు స్వల్పములయినను, ఆచరణలోనికి వచ్చునప్పటికి మఱితే సంకుచితములగుచున్నవి. హిందూదేశమునందు పరీక్షింపబడి, ప్రయోజనశూన్య మని అన్ని పక్షముల వారిచే నిర్ణయింపబడిన ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానము, మరల బర్మాలో ప్రవేశ పెట్టబడినది. హిందూదేశానుభవమును వీక్షించి యెనను సంపూర్ణ రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యము నొసగిన కొంత మేలుగ నుండెడిది. ఈ సందర్భములలో బర్మా వాస్తవ్యులు నూతనసంస్కరణములను నిరాకరించుటలో వింత యేమి గలదు? కలనల్ వెడ్జిప్రజ్ఞుగారు భారతీయుల కొసగిన హితమునే బర్మావాసులకు గూడ నెసగుచున్నారు. శాసనసభలలో జేరి, సంస్కరణములను పయోగింపు డని, బర్మా ప్రజలను హెచ్చరించుచున్నారు. వెడ్జిప్రజ్ఞుగా రంతటివారు హిత మొసగినను, బర్మాప్రజలు దానిని పాటింపజాలరు. నిరుపయోగములగు సంస్కరణములతో ప్రోద్బుచ్చుట వలన, స్వరాజ్యసిద్ధి దూరమగుటయు, కాలము వృథ యగుటయు, ప్రజల శక్తిసామర్థ్యములు నిరర్థకము లగుటయు, దప్ప వేరులాభము చేకూరదని వారికి దెలియును. మాండలే జాతీయవాదులు తోడి దేశీయులకు గావించిన విన్నపమును జేరొక వో బ్రచురించితిమి.

ప్రస్తుతస్థితిలో లేనిపోని యాశల జెట్టుకొని, సనసభలో జేరవలదని, వీరు తమ సోదరులను దలించుచున్నారు. ప్రస్తుత సంస్కరణములలో వ్యతాయతప్రభుత్వలక్షణ మేమియు గనుపించును. ప్రభుత్వము శాసనసభకుగాని ప్రజలకు గాధ్యతను వహించుటలేదు. కార్యనిర్వాహక పరిమంత్రినర్థములతో గూడిన సంయుక్తప్రభుత్వము గల యధికారము నిరంకుశము. మాండలే జాతీయవాదులు సూచించినటుల శాసన సభలో, అధికారసభ్యులందరు గలసి గవర్నరు నకు ప్రతిపక్షముగా మెలిగినను, గవర్నరు వీరి తీర్మానమును త్రోసిపుచ్చి వీటో అధికారమును చలాయించును. మంత్రులకొకవేళ అన్ని శాఖలను ఒప్పగించు, అసాధారణాధికారములు గల

గవర్నరుగారి ఎదుట వారు నిస్సహాయులై యుండురు. నిజ మేమనిన, వెనుకటిస్థితినే, సంస్కరణములు మారు చేర్చితో కొనసాగింపగలవు. శాసన సభలు పూర్తిగా అనధికారసభ్యులతో నిండినను, ప్రజలందరకు వోటిచ్చెడి అధికారమున్నను, శాసన సభ్యుల సంఖ్య ఎంతవిస్తారమయినను, మంత్రు లెందరున్నను, ప్రభుత్వపు నడవడిని ప్రేరేపింపజాలరని, మాండలే జాతీయవాదులు స్పష్టముగ పలిపాదించుచున్నారు. ఇందు అతిశయోక్తిగాని, అసత్యముగాని లేదని, భారతీయులకు అనుభవపూర్వకముగ దెలిసినదని. హిందూదేశమున ప్రజాభిప్రాయ మీ సమయమునందు ఏమాత్రము కొరగాక యున్నది. జన్మస్వాతంత్ర్యములు మేజిస్ట్రేటుల హస్తగతమై యున్నవి. ఒక్కసందర్భమునకుమాత్రము సంతసింపవచ్చును. నూతనసంస్కరణములు, దేశమునకు నిజ లాభము గలిగింపలేనని, మహాత్ముని శక్తివలన ఇంతత్వరలో వెల్లడియయ్యెను. లేనియెడల సంస్కరణముల భ్రమలో ప్రజలంత కాలము తగుల్కొని యుండెడివారో తెలియదు. హిందూదేశము గడించి న యనుభవము బర్మాకు అక్కరవచ్చెను. సంస్కరణముల లోపములను వారు వెంటనే కనిపెట్టగలిగిరి. ప్రస్తుతస్థితిలో బర్మాదేశమును సంస్కరణముల వలలో జిక్కించెదరా, లేక న్యాయముగు గమ్యస్థానమును జేర్చెదరా యని మాండలే జాతీయవాదు లడుగుచున్నారు. వ్యర్థములగు వాగ్దానములను లక్ష్యపెట్టవలదనియు, బర్మాప్రజలెల్లరును సంస్కరణములను విడనాడవలయుననియు, వీరు హెచ్చరించుచున్నారు.

సంస్కరణముల నంగీకరించుట యనిన, దాస్యమును వెంపొందించుటయే యని వీరి యుద్దేశము. రాజకీయ స్వాతంత్ర్యము ఒకరిచ్చునది గాదనియు, ఏదేశపుముక్తి ఆదేశపు ప్రజలద్వారా మాత్రమే సిద్ధించుననియు, వీరు నిరూపించుచున్నారు. హిందూదేశ జాతీయవాదులు గ్రహించినసత్యమునే బర్మా జాతీయవాదులుగూడ గ్రహించుట మిగులసంభావ్యము. ఎవరిముక్తి వారిహస్తములందే గలదు. ఇతిరుల ఆగ్రహానుగ్రహములపై నాధారపడి యుండ నవసరములేదు. ప్రజలీసంగతిని గ్రహించి, పాటుబడుచో, విజయముగలుగుననుటకు సరిదియమేమి? సంస్కరణములను నిరాకరించి బర్మా జాతీయవాదు లేమిజేయదలంచిరి? రాటములను మగ్గములను నెలకొల్పి స్వదేశవస్తువులను తయారు జేయుటకును, పుచ్చాయతీకొద్దులను జాతీయ పాతశాలలను నెలకొల్పుటకును, వ్యవసాయసంఘములను కార్మికసంఘములను నెలకొల్పి కార్మికుల శ్రేయమును మెంపొందించుటకును, వీరు బూనుకొందురు. గమ్యస్థానముజేరుట కివిమాత్రమే సాధనములని వీరు ప్రతిపాదించిరి. బర్మాజాతీయవాదులు సూచించిన కార్యక్రమము, మహాత్ముడు సూచించిన నిర్మాణ కార్యక్రమమేగద. హిందూదేశమునలెనే బర్మాదేశమును నిర్మాణకార్యక్రమమును నిర్వహించి స్వరాజ్యమును సంపాదించనెంచుట, మిగుల ప్రోత్సహకరముగనున్నది. మహాత్ముని సందేశము ఇతరదేశములలో నెటుల నాటుకొనుచున్నదియు ఇందమూలమున కనుగొనవచ్చును. బర్మావాసులు మహాత్ముని సంబోధనల పట్ల ఉత్సాహముతోనుండ, భారతీయులు తమ కార్యక్షేత్ర నేమాత్రము సడలించినను, దేశపురోభివృద్ధికి భంగము కలుగజేసినవారయ్యెదరు. హిందూదేశమునందువలె బర్మాలో సయితము, ప్రజాభిప్రాయమునకు భిన్నముగ శాసనసభలలో బ్రవేశించెడివారు కొందరుండకబోరు. కాని, వారికి వారే ప్రతినిధులు. ప్రజాభిప్రాయమును వ్యక్తపరుచుటకు వారికి నిజమగుహక్కులేదు. హిందూ

దేశమునందలి శాసనసభలవలెనే, బర్మా శాసనసభయును సభ్యుల స్వంతయభిప్రాయములనే వెలిబుచ్చును. శాసనసభల కార్యక్రమము ప్రజలలో నెట్టియుత్సాహము గలిగింపనేరదు. ప్రజాభిప్రాయమును ప్రతిఘటించి శాసనసభలలో జేరినవారిప్పుడు పశ్చాత్తాపము జూపుచున్నారు. ఆసభలో జేరి తాము ప్రజలకు జేయగల యుపకారమేదియు లేదని భావించుచున్నారు. బర్మా శాసనసభలో జేరెడివారు గూడ తమ పొరబాటును త్వరలో నంగీకరింపకమానరు. శాసనసభలో జేరినవారిని గూర్చి ఉపేక్షనువహించి, బర్మాప్రజలు నిర్మాణ కార్యక్రమమును పూర్తిజేయుటకు పాటుబడుచో, వారికి త్వరలో కార్యఫలసిద్ధి గలుగకమానదు. ప్రజల దృఢనిశ్చయమును పార్లమెంటుసభ వారెంత కాలము నిరోధింప గలుగుదురు? స్వాతంత్ర్యవాంఛ యంకుంచి, భావదాస్యము దొలగిన పిమ్మట, స్వరాజ్యసిద్ధికి కాలమెంతయో వట్టదు. మహాత్ముడు పదేశించిన సాధనమువలన, కార్యసిద్ధి త్వరలో గలుగుట సుకరము. కావలసిన దెల్లను, అకుంతితదీక్ష. సంపూర్ణవిశ్వాసము. త్యాగసంసిద్ధత. హిందూదేశమునను, బర్మాయందును ఉదయించిన జాతీయప్రబోధము, త్వరలో ఫలించు గాక!

బిరుదుల విక్రయము

—:~::~~::~:—

ఇంగ్లండులో బిరుదుల విక్రయము గూర్చి తీవ్రవాదోళనము జరుగుచున్నది. ఐర్లెండుస్థితి విషయముగనుండ, హిందూదేశ సమస్య పరిష్కారము గాంచకుండ, ఈజిప్టుసంగతి ఇంకను తేలకుండ, తుర్కీసమస్య అటులనే నిలచియుండ, ఆంగ్లదేశ ప్రజలీ విషయమై శ్రద్ధనహించి వీని నెటులనయినను నిర్వహించుటకు మారుగ, కొరమాలిన బిరుదముల వ్యవహారముగూర్చి కడుశ్రద్ధవహించుట విచిత్రముగ నుండకమానదు. పార్లమెంటుసభలో నీ విషయమును గూర్చి ప్రస్తావించుచున్నారు. ఇట్టి విషయములలో, గంధగోళము చేయుటకు మార్చింగుపోస్తుపత్రిక పెట్టినదిపేరుగద. బిరుదుల విక్రయమును శీఘ్రకీంద, ఈ పత్రిక సంపాదకీయ వ్యాసమున కొన్ని వింతసంగతులను ప్రచురించి నటుల, మద్రాసు మెయిలుపత్రికకు ప్రత్యేక తంతి వార్త పంపబడెను. నైటుబిరుదపు ఖరీదు పదివేలు మొదలు పందొండువేల సవరనులవఱకు గలదట. బారన్లబిరుదమునకు ముప్పదివేల మొదలు నలువదివేల సవరనులవఱకు ఖరీదుగలదట. ఇంకను ఎక్కుడు బిరుదములను సంపాదించవలయుననిన, ఎక్కుడు సొమ్మియవలయునట. బిరుదములను కొనవలయునని, మంత్రులపక్షమున కొందరు క్రొత్తవారియొద్దకు వెడలి ప్రోత్సాహ పరచుచున్నారనియు, ఇందుకు తగిన సాక్ష్యము తనయొద్ద కలదనియు, మాంగు పోస్తుపత్రిక వ్రాయుచున్నది. లెఫ్టి నెంటు కలనల్ వెడ్జికాపు అను పార్లమెంటుసభ్యుడు పత్రికలకు వ్రాయుచు, బిరుదుల విక్రయమునకు సంబంధించిన నిదర్శములను కొన్నింటిని కనుబటచెను. ఇదివరకు పార్లమెంటుసభ్యులు దేశ సేవకొరకు పార్లమెంటుసభలో బ్రవేశించెడివారు. ఇప్పుడో పలువురు స్వలాభము కొరకు బ్రవేశించుచున్నారని, క్రాఫ్ గారి యుద్దేశము. కంపెనీల డైరెక్టరుపదవులను సంపాదించుటకును, బిరుదులను గౌరవములను సంపాదించుటకును, ఇట్టివారియవకాశము నుపయోగించుచున్నారు. ప్రభుత్వపక్షమును సంతతము పహించుచుండువారికి, బిరుదులు దొరకుచున్నవి. ప్రభుత్వ పక్షమునకు ధనసహాయము జేయువారికి బిరుదము

లు లభించుచున్నవి. అందుచేతనే పలువురు సభ్యులు ప్రభుత్వమువారితో పాటు, నలుపురు తెలు పనుచు తాళము వైచుచున్నట్లు, క్రాఫ్ట్ గారు సూచించు చున్నారు. వెనుకటి పార్లమెంటులో 290 మంది సభ్యుల కీరున బిరుదములుగాని, ఉద్యోగములు గాని లభించెనట. ఇప్పటి పార్లమెంటులో నీ వ్యవహార మింకను ముదిరెనని, క్రాఫ్ట్ గారి యుద్దేశము. ఇక పార్లమెంటుసభనుండి ప్రభుత్వపక్షము వంకకు దృష్టిని మరలించు నెడల వ్యవహార మింకను అసభ్యముగ నున్నది. ప్రధానమంత్రిగారి పార్టీనిధి ముప్పది లక్షల సవరను లయ్యెనట. ఈ డబ్బు బిరుదముల నిధివరకు సంపాదించినవారినుండియు, ఇకముందు సంపాదించెడివారినుండియు వసూలు జేయబడెనని, క్రాఫ్ట్ గారు ఖండితముగ డెలుపుచున్నారు. సంఘ బహిష్కృతులు గాదగిన వారికి, కారవబిరుదము లొసగబడుచున్నవి. పలుకాపులందు బిరుదములను బడసినవారు దుర్వ్యాపారముచే ధన మార్జించిన వారు. ఒకనికి యుద్ధసమయములో విశిష్టత పు డబ్బు గడించినందులకు, శిక్షయొసంగబడెను. ఇతనికి వంశపారంపర్య ముండెడి బిరు దొసగబడెను. మరి యొకరు సైనికులను నిర్బాధముగ గైకొనుసంఘ మునందు సభ్యులుగనుండి, తనబంధువులకును, నాక ర్లకును మినహాయింపు గలుగజేసెను. అంతట నితని కాసంఘమునందు సభ్యత్వము లొలగింపబడెను. ఇతనిబంధువులు సైన్యములో జేరవలసివచ్చెను. ఇట్టివానికి వంశపారంపర్యపుబిరుద మొసగబడెను. ఈకాలములో రాజ్యాంగమున కెట్టిసేవ జేసుక బోయినను బిరుదముల నిచ్చుచున్నట్లు, క్రాఫ్ట్ గారు డెలుపుచున్నారు. డబ్బు నేతీరుననయినను గడించినవారికే బిరుదములు లభించుచున్నవి. ఇట్టి దుస్థితి కొనసాగుచో, బాల్లివిసము తప్పక వ్యా పించునని, క్రాఫ్ట్ గారు హెచ్చరించు చున్నారు. మంత్రులను సంవత్సరముపాడవునను అభిమాని చెడి వ్యక్తికల సంపాదకులకు, బిరుదము లొసగ బడుచున్నవట. ఇట్టిస్థితిలో బిరుదములకు విలువ పూర్తిగ దొలగెననుటకు స దిను మేముండును? బిరుదములనిచ్చుట నసలే నిలిపివైచిన, ననేకులకు మనస్సంతోషము తగ్గిపోవును. ప్రభుత్వముపై జేసెడి యారోపణల కవకాశము తగ్గిపోవును. ఇట్టి పరిస్థితులతో బిరుదములను పొందెడివారు ప్రజల మధ్య గౌరవము బొందుటకుమారుగ తలవాల్చు వలసియుండును. అట్టిదురవస్థ కవకాశ మసలే లేకుండజేయుట, సంభావ్యము గద. పరిపాలనము వపిత్రముగ నుండినగాని, ప్రజలకు దానియందు విశ్వాసము గుమరనేరదు. ఇంగ్లండులో చెలరేగిన ఆందోళనపు ఫలిత మేమగునో చూడవలయును.

పాలు రిచ్చుర్నగారి హితము

పాలరిచ్చుర్నగారు ఫ్రెంచిదేశీయులయినను, భారతవర్షమును స్వదేశముగ ప్రేమించును, నర విదయోగిలో గలసి దేశపునరుద్ధారణమునకై పాటుబడుచున్న సంగతి పాఠకులకు విదితమే. వీరు అహమ్మదాబాదు జాతీయకళాశాలా విద్యార్థుల ఎనుట నుపన్యసించుచు, ప్రస్తుత సంరంభము మహాభారత సంగ్రామమునకన్నను మహత్తర మయినదని సూచించిరి. ఈ సంరంభము మానవ కోటికంతకును సంబాధించినది. గాంధీమహాత్ముడు జయిలులో నున్నను, ఆతినికై యెల్లడల వ్యాపించి యున్నది. నూతనాదర్శములకును, నూతననిర్మాణ మునకును బీజములను నాటినది. రాటమే, నూతన రహస్యమని, పాలరిచ్చుర్నగారు సూచించిరి. ఆధునిక పారిశ్రామికవిధాన క్షేత్రమును తొలగించుటకు, రాటమేఉత్కృష్టసాధనము. అస్పృశ్యతాదోషనివారణచే, నూతనశకమారంభమగును. సామైక్యము

బలపడినకొలదియు, స్వాతంత్ర్యము భగవానునిచే వరముగ ప్రసాదించబడును. నూతనోద్యమము, తమ నాయకులను కారాగృహమునకు పంపెను. ప్రజలలో నఖండప్రబోధము గలిగించెను. ఈ ప్రబోధ ము, నూతనసృష్టికి దారిజూపును. నేను బాధ ననుభవించెడివారే, రేపు అత్యున్నతపదవి నాక్ర మించెద రని, పాలు రిచ్చుర్నగారు హెచ్చరించిరి. గాంధీ మహాత్ముని యుద్ధముము సఫలమయినదని, పాలు రిచ్చుర్నగారి నాక్యములు డెలుపుట లేదా? స్వరాజ్యసిద్ధికి, నిర్మాణకార్యక్రమనిర్వహణ మింత యవసరము, వారి యుపన్యాసము తేటపరుచుట లేదా?

అధినివేశరాజ్యములు: భారతీయులు

తూర్పుఆఫ్రికా, దక్షిణాఫ్రికా, ఫిజీదీవులలో నివసించెడి భారతీయులు దుర్భరదశ ననుభవించు చున్నారనియు, వారి దుస్థితిని తొలగించుటకు ప్రాందవులు ప్రబలమగు నాందోళనము కావించ వలయుననియు, భారతీయులకు మిగిలినవారితో బాటు సమానపు హక్కులున్నగాని, బ్రిటీషు సామ్రాజ్యములో నుండుటకు హిందూదేశే మంగీక రింపదని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు స్పష్టముగ వెల్లడిచేయవలయుననియు, ఆండ్రాసు, పోలకు గార్లు హెచ్చరించుచున్నారు. వీరి యుద్దేశము మంచిదే. కాని, కేవలము ఆందోళనము జరుపుట వలన, భారతీయుల స్థితి చక్కబడునా? ఇదివరకు జరిగిన ఆందోళనపు ఫలిత మేమయ్యెను? ఇట్టి ఆందోళనతో ప్రాద్దుబుచ్చుటకన్న, దేశమునకు స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించుటకై కాలమును విని యోగించుట, ఎక్కువ ఫలదాయకము గాదా?

నైదామేట టీచర్సుకాలేజి

1921-22 సంవత్సరపు టీచర్సుకాలేజి రిపోర్టు వెలువడినది. దీనియందు ఎన్నదగినసంతులు గను పింపవు. కాని, ఒక్కవిషయముమాత్రము, కొం చెము గూఢముగ నున్నది. బుద్ధిసూక్ష్మతను పరీక్షించుటకు కొన్నిప్రయత్నములు జరిగెనట. 464 మంది పిల్లలు ఆన్నితరగతలలోను ఈతీరున పరీక్షకు లోనయిరట. పరీక్ష పైచునుపెట్టుప్రకారము జరిగెనట. ఈక్రొత్తపరీక్ష ఏమియో, ఎటులజరిగె నో, రిపోర్టునందు వివరింపబడలేదు. బుద్ధిసూక్ష్మ తను పరీక్షించుటకు, ప్రయత్నములు జరిగినందు లకు డైరెక్టరుగారు సంతసించుచున్నారు. ప్రభు త్వమువారు తమ సంతసము డెలుపుటకు మారుగ, ఇందునుకూర్చి సంపూర్ణనృత్యతమును తెలుప వలయునని కోరిరి. ఈ వివరములు తెలిసినపిమ్మట ప్రభుత్వమువారు వ్యాఖ్యానము జేసెదరని భావిం చెదము.

ఘూర్జరుల కార్యదీక్ష

గుజరాతు రాష్ట్రమునందు, నిర్మాణ కార్య క్రమము అత్యంత దీక్షతో కొనసాగుట, మిగుల ప్రోత్సాహకరము. గుజరాతు సహాయ నిరాకరణవాదులకు సూరతుజల్లాలో తమపక్షని ముగించి, కెయిరాజ్లాకు వెనెలిరట. వీరు ప్రతి గ్రామమునకు బోయి, కామ్రానునందు సభ్యులను చేర్చి, తిలకు స్వరాజ్యనిధికి ధనమును ప్రోగుజేసి, కద్దమ సంజేతమును బోధించుచున్నారు. స్వరాజ్య మును చేబూనికొనలో కారాగృహమునుండి వెలు పలకు రమ్యనయనిగాంధీమహాత్ము సాబోధించుచు, స్త్రీలు పెద్దొడ్లలో పాటులు పాడుచున్నారట. మహాత్ము జన్మస్థానమగు గుజరాతురాష్ట్రమునం దిట్టి యాదృశి కార్యదీక్ష గనుపించుట మింతగాదు. ఆధునికము గుజరాతులో సమానమగు కార్యో త్సాహము గనుపడది, ధన్యతగాంచు గాక!

నిర్మాణకార్యక్రమము

ఘూర్జానగరమునందు, పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారి యధ్యక్షతక్రింద జరిగిన మండల రాజకీయసమావేశమునందు, దార్జిల్ పర్ హిత సహాయనిరాకరణోద్యమమునందు సంపూర్ణ విశ్వాసము జూపబడెను. భారతీయు లందరును, నిర్మాణకార్యక్రమమును పట్టుదలతో కొనసాగింప వలయు నని కోరుచు, ఈమండలమువారు తీర్మానించిరి. ఈకోర్కెను సఫలపరుచుటకై, దేశము యావచ్చుక్తిని వినియోగింపవలెను. వేరు విషయ ముల వంకకు దృష్టిని మరల్చుట కిది సమయము గాదు.

స్థానికవార్తలు

నిమ్నజాత్యుద్ధరణసంఘము:— ఈసంఘమువారి యాజమాన్యమున తిరువట్టియాలో జూలై 2 వ-తేది ఆది వారము ఉదయము 9 గంటల కొకసభ జరుగును. నిమ్నజా త్యుద్ధరణము, అనువిషయమును గురించి స్వామి బ్రహ్మానంద గారు ఆర్. సతీశమగారు ఉపన్యసించెదరు.

రెడ్డిజన సంఘము:— సంఘకార్యదర్శి యిట్లు వ్రాయుచున్నారు.— మద్రాసు (టిఫ్లికేను) టైపుగ్రాఫి భాను బహదూరు వీధి 13 గృహమున యధాప్రకారము రెడ్డివిద్యార్థుల వసతిగృహము కొండవీడు నామమున జరుప తీర్మానింపబడినది. జేరడలమకొనిన విద్యార్థులు మద్రాసు పశుపాకం, ఆరియప్ప మొదిలివీధి నెం 12 గృహమునందున్న సంఘకార్యదర్శి వ్రాసు కొనవచ్చును.

పంచాయతీ కోర్టులు:— 1920 సంవత్సరము ను ద్రాసు విలేజి కోర్టుల చట్టము నందలి కేక్షను 76 (1) ఎ-డి లకు సంబంధించిన కేరములను 1920 సంవత్సరపు మద్రాసు విలే జపంచాయతీచట్టమునందలి 23 (2), 42 కేక్షనులకు సంబంధించిన కేరములను విచారించుటకు గ్రామ పంచాయతీ కోర్టు లకు అధికార మివ్వబడిన దని ప్రభుత్వము నా రుప్రకటించు చున్నారు.

దేశీయప్రార్థనసమాజము:— ఈ సమాజమునకు 12 వ సంవత్సరము కేపు ప్రారంభమగుచున్నది. మద్రాసు జార్జి టవున్ నారాయణమొదటివీధిలో ఉదయము 7 గంటలకువైన 9 గంటలకు లోగా ప్రాతఃకాల కీర్తనలు పాడబడును. సాయంకాలము 4 గంటలకు నాకలపేట వావిళ్ల వారి ముద్రాక్ష రకాలయందు ప్రార్థన జరుగును.—మునీశ్వరయ్య, సమాజపు కారదర్శి.

ఘోరమగు ఆత్మహత్యలు

మరణవిచారణ

తేనాంపేట వాస్తవ్యులకు దొరస్వామి పిల్లెగారు కల్లి యమ్మకు అను నొక ఉంపుడుకత్తెను యుంచుకొనియుండెను. దాదాపు పదిసంవత్సరములు నుండి ఇట్లు జరుగుచుండెను. ఆ ఉంపుడుకత్తెను వదలివేయవలయునని ఆతని భార్య కతవిధముల పోరాడుచుండెను. ఈ ఇరువురి మధ్య దొరస్వామిగారు కాంతిజాపకు బాధపడుచుండెడివారు. కడకు యీబాధలను భరింప లేక కడచిన పోయవారు రాత్రి ఇతడు వల్లియమ్మ గృహమునకు వెళ్లి ఒకచీతో ఉరిపోసుకొని వచ్చిపోయెను. ఇదిమాది వల్లి యమ్మకు మనసుచెడి మంగళవారము రాత్రి బావిలోపడి ఆత్మ హత్య గావించుకొనెను.

కబ్ ఇన్స్పెక్టరు సంతానముగారు మరణ విచారణ కలి పి. ఇంటిలో పోయభరింపలేక దొరస్వామిగారు చీరతో ఉరి పోసుకొని మరణించినందు, వల్లియమ్మగారు ఆత్మహత్య గావించుకొనవలయు నను ఉద్దేశముతో బావిలో దుమికి ఉరితిరుక మరణించెననియు జారీవారు తీర్పుచెప్పిరి.

మధ్యపరకాల గనుల యజమానుల ధ. ఎం. హెచ్. డిక్షితుగారి యధ్యక్షతక్రింద చింబ్యారాలో జరిగినది. గనుల పరిశ్రమ పాఠశాలను, గనుల వ్యాపారసంఘమును పారిశ్రామిక బ్యాంకును స్థాపించుటకు తీర్మానించిరి.

విదేశ వార్తలు

బర్లందు అంతఃకలహములు

డబ్లినునందు తీవ్రపోరాటము

లండను, జూన్ 28:—పోర్టుగోల్డ్స్ ఆఫ్ డబ్లినునందలి టి.వి. హ్యాండ్ సాఫ్ట్ వేర్ ములు ఏ పిలు 4 వ తేదీన తాత్కాలిక ప్రభుత్వమునుండి ప్రజాస్వామ్య వైరులు లాగుకొని తమ కార్యాలయముగ నుపయోగించుకొనుచుండిరి. ఇందు విలువలేని ప్రాచీన విభు రికార్డులు ఇతర వస్తువులును గలవు. భవనములకును అందలి వస్తువులకును నష్టము వాటిలకుండ ప్రజాస్వామ్య కాదులనుండి కళమయకొనుటకు తాత్కాలిక ప్రభుత్వము వారెత్తించుచుండిరి. పోర్టుగోల్డ్స్ భవనములలో కొన్ని తాత్కాలిక ప్రభుత్వవైరుల ఫిరంగులవలన నాశన మొందినదిని విచ్చిన వార్త రూపి పరుపబడలేదు. ఈ భవనములందగు ప్రజాస్వామ్య వైరులు 800 కంటే పెక్కువయ్యుండరు. ఏరు భవనములయొక్క గవాక్షములనుండి చాక వక్రముగా తుపాకులను ప్రేల్చుచు తమిళనాడును బాంక కాపాడుకొనుచుండిరి.

పోరాట వివరములు

విభు ప్రభుత్వపటాలములు 18 పాడే శత్రువులచుప గొనిగొందుచున్నవి. అన్ని ప్రమాదము సంభవించునట్లు నుండుటకు గాను సామాన్యగుండ్రు గాక ఎక్స్ ప్లోజివు పెట్టెల నుపయోగించుచుండిరి. భవనముల గోడలు చాలబట్ట బద్దలయ్యెను.

పోర్టు గోల్డ్స్ లకు వెనుక భాగమునుండి ప్రభుత్వపటాలములు బాంబుల నుపయోగించుచుండెను. ఈ వైపున, ప్రజాస్వామ్యమువారివై సామభూతి గలవారు తమ బడెదరని భయ పడుచున్నారు.

ప్రజాస్వామ్య నాయకుడగు ఓకన్నురుగారికి ఆయుధ పరికరములు మొదలగునవి జేసినట్లుండ నొనర్చుటకు విభు ప్రభుత్వమువారు చాల యత్నముల గావించుచు ఎట్టి బండ్రుల పోర్టు గోల్డ్స్ లలోనికి పోసెయ్యబడలేదు. డబ్లినునందలి ప్రభుత్వ పటాలములకు, సహాయముగ ఇతర జిల్లాలలోని సంధి యొడంబడిక పక్ష పటాలములను గూడ దెప్పించుచుండిరి. మల్లింగరు నందలి పటాలములు పోరాడుటకు నిరాకరించుటచే నరెట్టు జేయబడెను. ఉదయము మొదలు సాయంత్రమువరకును పోరాటము సాగెను. రైఫిల్స్ మూసివేయబడెను. ప్రభుత్వ వైరులలో వార్తను హతులైరి. పోరాటమును జూడవచ్చిన పోరులకు గూడ కొన్ని గండ్లు తగలుటవలన హతులైరి.

పోర్టు గోల్డ్స్ లనుండి ఓకన్నురుగారపైన సంక్షేమనం దితర విషయములలోపాటిల్లు దెలుపబడెను. “నాబాలురు ప్రశంసనీయు ధైర్యమును గన్పఱచుచున్నారు. తుదివరకును ప్రజాస్వామ్యముకొరకు పోరాడెదరు. ఇంతవరకును ముగ్గురు మాత్రమే టి.వి. గాత్రులను హతులైనవైరి.

పోలరుహాలు పోరాటము

మధ్యాహ్నము, పోలరుహాలనందలి యగ్నిని ప్రేర మెన్ను ఆర్పివేసిరి ఓకన్నురుగారి ప్రధాన ఉపకార్యాలయము ప్రభుత్వమున యెదుర్కొనబడెను. ఇందలి వైరులకును పోర్టుగోల్డ్స్ లోని వైరులకును తాత్కాలిక ప్రభుత్వము వారి వశమగుట తీరస్కరించిరి.

ప్రభుత్వ పక్షమువారు వేలకొలది వైరులతో వాని నెదిర్చిరి. ప్రజాస్వామ్యవాదులు తీవ్రముగ ప్రతిఘటి చిరి. వీరు ప్రైవేట్ మార్కెట్ ఫిరంగుల నుపయోగించుచుండిరి. పోర్టుగోల్డ్స్ ల రాగిగోళురము నాశనమై పోయెను. చాల మందికి దెబ్బలు తగిలెను. వైద్యసహాయ మొనర్చుబద్ధు చురుగు పనిజేయుచుండెను.

తీవ్ర పోరాటము

లండను, జూన్ 27:—పోర్టుగోల్డ్స్ కొరకు దయము నుండియు భీకరముగ పోరాటము జరుగుచుండెను. కర్నము గురి యు చుండగా ప్రాంతములను, తెలిగ్రాములను తెలిఫోనులును వైరుల కళ మొనర్చుకొనిరి.

ప్రభుత్వమున విభు ప్రభుత్వ ఈస్ట్ ల్ డివిజను పటాలముల నాయకుడగు యెన్సిను సేనాని యదయము 800 గంటలకు పోర్టుగోల్డ్స్ లను నలు వైపులను ముట్టడించి లోనివారు సమస్త ఆయుధములను నుడుగునకు సామానులను కదలివైచి అగ ౧౦౦౦ లు తమ వశముగా వలెనని ఓకన్నురుగారికి సంక్షేమం చెను. కాని లోనివా రెట్టి ప్రత్యుత్తరమును నొసగ లేదు అంతట కొక సాయుధ మోటారు శోటమునందు కొందరు వైరులు ద్వారమునద్దప జనుగా లోనుండి వారివై తుపాకుల ప్రేల్చబడెను. అప్పటినుండియు నిరుపక్షముల వారి పోరాటం భీకరముగ జరుగుచుండెను. రెండుపక్షములవారు భారాశముగా మరఫిరంగుల నుపయోగించిరి. మధ్యాహ్నము వరకు తీవ్రత ఇందుకంతయొక తగ్గలేదు. మధ్యాహ్నము ప్రజాస్వామ్యవాదులు పోర్టుగోల్డ్స్ ల ప్రాకారము వెనుకకు వెళ్లిరి.

ఇంజిల్ పోలరు భవనమునకు అన్ని దగ్గులనుటచే దానిని రక్షించుటకుగాను ప్రభుత్వపటాలములు ఫిరంగుల తీవ్రతను కొంచెము తగ్గించెను.

చర్చిలుగారి ప్రకటన

కామన్న సభయందు క్రైస్తవ ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు విభుప్రభుత్వమువారు పోర్టుగోల్డ్స్ ల నెదుర్చుటకును, పార్లమెంటునందు చర్చకును బిటిషు ప్రభుత్వమువారు విభు ప్రభుత్వమువారి కింపిన జాబునకును యెట్టి సంబంధమును లేదనియు మొదటిది చివర వానిచే మొదటిది ప్రేరేపి ప 2డ లేదని యును నడిచిరి. ఈ పోరాటమునకు విభు ప్రభుత్వమువారే కాళ్ళు. ఆయుధ పరికరముల సహాయము దప్ప బిటిషు వైరులు సహాయమును విర్ల డు ప్రభుత్వమువారు నిరాకరించిరి.

విభుప్రభుత్వమువారు కొరకు యెడల సహాయ మొనర్చురా యని ప్రశ్నింపగా అట్టివ్యయించిమని దోచిన యెడల తన సహాయోద్యమ యంగికారమును పొంది అట్టి సహాయమును తప్పక జేసెదనని చర్చిలుగారు నడిచిరి.

విభు ప్రభుత్వ ప్రకటన

విభు ప్రభుత్వమువారు తమచోట సహర్షించుకొనుచు నొక ప్రకటనను గావించిరి. అందెట్లుండ పోయెలు, తమవ్యాపారములందు ప్రవర్తించుచుండగా వారిని నిర్బంధించుట మొదలగు దౌర్జన్యములను తొలగించుటకుగాను ప్రభుత్వమువారిట్టి చర్యవీనుకొనిరి. దెబ్బపడ్డ ప్రజాస్వామ్యవాదులచే విధింపబడిన ఆంక్షకు కృతీకెక్కుమగ ప్రవర్తించెను కాణమున డబ్లిను లోని రెండుయంత్రాలవారు జూన్ 27 వ తేదీకి కొంతభవనమున చెల్లింప వలెనని పోర్టుగోల్డ్స్ లలోని ప్రజాస్వామ్యధికారులు 24 వ తేదీన యంత్రాలయముల వారికి దెలిపిరి.

ఈ యంత్రాలయములనుండి బలవంతముగా భవనము పుచ్చుకొన నెత్తించువారి నరెట్టుజేయ నిశ్చయింపబడెను. అందులకుగాను ఆయంత్రాలవంద పటాలములు కాపలాయించబడెను. ప్రజాస్వామ్యవాదులు దానిమొదాడినవైరి. 48 గంటలతరువాత దాడినవైరునాయకుని అరెస్టుజేసి జెయిలునం దుంచితిమి. ప్రజల సమృత్తివై స్థాపింపబడిన ప్రభుత్వమువారిట్టి కట్టయింద చర్యల నిక సహింపబాల రను ఈ మోన్సేకను ప్రజాస్వామ్యవాదులు గమనింపక పోవుటయెగాక నిశనమునూక గావించిరి. ప్రభుత్వ సేనానాయకుడగు ఓకన్నురు సేనానిని పోర్టుగోల్డ్స్ లందు ఖయిదు జేసిరి. ప్రభుత్వము ని రికా ధిక్కించియటచే ప్రభుత్వమువారు పోర్టుగోల్డ్స్ లవై నీదీనమున పటాలముల నడిచిరి. అందుల ఆ యుధ మందులందు సామగ్రిలను కమ్మలను వనం వెల్లిపోవలెనని ప్రభుత్వ సేనాని యాజ్ఞాపించెను అందులకు కొంత కృతధి ఈయబడెను. కాని వారు దానిని గమనింపలేదు. అంతట పోలరు హాలును ముట్టడించిరి.

ప్రభుత్వ పటాలములకు బిటిషు పటాలములు సహాయ మొనర్చుచున్న విషయ వశ్యము. రాజధిక్తియుతులగు పోయెలు ముగ్రిము వైరులులకు సహాయ మొనర్చు చుండిరి. యంత్రము 6-30 గంటలవరకు ఫిరంగులు ప్రేల్చ బడు చునే సాయించెను.

సామాన్య విస్తృతదర్శనము.

లండను, జూన్ 28:— ౨౦ లియము మేయరుగారి యశ్వత్ త క్రింద లండను నగరమునందు వర్తకులును ఇతరులును సమావేశమైరి. ౨౦ మార్చులు రైడుగారి తీర్మానమువై భారత దేశమునకుగూడ సామాన్యవిస్తృతదర్శనమున ప్రవేశ మొసంగుటకు సభవారు తీర్మానించిరి. అధికారులును అధికారులను భారత పరిశ్రామికులును గలసి యొకసంఘముగ నేర్పాలు జేసి భారత ప్రభుత్వము వారి తో సంప్రదించి దిన మంతయు పని జేయు ఒక కార్యదర్శిని నియమించుట యుచితమని సభవారు తీర్మానించిరి. ప్రవర్తనము జయపరముగ జరుగుటకు అధికారాధికారుల సహాయ తత్వప్రదమని మే మురుగాను నడిచిరి. బర్మాకు ప్రత్యేకభవన మియవలెను. ఈ ప్రదర్శనమునందు భారతదేశముగావించిన అభివృద్ధి వెల్లడిచుగునయ్యు, భారతదేశ అభివృద్ధిసానాశములు యెడల సామభూతి యధికమగుననియు ౨౦ ప్రాంత కార్యుగారు నడిచిరి.

లిసెనుగారి యారోగ్యము

రెనాల్, జూన్ 28:—ఇటీవలకొలది దినములలోను లిసెనుగారి యారోగ్యము మరింత ఖీడించెనని మాస్కోనుండి దెలియవచ్చుచున్నది. కష్టమునూడ మాట్లాడుచుండెను. జ్ఞాపక శక్తి తగ్గిపోయెను. ఇద్దరు సుప్రసిద్ధ జర్మను వైద్యులు మాస్కోకు ఎకాయెకిని ప్రయాణ మొనర్చుచుండిరి.

బిటిషు కమ్యూనిస్టు పక్షమువారిని తమలో జేర్చుకొనుటకు బర్మాకు పక్షమువారు నిరాకరించిరి.

బర్తా సంస్కరణములు

పీలుప్రభు తీర్మానము

లండను, జూన్ 28:— భారత ప్రభుత్వసంస్కరణముల చట్టమును బర్మాకు గూడ వర్తింపజేసి బర్మాను గవర్నరు పరిపాలన క్రింద రాష్ట్రముగ నొనర్చులెనని పీలు ప్రభుత్వ ప్రభుల సభయందు తీర్మానమును దెచ్చెను. గత కొలది కల్సొములోను బర్మాయందు క్రిమముగా కల్సిధియుచున్న జాతియొద్దపడ నమును చాలమంది అనభక్షణ్యులు గమనించిరి. సిగిలు కర్మియు యుద్ధోగు లిశలో తొందరపడి క్రొవ్వి కేటు పి ఛనుల నుపయోగించుకొనుండనండి తమ ప్రశంసనీయుమగు సేవను బర్మాకుందలి నూతన సంస్కరణలను ఆచరణలో పెట్టుట యందు వినియోగించెదరని నమ్మచున్నాను.

సిద్ధిన్తాము ప్రభుత్వ, బర్మాక్రీల క్రితీసామర్థ్యముల నంగీకరించుచు, అంగ్లేయునకలకే 60 వర్షముల రయన్యుచున్న కరకు ఎన్నికలచాక్కులెంట్టుండగా బర్మాక్రీలకు 18 వర్ష రములవుడే యెన్నికలచాక్కు లిచ్చుటను నిరసించెను. అటువీ కాఖనుపజాయత్రికాఖగ నొనర్చుట అపాయకరము. బర్మాకు భారతదేశమునుండి వేరుజేయకపోవుట కోచినీయుమని దెలిపిరి. సభవారు తీర్మానము నంగీకరించిరి.

కాస్త్రిగారి పర్యటనము

మెల్బోరిన్, జూన్ 28:—గోల్డ్ క్రస్టువారిచే నొసంగబడిన విందునందగ్గమున రైలు ఆగరయిల్ వి శ్రీనివాసకాస్త్రిగారు యవస్థానించుచు సర్వెంటు ఆఫ్ ఇండియా సంఘము వారిచరత్రను సాంగముగ సింహావలోకక మొనర్చెను. కొన్ని గొప్పకార్యముల కొరకుగాను భారతదేశము ఆంగ్లే దేశ సంతకణ క్రింద కొంతకాలము గడవవలెనని భగవంతుడు విధించెను. అకార్యములలో కొన్ని సఫలమందెను. మరికొన్ని గొప్పకార్యము లింకను సఫలముగాలేదు అని కాస్త్రిగారు దెలిపిరి.

నానారాష్ట్ర సమావేశము

నానారాష్ట్ర సమావేశ సంఘముయొక్క కల్లోరియను (బాంచినారి యెడట కాస్త్రి గారిదీనమున నుపాధి సిం చిరి. నానారాష్ట్ర సమావేశ ప్రధాన పునాది ప్రజాప్రభుత్వ న్యాయములవైసే ఆధారపడియున్నది. వానియొక్క యుపయోగమును గ్రహింపక పోవుటయే విషయపథమునకు అభ్యంతరము. అన్నిరాష్ట్రములవారికిని వోటి గు అధికారము సమానముగ నుండవలెను. వైద్యరాష్ట్రములకు గల్లంపుము లెంతయు ఖ్యములో చిన్న రాష్ట్రములకు గల్లంపుములుగూడ సంత ముఖ్యములే.

భారతవైనికాధికారులను తగ్గించుట

లండను జూన్ 29:—ప్రభుత్వవ్యయమును తగ్గించు సందర్భమున 2400 భారతవైనికాధికారులు తొలగింపబడవలసి వచ్చునని కామన్నసభయందు విటర్లను ప్రభుత్వ దెలిపెను. పుస్తీతులను విచారించి భారతప్రభుత్వ వైనికాధికారులే నిష్పక్ష పాతిముగ ఈ యధికారుల నెన్నెదరు.

రథెనోగారిహత్య

బెర్లిన్, జూన్ 28:—టివో (బర్లిన్) సేవరు (ఒకసాక్ష్యుడు) నాడు (మెర్లెన్ బద్ధ) అనువారు రథెనోగారి హతకులని అధికారులు ప్రకటించిరి. వీరందరూ “కాన్సులు” అనురాజపక్ష రహస్య సంఘసభ్యులు.

ఈహత్యతో సంబంధముగలదను కారణముచే చాల యరెట్టు లావ్వబడెను. ఇరువురు నేషనలిస్టు ప్రతినిధుల గృహములను ధ్వంసమొనర్చుచున్న కొంతమంది ప్రజాస్వామ్యపక్షము వారివై పోలీసునికులు తుపాకులను ప్రేల్చిరి. ముగ్గురు పోయెలు హతులైరి.

ఆసియామైనరు కాన్స్టాంటినోపిలునుండి “మాస్కోగు పోస్టు” ప్రతినిధి ఇట్లు దెబ్బపుచుండెను. బ్లాక్ స్ట్రాంతములందు గ్రీకులుగావించిన హత్యలకలన పలుకవై పోయిన ప్రదేశములను పూర్తిజేయుటకుగాను అంగ్లా ప్రభుత్వమువారు క్రిమియానుండి మహమ్మదీయ కుటుంబములను దెచ్చుచున్నారు. ఇంతకరకు 2000 ఇట్లు దీనుకొని రావడిరి. ఇంకను 30000 దీనుకొని రావై యున్నారు.

ప్రభుల సభయందు పర్యసించు యూరపు పున్నరాష్ట్రమున కమెరికా సహాయము ముఖ్యమనియు జెనోవా సమావేశము తప్ప ముగ్గురున నడచెననియుగ్ర ప్రభుత్వం దెవను

విద్యుత్తు పరిస్థితులు

పార్లమెంటునందు చర్చ

తాత్కాలిక ప్రభుత్వ ప్రయత్నములు

లండను, జూన్ 17:—తాత్కాలిక ప్రభుత్వమువారు తా మవలంబించు చర్యనుగురించి యొక ప్రకటనను గావించిరి దౌర్జన్యము వెంటనే ఆగిపోవలెనని అందు వెలుపబడెను. విద్యుత్తు నిర్మలయశక్త్యును కళంకయుతముగ నొనర్చిన ఈ దౌర్జన్యములవలననే రక్షణ లేకపోవుటచే వ్యాపార వంశియు నడుగంటెను. విద్యుత్తు సంకటలతో దులదూగుచుండవలసిన ఈ సమయమున ప్రజలు పనిలేక కష్టపడుచుండిరి. ప్రజలు తమ వృత్తు నైనను యథావిధిగ ననుసరించుటకు ఆటంకములను గలుగ జేయుటను ప్రభుత్వమువారికి నెంతమాత్రమును సహించజాలరు. ప్రజలరక్షణకను, విద్యుత్తును విద్యుత్తునకు సంపాదించుటకును ప్రభుత్వమువారు దీనికొక చర్యలందు ప్రజలు దోడ్పడవలెను. బెల్జియన్ వ్యాపారము విధింపబడిన ఆంక్షిత ప్రభుత్వము వారు సమ్మతి నొసగలేదు. అని ఆ ప్రకటనయందు వెలుప బడినది.

బెల్జియన్ ఆంక్షిత అధికారి యరెస్టు

డబ్లిను ఫోటో రిపోర్టునందే ప్రజాస్వామ్యకేంద్ర కార్యాలయము వారిటుల ప్రకటించుచున్నారు. బెల్జియన్ వై విధింపబడిన ఆంక్షిత నిర్వహించుటకు ప్రధానాధికారిగ నియమింపబడిన కమాండెంటు హండర్సనుగారు తాత్కాలిక ప్రభుత్వమువారిచే నరెస్టు జేయబడెను. వీరిని క్రిమినల్ ఖయీనీకల గాక అధికారికత వాదించెదమని డెలివీ తాత్కాలిక ప్రభుత్వాధికారులు హెండర్సనుగారిని హంటుబాంబు కార్యచరమునకు గొనిపోయిరి. డబ్లినునందున్న ఒక బెల్జియన్ యంత్రాలయమువై హెండర్సనుగారు దాడి సలపుటకు రెండుమాసలు ప్రయత్నించినను తాత్కాలిక ప్రభుత్వ పటాలము లాప్రయత్నముల విఫలపరచిరి. తరువాత హెండర్సనుగారు రరెస్టు చేయబడిరి.

జెనరలు ఒక స్పెల్లిగారు నిర్బంధింపబడుట

తాత్కాలిక ప్రభుత్వపటాలముల ప్రధాననాయకుడగు మేజరు జెనరలు ఒక స్పెల్లిగారు డబ్లినునందు ప్రజాస్వామ్య పైనిటలచే నిర్బంధింపబడి దాచబడిరి హెండర్సనుగారి యరెస్టునకు ప్రతికారముగ ప్రజాస్వామ్యవాదు లిట్లుజేరిరి డెలియచున్నది.

పోరాటములు.

డబ్లినునందు మూడుమాసములకు పూర్వము ప్రజాస్వామ్యవాదులచే వకపరుచుకొనబడిన తమకేంద్రకాన్వలయముగ నుపయోగించుకొనబడుచున్న ఫోటోరెస్టును వకపరుచుకొనబడు తాత్కాలిక ప్రభుత్వపటాలములకును ప్రజాస్వామ్యపటాలములకును పోరాటము జరుగుచున్నది.

తేజబహదూరు సుప్రసాగారు రాజీనామా

నీయనుండుట

ఆరోగ్య పరిస్థితులు చక్కగ లేకుండుటచే త్వరలో తమ లా సభ్యత్వమును మాన్పి డాక్టరు తేజబహదూరు సుప్రసాగారు వదలుకొనినారు. ప్రభుత్వమువారి విషయమై ఇట్లు ప్రకటించుచున్నారు. కొన్ని దినముల నుండి నిష్ఠా కీర్తిస్థానిక సుప్రసాగారికి పడుటలేదు. కైద్యుల సలహా ననుసరించి నిష్ఠా వోవుటకు నిరాకరించిరి. తమ ఆరోగ్యము బాగులేక పోవుటచే కైద్యులు నిష్ఠాకు బోగూడదని చెప్పటచే తామట్లు జేయవలసినచ్యనని గవర్నరు జనరలు గారికి తెలియజేయ ఆయన సంగతిని విని విచారించిరి. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు 1923 సంవత్సరములో నిష్ఠాకు పోవుటకు పూర్వము పరిపాలనా సౌకర్యమును జూచి కార్యనిర్వాహకసభలో తమ ఉద్యోగ పదవిని చాలించుకొనెదమని సుప్రసాగారు తెలియజేసిరి.

తుపాకిగుండెబిల్లులు తగిలిన ఇద్దరు హైందవబాలురు ఖరకపురము వైద్యాలయములో చికిత్సార్థము చేరిరి. ఒక యూరపియను బాలుడు పేటనియత్రము కొందరితో బయలుదేరెను. ప్రమాదవశమున రెండుగుండ్లు ఇద్దరు హైందవబాలురకు తగిలెను. ప్రాణమునకు హానికలుగునటులు దుడుడుతనముతో దను ఆట్రాగతగను పేటాడినందు కా యూరపియను బాలునివై అధియోగము జేపడెను.

బర్మానంస-రణములను

నిరాకరింపుడు

పోదరదేశీయుల కొక విన్నవము

మాండలే జాతీయవాదుల ప్రార్థన

బర్మన్స్ ప్రభుత్వ విధానమును, నూతనసంస్కరణముల నంగీకరించి ప్రభుత్వమువారి కరిచర్యలకు తీరమగు ప్రతిపాదనను వహించుటకు కాననసభలో ఎన్నికలలో పాల్గొని, ఇట్లా ప్రవేశించవలెనని దేశము (బర్మా) నొక నూతనోద్యమము బయలుదేరినది కాననసభలో సభ్యులమై దేశసేవను చేయగల మను దురాకాపరులకు మనలను మనమే మోసపు మ్మకొనరాదని మేము హెచ్చరి పుచున్నాము.

మన భూమియొక్క ఆయుధములను నందరిని ఆధోగతి పాలుచేయ న ద్వేషించుచున్నా చేరులలో మనము బుద్ధిపూర్వకముగ చిక్కుకొనుట ఆలస్యవిచారకము గాకపోవుటయేగాక నిర్లక్ష్యముగ పరిగమించును. మనలో మిగిలిన వారందరి కంటే పొడుగునున్నవారు, దేహదౌర్భాగము గల క్షేత్రములు ఆంగ్ల రాజనీతిజ్ఞుల కుత్సితములకు లొబడిపోవుచుండుచు, ప్రభుత్వము వారి సహాయముతో మనకొకటి స్వాతంత్ర్యము లభించెను. పరాధీనము క్రిందనున్నవారు స్వాతంత్ర్యమును బడచుకొనుట గురించి రెండుఅర్థి పాయములను కలిగి యుండవలరు. ఈసంగతి తరుణమున తెలిపివేయవలెనని, మోసపు విశ్వాసముతో మనము పరస్పరవిరోధమున కల్పించుకొని దేశీయులను విభజించుట చాల తెలివిరక్తకరము నుండును.

ఇప్పుడెదిరక అయితో మనదేశములో ప్రవేశపెట్టబడ నున్న సంస్కరణముల వివరములనుండి పరిశోధించిన యెడల, మంచి ప్రభుత్వపాటలయొందును నిశ్చయము జేసిని రుజువుపడవలదు. కాననసభకును, ప్రజలకును ప్రభుత్వమువారు బాధ్యులు గనుండి పాలించుట యే మంచి ప్రభుత్వము అనబడును గవర్నరు, కార్య నిర్వాహకసభాసభ్యులు, అధికారేతరమంత్రులు అందఱు నిరంకుశాధికారమును కలిగి యుండును. మంత్రులందఱు గవర్నరుకు బాధ్యులుగ ప్రవర్తింతురు. కాననసభ నుండి అధికారేతర సభ్యులందఱు సుప్రభావముతో ప్రభుత్వచర్యలకు ప్రతిపాదనను వహించియెడల, గవర్నరువారి ప్రతిపాదనను నిర్లక్ష్యము చేసి తన మనోభావము నీడేర్చుకొనవచ్చును. గవర్నరును కిట్టి నిరంకుశాధికారము గలను. అన్నికాఖలను ప్రజాయత్రముచేసినను గవర్నరు అధికార మేమి షీకరించు. పూర్వపు పరిస్థితులలో నేలాటిమార్పు లేదు ప్రతివానికి నయోజితాధికారము, అధికారేతరులు ముఖ్యమే సభ్యులుగనున్న కాననసభ, 100 మంది సభ్యులు, అనేకవందలవరకు లాన్నను ప్రభుత్వపాలక పద్ధతిలో నేలాటిమార్పు ఉండదు. చెప్పట్లు చేయుటకు నిర్ధయగ నున్న ప్రభుత్వము ప్రజాభీష్టమును నెరవేర్చుచుండవలెను ప్రజాభీష్టమునకు ప్రతిపాదనము నున్నప్పుడు దేశీయులకు ప్రభుత్వమునందేలాటి విశ్వాసముండవలదు. మనదేశము యొక్క గవర్నరాధీనమును, దానిని చేరుటకు మార్గమును నిర్ణయించుటకు మనకే స్వాతంత్ర్యముగలదు. ఈధ్వనిని బడయుటకు ప్రతిదేశభక్తుడును తనకేకీకరించి పాటుపడవలదా? పోదరదేశీయులారా, సంస్కరణముల మాయకు మీరు మోసపోవలదు స్వాతంత్ర్యమే మనదేశము యొక్క గవర్నరాధీనము దీనికి మీరందఱు, కృషి సలుపవలెను. పశుల వ్యాధిసమయ మనలకు చలించజేయరాదు. మనలో ప్రతి యొక్కఁడు సంస్కరణములను నిరాకరించవలెను! వానినంగీకరించినపక్షమున, మనదాస్య మెప్పుటికి తొలగకుండ, దినదినప్రగర్థ మాన యగుచుండును. రాజకీయస్వాతంత్ర్యము నితరులు మనకు దానము చేయజాలరు. మోక్షము మనయందే గలదు.

ఈ సదుద్దేశముతో మేమికార్యక్రమమును కొనసాగించెదము. (అ) రాటుములకు, వగములను పెట్టి, చేనేతకు ప్రోత్సాహ మొసంగుట (ఆ) పంచాయతీలకు, జాతీయపాఠశాలలు మున్నగువానిని స్థాపించుట (ఇ) కార్మికులనీడిని బాగుపఱచుటకు కృతసాయపు సంఘములు వృత్తిసంఘములు కార్మికసమాజములు వృత్తిసంఘములను స్థాపించుట. మనమృత్యునానమును క్షురక చేరుటకీ ఆయుధములేతోడ్పడ గలవు. ఇట్లు విధేయతనుగు మిత్రులము. దేశీయులారా ఉద్యమ ప్రచారమును ప్రోత్సహింపుడు!

భూస్వామియు కాంగ్రెసు కమిటీ సభ్యుడుగ నున్న తీక్షణ హాసాయుయురరాజు బర్మన్స్ కాననసభకుడగు యు. చిత్తేస్వరెండవ బర్మన్సు సంఘముయొక్క సహాయధ్యక్షుడగుటయు ఓంగు, జాతీయ విద్యాసంఘకార్యదర్శి యగు యు. బానే, యువజన బర్మన్సుసంఘకార్యదర్శి యగు కోబాగ్యాక్, మంత్రాపతుల కంటేనే దైర్ఘ్యరగు మాంగుయుమంగు, పురపాలకసంఘమునకు కన్ను చెల్లించువారి సంఘకార్యదర్శి యగు మాంగుమేయంగు, వైజయిమింగిల ముద్రకాలయ యంత్రకాలాధి

కారియగు యు. క్యాడెక్, కేంద్రజాతీయ పాఠశాలయందున్న మాంగుథాంగు, మింగలాజు జాతీయపాఠశాలయందలి ప్రధానోపాధ్యాయులగు మాంగ్విక్, మాంగుడిట్, "నర్మన్సుంగు" వారాప్రతికానంపాదకు లగు మా గులుగలే, మాంగుఖిక్ మాంగు, "బర్మా దేశభక్తునివార్తల" సంపాదకు డగు మాంగు సానే, మాంగుథాంగు, మాంగుబానా, "సహకారహితబోధ" పత్రికా సంపాదకు లగు మాంగు తూడా, "దిన వార్తల" సంపాదకుడగు మాంగుబాన్స్ (మాండలే) మాంగు ఇక్ గలే, "బహుస్థితివార్తల" సంపాదకుడగు మాంగు హుటాక్ పియేక్, మాంగుపిక్, బిన్యపువర్తకుడు మాంగు కాక్పాటా, వడ్డయంత్రకాలాధికారిమాంగుబాతాక్, బిన్యపువర్తకుడు మాంగు బాయిక్, వర్తకుడు మాంగు కీక్, కుటూబ్బ మకేకీట సంఘ కార్యదర్శి టాంగు బా ఓంగు, గాల్గు చెక్కుకొన్ని మాంగుక్యావే. పాఠశాలవర్తకుడు మాంగు కోగ్వి, రత్నముల వర్తకుడు మాంగు హుటాక్ పిక్, మాంగుబాక్ మాంగుపూర్తి (చిత్రకాకుడు), వర్తకుడు మాంగుకిక్, మాంగు సాక్మిక్, కేంద్ర జాతీయ పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయుడు ఎ. రజాక్, వర్తకుడు యు. లై, క్యాక్ మియంగు కిక్, మియంగు సామాంగు, స్వలయాంగు క్రికా సుపాదకులగు మాంగుబాక్, మ్యాక్ పహితమాధ్యక్షుడు యు. బాన్స్, తరియతనసంఘసభ్యుడు మాంగుకా మున్నగు పలువురిసంతకములు గలవు (సర్వేటు)

వైద్యకళాశాల: నెలకొను కమిటీ

డాక్టరు యు. రామారావుగారు మాట్టలు వ్రాయుచు వారు:—ప్రముఖ పాక్షిక ప్రభుత్వమువారు, మెడికలుకాలేజి (ప్రిన్సిపాలు, డాక్టరు కోమన, డాక్టరు రంగప, డాక్టరు నరేంద్ర, మహమ్మదు ఉస్మాను సాహెబుగారల) కమిటీ నొకదాని, మెడికలు కాలేజిలో ప్రవేశించు విద్యార్థు నిర్ణయించుటకుగాను నియమించిరి. కమిటీవారు విద్యార్థులను నిర్ణయించి గని తెలిసినది. అయితే కమిటీ సభ్యులందఱును రాలేదు. డాక్టరు కోమనగారలు అంతే కమిటీ మీటింగుకు రాలేదనియు, డాక్టరు నరేంద్ర, మహమ్మదు ఉస్మాను సాహెబు, ప్రిన్సిపాలుగారలు కేర విద్యార్థులను నెలకొ జేసిరనియు. డెలియచున్నది ప్రాస్థానికముగ డాక్టరు రంగప్పగారు లేనిదే నెలకొ జేయటకు ప్రాస్థానిక విద్యార్థులకు అన్యాయము గాదా? అల్లుడు ప్రాస్థానికేతరులకు ఒక క్లెరు ప్రాస్థానికుడు లీసికొనబడెను. కమిటీ మీటింగుకు రాలేని సభ్యులను ప్రభుత్వము వారల నియమింపవలెనని నియమింప బడినవారు మీటింగుకు రాలేలేకన్నవో మీటింగు నాటియొక వేయవలెనని లేదా వారి స్థానే యిరురుల నెవరి నెవ నియోగింప వలెను. ప్రభుత్వమువారు కమిటీలో మీటింగులకు రాలేని వారలను నియోగించు లేలే! మేటింగులకు రాలేట్టివో ఒక వేళ వచ్చినను స్వీయ సువర్ణము జేసికొనవలెయో ప్రాస్థానికులను కమిటీలలో నియోగించుట ప్రభుత్వ కర్తవ్యమా?

బిరుదముల విక్రయము

నైటుమూడు 10 వేలు మొదలు 12 వేల పానులు

"మార్మింగుపోస్తు" పత్రిక 'బిరుదముల విక్రయము' అను కిక్కిరింప ప్రధానవ్యాసమువ్రాయుచు, బిరుదములకొని పెట్టెనను క్రొత్తవారల వద్దకు పంపుట్టియు, నెల్కుక్రభువు జేమ్మింటుల అనాదులును మిత్రులకొరకు యూరుచ్చుకనిని దొంగతనముగజేయువారుగలవనటుకు ఋజువుచిక్కని వ్రాయుచున్నది. ఇందు వ్యాపారముగూడ సరిగాజరుగుచుండును. నైటుమూడు 10 మొదలు 12 వేల పానులవరకుండును. బారానెట్టి 30 మొదలు 40 వేలవరకుండును. ఇంకను ఉన్న తగారవములు వాని వానినిట్టి ధోలు హెచ్చును నుండును.

సవరము బంగారము చే

తయారుచేయబడిన పద్మాని, క్లావ్ డ్రైఫ్ట్, యెస్ చంద్ర, సాదాబాలామణి, మోహన, వంకర, పార్వి, బొంబాయి, శంకర, రాజావతి, నయిని మంగళూరు మొదలగు రకముల గాజులు అన్ని నైజులలోను స్థానంలో సిద్ధముగానున్నవి. ఇష్టములేనివో తీసుకొని వైకము వాపనీయబడును. ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి, (1842) గురుస్వామిశెట్టి (4) నగల వర్తకులు నైజాబాదూర్, మదరాసు.

అంధులు రంగులను వినుట

భారతవైద్యుని అద్భుత పరిశోధనము

డాక్టర్ వెహ్టెన్ సారాల్జీ గూర్చిన వార్తలు గాఢంగా చీపురవాసి. ఆయన సానరాళ్ల వ్యాపారము చేయువాడు. కాని కాస్త్రమునందు పరిశోధన చేసి స్వయముగ కల్పనాశక్తి గలవాడు. చిన్నతనముననే హార్టరు దుబావ్ యింగ్లండునందును స్కాట్లండునందును యేడుసంవత్సరములు చదువుకొని జ్ఞానాభివృద్ధి తోపాటు యెన్నియో విద్యద్విగదముల నందెను.

ఆయన యొకగొప్ప కాస్త్రజ్ఞుడుగాడు. కాని ఆయన మానవానింతనకు కూడగట్టుకొని వచ్చుట వత్సాహముతో నుండును. అందఱలో ఆయన కొద్దిపాటి వాతీసమితితో బోల్చదగు సొక కల్పనలో నాయకముడిగ నుండెను. ఇండియాలో ఆయన యెప్పుడూను మంచిజేయుటకే పాటుబడుచుండెను. ఆయన చాల పుస్తకములను వ్రాసెను. అందు "కలర్ అండ్ ది బ్రెల్" "రొమాన్స్ ఆఫ్ సోల్స్" అను పుస్తకములు గలవు.

'డెయిలీ గజెట్' పత్రికకు ఒకలేఖవాయించు అందు రంగులకాస్త్రమునుగూర్చి ఆయన కనిపెట్టిన క్రొత్తవిషయములను దెలుపుచున్నాడు. ఇవి ఇంగ్లాండులోను, దేశాంతరములలోను, అమెరికాలోను అందఱును వినుటకు కతూహలాల్పయందురు.

కొన్నిరోజుల క్రింద మారు దయతోనా "కలర్ అండ్ ది బ్రెల్" అను పుస్తకమును విమర్శన చేసి రంగులనుగూర్చిన శోధన మొక్కడుగ జేయుచున సలహానిచ్చి యుంటిరి నాకు రంగుల పరిశోధననుగా యెక్కువ స్థానానుండును. దానిపై నేను చాలకాలమును విచింతించితిని నేనుపడినప్రయాసవృద్ధిగాలేదు. నేనురంగులనుగూర్చిన కాస్త్రమును పరిశోధించునపుడు, రంగులు ప్రత్యేకముగనుండెనా లేక నేస్త్రస్పృష్టియాయని చాలవరకుపరిశీలించితిని. నేను పరిశీలించిన కొలదియు యీసమస్య సంపూర్ణముగ నాకు గాన్పించుచుండెను. తుదకు పుట్టంధులకు రంగుల సంగతి యేమైన దెలుసుకేనా పరిశీలన నిశ్చయించితిని. గుడ్డివాళ్ల విషయములో పరిశీలించుట తగినపరీతి. ఏలననగా కండ్లున్న వారికి వలె అంధులకు ఫలసంగతి అభిమానముండదు. అందఱు లో గ్రుడ్డివారల తెదరు పాడే రాయలు స్కూలులో చెన తందు పెంటు కేకపీల్లు గారి దయవల్లను గ్రుడ్డివారల నేను నుట యిచ్చి ట్యూ టు మ్యానే జరుగా రి ద య వ ల నను అచ్చ ట్యూ గ్రుడ్డి వి ద్యార్థు లలో నీ ప రీ త్త గానింపగలిగితిని. నాపరిశోధనయు యేమియు కనుపడని గ్రుడ్డి వారల రంగులను చెవివద్దబెట్టినచో ఫలసంగతి చెప్పగలరేమో పరిశీలించుటకు నై యుండెను. గ్రుడ్డివారల రంగులను విగల్గుదురని కనుగొంటిని. నేయిమందిని పరిశీలించితి. నేను పరిశోధించిన దానికిని మరికొందరు పరిశోధకులు రంగులవినుటగూర్చి చేసిన పనికిని భేదముగలదు. కావున గ్రుడ్డివారల రంగుల వినుటను ముందు కనిపెట్టినది నేనేయని చెప్పుకొనగలను.

గ్రుడ్డివారల రంగులభేదము పెట్టుకనుగొనెదశోయని యీ క్రిందివిధముగ పరీక్షల చేసితిని. ఎరుపు, నీలం, కనుపు, పూదా, అకుపచ్చన, నారింజ, తెలుపురంగుల పట్టుచున్నాను దెబ్బితిని. ఈవిధిరంగుల గుడ్డలును ఒకటేకపుగడ్డ నేతయని దెబ్బితిని. ఏలననగా తాకుటకు అన్నియు సోకమాదిగ నుండవలయును. నలుపురంగులకు ఒక వాదామూత్రముదెచ్చితిని. విద్యుచ్ఛక్తి గాలిచేడి చెన్నువీనలన రంగుభేదము తెలియకుండుటకుగాను, విడివిడిగా నొక్కొక్కటిని, గట్టికాగితములలో ఆయారంగుల వానిలో కట్టియుంచెతిని. రుమాలరంగువైకాగితముంగు ఒకటిగ నుండు నటులజేసితిని. అప్పుడెలను అదేరంగు కవరులలో పెట్టితిని. నేను వేరువేరు ప్రశ్న లేమియును వేయక "ఇది మీకట్టియుద్దేశమును గలుగజేయుచున్నది." అని పరీక్షింప నందరకు ఒకటేప్రశ్న యడిగితిని. చెవులో వేలుదెట్టుకొనినపుడు గుయ్యిరునుచున్నపుడు అగునటుల యీ కలరను చెవివద్దపెట్టుకొని అచప్పుడుతో నేకముజేయవద్దనిచెప్పితిని. ఒకటి వెంటనొకటి వేరు వేరు రంగుల వానిని చెవివద్దపెట్టితిని. నూటికి 50 మంది మొకటిముక్క తు క తుక లాడిట్లును, బుడ బుడ లాడిట్లును వినుబడెననిచెప్పితి. ఆ పట్టుముక్కలు విప్పిడి చేసెనని వినునలేదని కొందరుచెప్పిరి. కొందఱు యితోధ్యనులు యెక్కువగ వినుబడెనని చెప్పిరి. కొందరు ధ్వనులు వినుబడెనని చెప్పిరి. కొందరు వచ్చగను, చల్లగను తాకినటుల జెప్పిరి. ఏమియును వినునవారు నూటికి 50 మంది యుండిరి. ఏదలను రంగు చెవుడు గుడ్డివారలని పిలచెదను.

కొందరు రంగులు తాకుటకు చల్లగను వచ్చగనున్నవని చెప్పువారలకు ఆధ్రుప తీసివేయవలెనని అకుపచ్చని రుమాలను

చెవివద్ద పెట్టి గోతువెచ్చగ నున్న వాటాగా వేడిగనున్నదానిని ప్రశ్నించెతిని. ప్రత్యుత్తరము చాల చల్లగనున్నదనియు, వేడిగనే దనియు వచ్చెను. వారలకు పరీక్ష చేయుచున్నానని తెలియకుండ యెరువు రుమాల నిచ్చి యిది వెనుకటిరంగుదానియంత చల్లగను న్నిదానిని యడిగితిని. వారలు నాకు ఆశ్చర్యము గలుగఁజూల యిది వేడిగ నున్నదనిచెప్పిరి. ఇట్లే అన్ని రంగులను పరీక్షించితిని. ఆయితే రంగులను తాకిమాచివేడి, చల్లగనున్నవని చెప్పినవారి సంఖ్య విస్తారముగనుండును. నీలం, అకుపచ్చ పూ దారంగు సిల్గులు చల్లగను యెరుపు చల్లగనులు వచ్చగను తెలుపు పనుపు రంగులు ఏమియు లేకనుండెను. నారింజంగు కొండగతు వేడిగనుండెను. కొండరకు యేమియు లేకుండెను. అకుపచ్చపు, నీలముకంటే చల్లననియు, నీలము, పూదాకన్న చల్లననియు దెలుపబడెను.

ఇకను రంగులను విన్నవారలమాట జాతము. ఒకరు 20 యేళ్ల ఆకను పుట్టంధుడు రంగుల నీలుల విసెను. నలుపు, వెన్ను దిగ ధ్వనియొట్టును, తెలుపు త్వరగా ధ్వనియొట్టును, యెరుపు టిక్కుచునట్లును, అకుపచ్చపు అంతకన్న తక్కువగ అచ్చు ముగ టిక్కుచునట్లును, పనుపువచ్చున అకుపచ్చనవలెను, నీలపు రంగు త్వరగా తేలుకమొడట్లే కాదమునతెను, నారింజంగు కంగుమనియును, పూదారంగు, వెన్నుదగా అగకుండ నారింజ రంగు ధ్వనికంటే యెక్కువగను వినుబడెనని ఆయనచెప్పెను.

రెండేళ్లవయస్సున కండ్లుపోయిన 35 యేండ్ల ఆరెడు యీ క్రిందివిధముగ జెప్పెను. తెలుపు యేమియును వినుబడలేదు. నలుపురంగు జాయిరునుధ్వని నిచ్చెను. యెరుపురంగు నిమిషము నకు 160 సాతులు గుండెలెదబడబోట్టుకొనెను. పనుపురంగు అవిరి, మూతపెట్టుగా తప్పించుకొని బోవునట్లుటి చప్పుడు చేసెను. నారింజకు యేచప్పుడునులేదు. పూదా, యెరుపున్న త్వరగా దబదబవినుబడెను. నీలమునకు గడియారపుటిక్కు విను బడెను. అకుపచ్చన గడియారమువలె నిమిషమునకు 60 టిక్కులవెను. ఎరుపు అకుపచ్చన మోటారువైకెలాపవరకు వైకెపోనట్లుటి చప్పుడు నిచ్చెను. పనుపువచ్చు పూదా యేమియును వినుబడెను. నారింజనీలము గాలి వీచునట్లుటిచప్పుకు వినుబడును.

ఒక పుట్టంధురాలగు 16 యేండ్ల చిన్నది యిటుల విను బడెనని చెప్పెను. తెలుపు ఏమియు వినుబడలేదు. నలుపు వోయి గనే యుండెను గాని పుల్లరేగువండ్లు తిన్నప్పటికలె న్నిదని చెప్పెను. ఎరుపు బుస్సుచుని వినుబడెను. పనుపువచ్చు తక్కువ నాదము వినుబడెను. అకుపచ్చన, పూదా, నారింజరంగులు అమెకు పనికిమంది చేరి పాటపాడిట్టి వివిధధ్వనుల నిచ్చెను.

నేనడిగిన ప్రశ్నలకు వచ్చిన వివిధములగు ప్రత్యుత్తర ముల దెబ్బితిని. మూడే వ్యవధి గ్రుడ్డివాడైన 18 యేండ్ల పిల్ల వాడు యీరంగుల ధ్వనులను నాదమునుట్టి తెల్పెద ననెను;

అయన క్రింది విధముగ జెప్పెను. పూదా, నీలం, అకుపచ్చన, పనుపు, నారింజ, ఎరుపునలుపు, తెలుపు, అన్ని రంగులలోను పూదా యెక్కువగ ధ్వని నిచ్చెను. దీనినిబట్టి మాడ రంగులు కన్నుల ద్వారానే గాక యితర యింద్రియములద్వారా గూడ పనిజేయు నని తెలిసెను. అకుపచ్చని రంగు గ్రామమును గూర్చిన బావమును గలుగజేయు ననుట కాశ్చర్యములేదు.

ఈఉత్సాహజల నింకను యియ్యకుండ నేను తీర్మానించి విషయముల దెల్పెదను. సూచకము లగు నిశ్చితసిద్ధాంతము లేననగా.

(1) చిత్రపుటయొక్క రంగుల ధ్వనుల స్వభావము గ్రుడ్డివారల చెవులకు దాకును.

(2) ఈ రంగులు మనోహరమగునట్టియు, హాయిగ లేనట్టియు ధ్వనులనున్న, చల్లనవేడినిచ్చి, గ్రుడ్డివారల చెవులకు దెలుపును.

(3) తెలుపురంగునకు ధ్వని లేదు. కావున గ్రుడ్డివారలకు దానివలన ప్రయోజనములేదు.

(4) పనుపువచ్చువలన గూడ లాభములేదు ధ్వనిలో హాయి లేదు.

(5) నలుపుధ్వని హాయిగ నుండదు. ఏలననగా అందు రంగుల కలయిక గలదు.

(6) రంగులలో నాదధ్వనియందు భేదము తాగుగ వికలము.

(7) ఎరుపురంగు వినుటకు హాయినుండునని చాలమంది యభిప్రాయము. కొందరకు అకుపచ్చయు నలుపును కావ్యముగ నుండెను.

మరికొన్ని సిద్ధాంతముల నీటుల నూహించవచ్చును:—

(1) వేరువేరు రంగులయొక్క నాదములను తెలిసికొనుటకు కొన్ని వేలమంది సంగీతమున్న ఇద్దరుండి సంగీతపరిశ్రమ లేని గ్రుడ్డివారలను పరీక్షించి కనుగొన సాధ్యమగును.

(2) కొన్ని రంగులు రెండుగలసి యుండును. అందు వేరు వేరురంగుల ధ్వనులు మిళితమైయుండి సజాతీయముగనుండును. ఉ. ఉదాహరణ. కొన్ని మిత్రములు తాగుగనుండవు. విన్నపుడు కలిసినవానిని వేరుజేయవచ్చును. ఉ. నారింజ

(3) తాగుగ రంగువేసిన వస్తువులకు దగ్గరజేర్చుటకులకు గల్గఁఫలితము రంగులయొక్క లాభము ఏమియు లేకపోవుటయే.

(4) ఒకరంగు వేసిన వస్తువును ఒకచెవివద్దగ పెట్టుకొనుటకులన, రెండవ చెవిలో దానిని పూర్తిజేయురంగుధ్వని వినుబడకచ్చును. ఆరెండవచెవివద్ద నేమియునుండదు. వస్తువుపెట్టుకొన్న చెవివద్ద నేమియు వినుబడదు.

ఈవివర నాల్గువిషయములను పాఠకులు తాగుగ గమనింపవలయును. అందుపరిశోధన అవశ్యకము. ఇంకను అందు శోధన పూర్తిగాలేదు. ఈవిషయముగా నెవరైన పరిశోధన చేసియున్న విషయం తెలుసు. (డెయిలీ గజెట్)

ఉష్ణ దేశములకు

తగిన

ఆహారము

ఓటు ఆహారమునందు ఉష్ణమును కలుగజేయునట్టి క్రొత్త ఎక్కువగా లేదు! (3009 సి శరీరమునకు పుష్టి నిచ్చి అభివృద్ధిజేయుట కావశ్యకముగా నుండవలసిన వస్తువు ఆహారవంతు యిందులో కలసియున్నది. బలమును కలుగ జేయుటయందు దిది అమోఘమైన దని దీర్ఘ కాలమునుండియే ప్రసిద్ధి చెందియున్నది. పెరుగునట్టి బిడ్డలకు దీనికి సమానమైన దేదియును లేదు. ప్రపంచమునందు అంతటను అనేక లక్షల ప్రజలు క్వార్కర్ ఓట్లను ప్రాతఃకాల భోజనమునకు ఉపయోగించుచున్నారు. అది గొడ్డుమాంసముకంటే రెండింతలు బలమును గలుగజేయును. అనగా ఒకపాను క్వార్కర్ ఓట్లు ఒక పాను మాంసముగ మారును. ఒక మాంసమువరకు క్వార్కర్ ఓట్లను ప్రతిదినము ప్రాతఃకాలభోజనమున కుపయోగించుము ఎంత శీఘ్రముగా నీ దేహ మభివృద్ధియగునో చూడుము. అది తగరపు డబ్బాలలో వచ్చుచున్నది. ముద్రాను, బొంబాయి, కలకత్తా, కరాచి, రంగూన్.

Quaker Oats

MULLER PHIPPS (India), Ltd.
Madras Bombay Calcutta Karachi Rangoon

క్రైస్తవులు - మాంసభక్షకము

క్రైస్తవ బోధకుల కొకమాట (రెవరెండు కె. ఆర్. గోపాలయ్యగారు)

కూరగాయలనే భుజింపవలెనని, మాంసాహారమును మాట్రుకొనరాదని దను వాద్య మతవ్రతము క్రైస్తవ చీవాడేశ్వరులను కొందరిని క్రైస్తవమతములో గలిపినప్పుడు వారి ప్రాచీన వ్రతభంగము గావించుటకు ఉద్దేశ్యమైన కొద్దిగ్రుడ్లను చీవాడేశ్వరులందరి క్రైస్తవమత బోధకులు బలవంతముతో వారి గొంతులలోకి ప్రోవించుట కొంతకాలము క్రిందట ఆంగ్లక్రైస్తవదేవాలయములపత్రికలో వ్రాయబడిన ఇది నాకు విశ్మయమును కలిగించెను. మహానుభావుడగు ప్రాచ్యదేశములగురువు నా దైవము ఏనుక్రిస్తు తనకష్టములెట్టి ఆహారమును భుజించుకొనవలెనో, ఎట్టి బట్టలను ధరింపవలెనో, ఎవ్వరిని వివాహమాడవలెనో ఒకమాట నైనను చెప్పకున్నను క్రైస్తవుడుగ నుండువాడు మాంసభక్షకుడుగ నుండితీరవలె నను నిత్యము వింతగనన్పడి.

భారతదేశములో కూరగాయలను మాత్రమే భక్షించుచుండే దు హిందూమతము క్రైస్తవమతములో జేరినప్పుడు దతి శ్రీధుముగ మాంసమును తినుటకు ప్రారంభించుచు కొన్ని సంవత్సరములందరిని కి స్వయముగ నిష్పన్ను లేకున్నను మిషనరీల ప్రోద్బలము వలన నత దట్టుచేయవలసివచ్చును. అతడు నివసించుచున్న గృహములలో కూరగాయల భోజనము దొరకకపోవచ్చును. మాంసభక్షకము, మద్యపానము క్రైస్తవమతమున కతివధానమని హిందూసంఘములో నొకదృఢాభిప్రాయము గలదు. క్రైస్తవులుగ బుట్టినవారు, పరమధిము నుండి క్రొత్తగ చేర్చుకొనబడినవారిలో నధిక సంఖ్యాకులు మాంసమును తినుచుండురు గాన భారత క్రైస్తవులకును హిందూవులకును అన్యోన్య సాంఘిక సంబంధములుండజాలవు.

మనవ్యభిక్షకులను జూచుట కందరికి పరమతసవ్యాము. మనవ్యభిక్షకుల సంహారించి వారి మాంసమును తినుట కూరస్వభావుల ప్రాచీన కాలపు దురభ్యాసము. పశుమాంసమును పచ్చిదానిని, ఉడుక జెడ్డిన దానిని తినుట దాని కంటె ఒకమెట్టు తక్కువ. పశుమాంసము నాహారముగ క్రైస్తవులు మాన దేహమునకు పుష్టి కలిగించదని ప్రపంచమునందలి క్రైస్తవులు ఋజువు చేయుచున్నారు. పశువులచే విసర్జింపబడిన పదార్థము లిహింసముతో గలియుచున్నవి. డాక్టరు జోసెఫ్ బిల్లెట్టెగా రిట్లు వ్రాయుచున్నారు. "మాంస మస్వభావికమైన భోజనము గాన మానవశరీరమందలి అవయవములు చెడిపోవును. మాంసమును తినుటవలన మానవునకు తీయ, రాచకురుపు, జ్వరము, పేగులలో పురుగులకొగము మున్నగువికలుగుచున్నవి. స్వర్గమున కేగు 100 మందిలో 99 మంది మాంసమును భక్షించుట వలన చచ్చిపోవుచున్నారు. న్యూటోనిని జంతువుల నేకములు మన వేపుడు బాణి, పొయ్యివారి గిన్నెలలోకి వచ్చుచున్నవి" (పరిశీలనయము నలక్ష్యముచేయుచున్నారు. లండను నగరమున కను దినము చేరుచున్న మాంసములో 5 లో నాలుగుపాళ్లు తీయపురుగులతో నిండియున్నదని సంజాతుమార్కెటు పరిశోధకారి ప్రమాణముచేసి చెప్పెను. ఈ మాంసము తక్కువ లండన్ నగరవాసులు జీవింపజాలరు. ముఖవికారపు రోగము పందిమాంసమును తినుటవలన వచ్చుచున్నదని ప్యానిగుడాక్టరు అన్నా కింస్లెన్ గారు వ్రాయుచున్నారు.

మాంసము వ్యాపారపు ఘోరములు

మనస్సును మొద్దుతఱచి పిచ్చిపుట్టించునది మాంసమును తినుటయే యని 107 సంవత్సరములు జీవించిన థియోఫాస్టును వాదించెను నోరెత్తి మాట్లాడజాలని నిరపరాధులగు జంతుకమువాములను ప్రతిదినము వరుసతప్పక నాశనముచేయుటకు మాంసపులలో నొక సంఘమువాని జీవించుచుండును. క్రమవికాసనిధాంతము ప్రకార మిజాతువులు మానవదశకు సమాపించుచున్నవి. మానవజాతియు, లేవ మిజాతువులలో పరిష్కృతమై యున్నది. పూటాగుల్లెట్లు వ్రాసెను. "అతిపవిత్రమగు నోటియందపవిత్రమగు మాంసమునుచేసి కొన్ని ప్రధమనకు జెడ్డి అధమాధముడో నేనూహించజాలక యున్నాను. కంటికింపుగ నుండవలసిన శుభ్రమగు భోజనపుటల్లివాడ చచ్చిజంతువు లవికారపు అంగములు భోజ్య పదార్థములు గ నుండుట పరమ అసవ్యాము. ఈ బట్టి ఎక్కడముందా జంతువులు పరిపూర్ణజీవిత వికాసముతో స్వేచ్ఛగ నెగురుచు, యముకుచు, నాటలాడుచు ఆఱుచుచుండెను." అమెరికా దేశమందలి మిషిగాన్ సంస్కృతీరముననున్న పి కాగోనగరమునందు ఈక్రైస్తవ

ప్రపంచము పశుసంహారమునకు నిర్మించిన మహాభవనము గమనించదగినది. దైవనిర్మితమైన పాక ప్రాజుంతువులు 60000 కు పైగా ప్రతిదినము ఉడయిచుచుట కూరముగ కోయబడుచున్నవి. అనేకవేలవందులు ప్రతిఉడయము గొలుసులతో నొకగడకు తగిలించబడి, గొంతులు కోయబడుచున్నవి. ఉపరి పూర్తి పోకయును పే ఈక శేబరములు కాగుచున్న వేడినీటిలోకి త్రోయబడి యంత్రములచే బయటకు లాగుబడుచున్నవి. తత్పిణమే ముక్కలుముక్కలుకోయబడి, క్రైస్తవుల ప్రాకారాల భోజనమునకు ఆలస్యము లేకుండ పంపివేయ బడుచున్నది. మాంసపు వర్తక మెంత ఘోరమైనది! నెత్తురుకూడు క్రైస్తవ జాతులకు ముఖ్యము. కీర్తనలను పానుట, దీర్ఘమగు ప్రార్థనలను గలుపుట, క్రైస్తవ శిష్యత్వము-వీనివన్నిటిని జారవిడచవచ్చును. మతమువలన మనము కరుణార్థి హృదయులము గాజాలని ఎడల, ఇట్టి నెత్తురు వ్యాపారమును నిలువని ఎడల, మత మొక మోగపు నాటకమగును. మనలను మనమే మోసము చేయరాదు. పి కాగోనకు సంహారాలయములు భూలోక నరకమే. అన్నిరొగములతో కూడిన మాంసాహార మిచ్చట అనుదినము విశేషముగ తయారు చేయబడు చున్నది. ఈ మాంసము క్రైస్తవ ప్రపంచమునందలి అన్ని నగరములకు, పురముల కెగురుచు తియబడుచున్నది ఈ హేయమగు పనికి 50000 మంది కాశ్యతముగ నియమించబడిరి. నూటికి 5 మంది వీరిలో స్త్రీలు, పసిపిల్లలు.

గొట్టెలు, గోవులు మున్నగు జంతువులు కాయగూరలను, ఆకులను తిని జీవించుచుండున గాని సంయుక్త రాజ్యములందలి పందులు చచ్చిన మేకలను కుళ్ళుమాంసమును, చచ్చిన పాములను, వికర్ణింపబడిన కంపు వస్తువులను తినుచుండును.

మానవునకు నరకముగలదని భావించిన అమెరికను క్రైస్తవుడొకడు మతద్రోహియని విచారించబడినప్పుడు ఇట్లు వలికెను:-

"నరకమునందు నాకప్పుడు దృఢ విశ్వాసము కలిగినది నేను నరకమును కండ్లార వాచివచ్చి నాను పి కాగోనకు నా త్యాగములే నరకము." ఇంకొక స్త్రీకి ఈవాక్యలనుజూడగానే పిచ్చిపట్టెను. ఆమె కాకన్నాద మింతవరకు కుదురలేదు.

దొంగను దొంగయే పట్టవలెను.

కాంతి, కరుణ మున్నగు సద్గుణములను బోధించుటకు క్రైస్తవమతగురువులు భారతదేశమునకు వచ్చుచున్నారు. భారతదేశమందలి నుత్తమజాతులు మాంసాహారము నసవ్యాపదార్థమని భావించుచుండురు. క్రైస్తవమతములో ద్విధనమృతము కుదిరినను, క్రైస్తవులు మాంసభక్షకులుగాన అనేకమంది హిందువులు మామతమును స్వీకరించుటకు సందేహపడుచుండురు. "ఈ ముట్టణకలలో రోమనునలెనుండును" అను సామెతగలదు. క్రైస్తవమతగురువులకు ప్రధమనాయకుడును, మార్గదర్శియు నగు పాటా బుషీక్యరుడు "యూదులను నామతములో జేర్చుటకేను యూదుడనైతిని. ఎంతైలను జేర్చుటకే నేను ఎంతైలున దైతిని." అని చెప్పియున్నాడు. (బ్రాహ్మణుని క్రైస్తవునిగ చేయుటకు మిషనరీలు బ్రాహ్మణులవలె కూరగాయలను మాత్రము తినుటకు ప్రారంభించవలెను. ఇట్లుచేయుచుండల బ్రాహ్మణులు మిషనరీలను సమాపించరు. మాంసమును తినుటవలన ఎవ్వరికైనా ఆగ్రహము కలుగునెడల జీవితపర్యంతము తా నెన్నటికి మాంసమును తిననని పాలు నుడివెను (హిందూ).

ప్రొఫెసర్ మోహన్ సి. ఆర్. డి. నాయుడుగారు

(వెనవాడ పురవాసి ఒక రిట్లు వ్రాయుచున్నారు)

ప్రొఫెసర్ మోహన్ సి. ఆర్. డి. నాయుడుగారు డి. ఏ. మాయూర కొంతకాలమునుండి వ్యాయాసమునుగురించి యుపన్యాసము లిచ్చుచున్నారు.

ఈయన బెంగళూరు నాస్రవులు, హిమాలయ ప్రాంతమున బాలభగవాన్ అను యోగిపుంగవులయొద్ద ఈయన కొంతకాలము యోగాభ్యాసము చేసి కొంతజ్ఞానమును శరీరదార్ధ్యమును సంపాదించియున్నారు. సర్వశక్తిసమన్వితు లగు వ్యాస, శుక, విశ్వమిత్రాది యోగిపుంగవులకు పుట్టి నిల్చియున మన భరతన్న ముందే ఈకాలమున చాలనందికి యోగశాస్త్రము నందు నమృతము తెగిపో చున్నది. ఇట్టి నాస్తికత్వము, నాగరికతానూచక మని అపోహలొనుచున్నారు. గాని యధాగ్రముగ మన దేశ శ్రేష్ఠము-కనయే కావలెను. ఏలన యోగాభ్యాసము సర్వశక్తిసంపాదకము. ఏక క్షేపచ్చినను, రాక్షసు యోగము

వలన అశోగ్యము, దార్ధ్యము, కలుగునట నిర్వివాదము. శరీరస్వాస్త్యము సర్వభర్తనిర్వహణమునకు మూలాధారము. అయిన పాశ్చాత్య వ్యాయాసాభ్యాసముల చేసిన బాలదానిని కొందరు నందియ మందచుచ్చును. పాశ్చాత్యభ్యాసములు నిశ్చయముగా చాలనియే అనుభవజ్ఞులగు నాయుడుగారు మనకు శాస్త్రీయముగ బోధపరపకంగాను కట్టుకొనియున్నారు. ఏలన పాశ్చాత్య భ్యాసములవలన కండలు గట్టిపడుటయే తప్ప, మనోనికాసము కానంతయును సావకాశములేదు; మన శరీరముల కన్యోన్యవ్యతిరేకత్వము మనకాస్త్రముల ప్రసిద్ధమయ్యెను. సామాన్యజనమున చాలవరకు మన కందరకు తెలిసిన విషయమైయున్నను, పాశ్చాత్యశాస్త్రజ్ఞులకు బాగుగ తెలిసినట్లు కనుపడదు. కావున సంపూర్ణమైన ఆశోగ్యమును పొందవలయునన్న, యోగాభ్యాసమే శరణ్యముగాని, కేవలము శరీరవ్యాయాసములు చాలవు.

మరియు శారీరకవిషయమునందుగూడ పశ్చిమకాస్త్రజ్ఞులజ్ఞానము కొరతపడియున్నది. మూలాధారాదిచక్రములను, సుఖమ్నాదివాడికలను వా రెవ్వరే ఎరుగరు. మరియు నీయాస్త్రానంబుల మనస్సునుమనము చేయుటవలనగలుగు ప్రయోజనము వారికి తెలియ నేలేనియెను. "కంతకాపేత్తుత్తిపాలా నివృత్తి" అని పాతంజలియోగశాస్త్రముల వ్రాయబడియున్నది. కంతకాపమునందు మనస్సు నిలిపిన మాత్రమున తుత్తిపాలాని వృత్తియు, చంద్రనియందు మనస్సు నిలిపినమాత్రముచే తారాగతిజ్ఞానమును, ఎట్లు కలుగునని, నిశ్చయముగ అస్త్రీలగు హిందువులకే సందియము తోచుచున్నప్పుడు, పరమతస్థులకు నమృతము లేకున్న ఆశ్చర్యము లేదు ఇట్టివిషయములు ఇంద్రియములకు యంత్రములకుగూడ అతీతిమై కేవలము స్వాభూతివలన గురుకటాక్షమువలన గ్రహింపదగిన-వగుటచే నింద్రియలోలులగు నవీనులకు బోధపడజాలవు.

అయినను బుద్ధినుంతులు కొందరు సవినజ్ఞానమిధ్యాత్వమును గ్రహించి, క్రమక్రమముగ ప్రాచీనపద్ధతుల నవలంబింప ప్రయత్నించుచున్నారు. మనదేశమునందు క్రైస్తవసంఘములు కొన్నియోగశాస్త్రమునందు, నేర్పుకొనదగినవిషయము లేవైనను గలవేకా పరిశోధింపవలసినది. వారిపండితులకొందరి నియోగించియున్నారు. జర్మనులు, అమెరికనులు, గూడ కొంతవరకీనూత్రముల గ్రహించుచున్నారు. ఒకజర్మనుడాక్టరు ప్రాచీనాయామనుమాట నుచ్చరింపజాలక "ప్రానా క్యామ" మని వ్రాసియున్నాడు. మన క్రైస్తవులవిషయమున ఇంతమాత్రమైనను జ్ఞాన జ్యోతులుమావీనందుకు మనము సంతసింపవలయును.

కావున మనసాస్త్రగు యోగమును మనమలక్ష్యముచేసినయెడల, ఇతరదేశముల బుద్ధిచుంతులైన దానిని చేపట్టకమానరు. మన విముఖ్యమువలన యోగము నశింపదుగాని మనమేనశింతుము. అట్లుగట్టి ప్రాచీనజ్ఞానమును పునరుద్ధాణచేసి మనజాతి కాన్నత్యమొలంగుట మనకందరకును బాధ్యతయైయున్నది. ఈబాధ్యతను మనము గుర్రెరుంగలేదను విచారముచేతనే ఏహిమాలయ ప్రాంతముననో నిర్విచారముగ యోగాభ్యాసము చేసికొనుచు పరచింతలో నుండవలసిని నాయుడుగారు పశ్చాత్తులుగ దేశమున సంచారము చేయుచున్నారు. ప్రస్తుతము వీరిపూరిక యోగాభ్యాసమువలన లాభము మనయవకులను పొందజేయుటయై యున్నది. అయినను సంప్రదాయ సిద్ధమైన యోగాభ్యాసము దేవోనై గురూనై అని స్వచ్ఛందవిహంగము గలప మననవివిధ్యార్థుల కందరానిపం డగుటచే యోగశాస్త్రములనై నాధారపడియున్న క్రొత్తయభ్యాసము నాయుడుగారు తమ స్వానుభవమువలనను నిజగురుకటాక్షమువలనను, కనకజ్ఞి విద్యార్థులకు బోధనేయుచున్నారు. ఈయన పోయియున్న ప్రతిభట్టణమునందును విద్యార్థుల పోగచేసి తమయభ్యాసములను బోధపరపచున్నారు. ఈ యభ్యాసము అతిసులభములై యభ్యాసకుని అధికామునకును శక్తిని ననుగుణముగ నున్నది. మరియు కొన్ని కొన్ని శక్తులకృద్ధిచేసికొనుటకు కొన్ని యభ్యాసములు కొన్ని కొన్ని బాధుల నివర్తించుటకు మరికొన్ని యభ్యాసములును పెట్టియున్నారు. నాయుడుగారు జేయు హితబోధనలన్నియు గమనంపదగినవైయున్నవి. తీరియపవ్యాసములు నర్ గురుదాస్ బెన్ద్రీయున్నగు ప్రముఖులు కలకత్తాపట్టణమున మిక్కిలి ప్రశంసించియున్నారు. చెన్నపురిలో గూడ ఆరెరలిగారి యధ్యక్షతక్రింద వీరికాయపవ్యాసము నిచ్చియున్నారు. శిష్యానుభవకేద్యములగు ననేక యోగరహసముల నాయుడుగారు రతీనులభముగ తమయవస్థాసములలోని బోధపరపజాలియున్నారు.

శ్రీల కాంగ్రెసు సంఘము

కాకినాడ

సంఘ నిర్మాణము

ఈ సంఘము కాకినాడలో 24-1-22 తేదీని యేర్పాటు

చేటి అప్పటినుండియు దివానివాళ్ళిచ్చి గాంధీయ వచ్చినది. దీని ప్రాధాన్యత కాకినాడ లోలాకా కాంగ్రెసు సంఘమే ముఖ్య ప్రాధాన్యము. లోలాకా కాంగ్రెసువారు ప్రభుత్వమున యాసంఘము నిమిత్తము రూ 125 లు కియ్యరుగల 20 రాట్లములు వగైరాయన, యేటలు మొదలగు చిల్లర సామానులును, పందిరి వేయించుకొనుటకు గాను అయిన రూ 112 లు విరాళమును యిచ్చి సహాయము చేసిరి. శ్రీ విద్యార్థిని సమాజమువారు దక్షతో తమ కార్యాలయము శ్రీల కాంగ్రెసు కార్యాలయముగ నుపయోగించుకొనుటకు దయ చేసిరి. 39-1-22 తేదీని యీ సమాజముందిరమున శ్రీలు సమాజ 200 మంది చేరి కొన్ని కార్యములలో యీ సంఘమును కార్యనిర్వాహక సంఘమును కల్పించి కార్యమును ప్రారంభించిరి. అప్పటినుండియు కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు యింటింటికిని వెళ్లి చందాల గూఢమును, బాదాపు ఒక జేయి రూపాయలను కనుబడిగా కాకినాడలో నూతనోత్సాహమును పుట్టింపగల్గిన చెప్పటకు సంతసపడుచున్నాము.

సంస్కర్షణము

ఈ సంఘమువారు ప్రస్తుతము కాంగ్రెసు విధానములలో ముఖ్యముగా మొదలగు ప్రధానముగా మూడు తరువై లెట్టుకొనిరి. ప్రత్యేక దీనిని జేయించుట, యేటలు చేయించుట, మూలు వడికించుట, తుదకు నేత చేయించుట కూడ యీ కార్యాలయమునందే జరిపించుచుండిరి. ఈ విధముగ రెండుమాసములు, అనగా మార్చివెలదివరకు పని జరుగునట్లుటికి, ఈ సంస్కర్షణము గూర్చి ప్రతివోటను వివరముచేసెను.

మహాశయము లభ్యమగుట

ఇంతలో జాతీయవారము సమీపించుచుండెను. కాని దేశమందంతట ఆత్మోత్సాహముతో పనిచేయుటకు పూనుకొనుచున్న జాతీయవారము మాసంఘముపట్ల వ్యతిరేకముగ జరుగవలసి వచ్చినది. దీనికి కారణము మా సంఘము నద్దరించుటకు బానుకొనిన క్రైస్తవో అపరేటరును, లామల్ గిరునుకు కిభా మడిగానుండి ప్రభావితమైన శ్రీయుత విజయవారి వె. కటవను యొక్క మహాశయము. వీరెట్లు మాసంఘమునకు లభ్యమైతే ఆ పరాత్పరునికే విడితము. ఈయన మహాభక్తిపరుని వలె కానిండువారు. దైవిం గ్రంథమును వదలెనువారు కారు. ఎప్పుడును ఆ పవాసముతో కాలము గడుపుచున్నాననియు, 'పరాత్పరుని (ఏనుగొడు) యందు గాఢమైన విశ్వాస' చేయలేదనే ఆంధ్ర మాతలమైన మానీరచేయ వచ్చియున్నాననియు కలవిచ్చుచుండెడివారు.

గౌరవ తనిఖీ దారుని తిరుగబాటు

వీరిని మా సంఘమునకు గౌరవతనిఖీదారుగను వీరి భృత్యుని కార్యాలయమున ఆమెసాగా పనిచేయు కార్యదర్శిని ను ప్రధమమున 'సర్పాటు' చేసుకొంటిమి ఆమెకుమాత్రము వేతన మిచ్చువారము. వీరివృత్తు మాత్రే అశ్రాంతగౌరవమును జూపుచునే వచ్చిరి. కాని యట్టిగౌరవము సహజమైనది కాదని మేము కలయందైన తలచియుండలేదు. శ్రీ రమణయ్యగారు సమయ ముచ్చిగింపడెల్ల యేకాగ్రణమునతో పురుషకాంగ్రెసు వారివై మాకు ద్వేషభావము కలుగునట్లు బోధచేయు చుండెడివారు. కొంతకడకు మేముకూడ ఆయనపక్షముగడలో పడిపోవును నిజముగ భయములు మాయభిక్తిని చూచి సహింపబాలుకున్నారని యీ శ్రీ రమణయ్యగారచేతనే మా యుద్ధము కరమాధి చే కూరగడని విశ్వసించెడివారము. ఇంతలో పురుషకాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు మాసంఘముఖ్యులనుగూర్చి శ్రీ రమణయ్యగారిని ప్రశ్నించుటయు అందుల కాయన తిరుగుబాటుచేసి వారిలతో దుర్భాష లాడునంతకును వచ్చుట గాంచితిమి.

అబలల తూలనాడుట

తగాదా శ్రీమలయునని మా సంఘ కార్యనిర్వాహకవర్గమువారము వివరప్రార్థనల పూర్వకముగ మార్తజమాఖ్యులు జూపవలెనని చేసుకొంటిమి. కాని అప్పటికే రంగుమరినది. అబలలను ధైమన యెంచక నోటికవచ్చినట్లు చుమ్ములనెత్తిము తూలనాడ వారంభించెను. మేము కొంతపమునిగడని వెంటనే పాద గాంచితిమి. మా కేసుయు తెన్న గానరాదయ్యె. మేము ఆఫీసులో అప్పించిన రిపోర్టులను తనిఖీకొరకు తిరిగి తెచ్చుకొనుటకు నొక సాయంకాలము వెళ్లి యుంటిమి. అదియును మేముపొందిన అవమానమును భీతిని, ఆ రాత్రియే పురుషులతో జన్మించుకొంటిమి.

లెఖలపుస్తకములు పోలీసు కళముగట

మరువాడు తాలూకా కాంగ్రెసు కార్యదర్శిగారు శ్రీ యూర వేదాంతం వెంకట కృష్ణయ్యగారు, శ్రీ పురుష కాంగ్రెసు సంఘములో ముఖ్యుల గాండరి, కిచ్చించి ఒక అవకర సభను చేసిరి. ఇంతలోనే శ్రీ రమణయ్యగారు సాక్షియై భాగ్యశేఖరాని యిష్టాల్సెన్నికి దరఖాస్తుచేసిన సర్దుకునలె కాళ్ళు బారబాచి ముఖ్యమైన లెక్కల పుస్తకములు పోలీసు వారు కళపామకొని తీసికొని పోయిన కలవిచ్చిరి. కాని రమణయ్యగారే స్వయముగ పోలీసువారిని పిలిపించి కొన్నిపుస్తకములు వారివద్ద దాచి మీదమిక్కిలి లెక్కల పుస్తకములు శ్రీలే అపహరించిరి మావై నేరముమోపి మా స్వహములకు సర్వివారంట్లు వెంటనే పంపుటకు పోలీసువారిని కేడుకొనిన మాకు స్పష్టపడినది. ఒకతైపు ఆగ్రహమునకును మఱియొకతైపు విచారమునకును లోనైతిమి.

పంచాయతీ వ్యవహారము ఒప్పుకొనుట

అప్పుడు యీ స్థితిగతులను పంచాయతీచేసి రమణయ్యగారి కద్దనండి మా ఆస్తిసంతయు ఒప్పుకొని పెట్టుకొని ముందు యేవిధముగ కాంగ్రెసు సాగించుకొనవలెనో సలహానిచ్చుటకు పౌరులలో ముగ్గురు నొక ఎమిటీగానుండుటకు చేదుకొంటిమి. వారలు శ్రీ యూర లక్ష్మరాజు నుబ్బారావుగారు బి. ఎ. బి. ఎల్. హైకోర్టుకు ఆ శ్రీయుత భమిడిపాటి శివయ్యగారై గారు బి. ఎ. బి. ఎల్. శ్రీయుత దర్శా వెంకట కిరీరాయగారు బి. ఎ. బి. ఎల్. హైకోర్టుకు.

వీరు మువ్వరు యీ కార్యమునందు యెంతో క్రద్ధనహించి ఆతికాంక్షముతో న్యాయము విచారించి శ్రీ రమణయ్యగారి మాసంఘ సంబంధమునుండి తొలగించి మాసాత్తును పోగా మిగిలినదానిని మాకు ఒప్పుకొని మా కృతజ్ఞతావందన కళములకు పాత్రులైరి. వారు తుదకు మా కొనగిన రిపోర్టును జదువరులకు యాదార్థ్యమును జూపుటకై యీక్రింద ప్రచురించుచున్నాము.

శ్రీల కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక వర్గము వారిచే నియోజింపబడిన ఉపసంఘమువారి నివేదిక.

"తమరు ది 6-4-1922 తేదీని మమ్ము సర్పాటుచేసి నారు. రమణయ్యగారు చిహా తమవద్దలేజినను, యెవరివద్ద నున్నవో చెప్పలేమనియు చెప్పుచున్నారు. చిహాలెఖ యివ్వనిదే ఏమి చేయుటకు మాకు పిలువెడని చెప్పితిమి. ఏవో ఒక లెఖ తయారుచేసి అయినను యిచ్చుని కొరగా యీతడిసిలులెఖ యిచ్చినారు. ఇదిమాడ మీకలన కనూళ్లు రూ 3022-9-9 అందుకు వారు రూ 3045-10-6 ఆస్తిమాపించుచు మీకే రు 23-1-3 లాభము కనబరచుచున్నారు. ఈ లెఖనుబట్టి మాడ ఆస్తిభాగములో మా అభిప్రాయముగా వారు చేసిన కిష్కతులు సరియైనవికావు. మాకు యిదిధముగా తాళినది. వారు పూర్వ తయారు చేయుటలో హెచ్చు ధరలు చేసినారని మానవ్యుక్తము. ఒట్టులు ఏమియుముగా అమ్ముధర చేసినారుగాని కొన్నిధర చేసులేదని ఒప్పుదల అయినారు. ఎట్లులేనను మీకలన వచ్చిన కనూళ్లవచ్చు తమరు లోకులకు యివ్వలసిన బాకీలు 98 పోయే లాగున ఖరీదులు చేసినట్లు కనబడుతుంది. దఫాదఫాలవచ్చుది కనబరచినారు. అంతకును వారిమాటయే ప్రధానముగాని యే బాపతు లెఖయును లేదంటారు. తుదకు పోలీసువారుయెదుట వారు 8 వ తేదీని దాఖలుచేసిన బుక్కులయిచ్చినను కొంత వంతు తెలిసియుండును. మరిన్ని లోకులకు రూ 524-12-6 ఒట్టులు కొన్నందుకు యివ్వలసెనంటారు. వారి ఎట్టిమేటువైన ఆక్రడ తయారైచి కాక రూ 350-0-0 లుండును. ఈ బా లెస్సు బట్టలకైనను లెఖచెప్పను. మరిన్ని రాట్లములు వగైరాలు లోకులు యిచ్చినట్లు ప్రయాణపు ఖర్చులు వగైరాలకు ఎట్టి వానట్లు అయిన లేవు. వారిపక్షముగ ఆలోచించినను వారు చెప్పిన రూ 3045 లకు మాటికి 25 వ.తును తగ్గిపుచ్చేముగా రూ 2358-12-0 అయినది. ఆయనకు మీవలన కనూళ్లు రూ 2497-10-3. ఇందు రూ 188-14-3 వారు బాకీపడమేగాక యింకను తాము లోకుల కివ్వలసిన బాకీలు రూ 524-15-6లు ఉన్నదని చెపుతారు. అదియు గూడిన రు 663-13-9 లు ఆగును. మరిన్ని బట్టలవ్యాపారము విరివిగా చేసినట్లు కనబడుతుంది. అందువైన రు 200-0-0 ల వరకు లాభము పొందియుండవలెను. కాబట్టి రూ 863-13-9 లు మీ సొమ్ము వారు అనుభవించినట్లు అనవచ్చును. ఇది మొత్తమున ఉజ్జా యెంపులెఖ. చిహా వగైరా బుక్కులు వారివద్దనే యున్నవని మా నిశ్చయము. అవి కనబరచినవో వైసంగతులన, అధికములును కనబడగల వని ముందే పోలీసువారివద్దకు పరుగిడి భయపెట్టి దాచినారని మానవ్యుక్తము. మరిన్ని వారు అనవసరముగ చాల పనివాళ్లను నెలకీరములకు గుడ్డి ఎవరికిని సరిగ సొమ్ము నివ్వలేకపోయిరి. అందువలన రూ 100-0-0 ల వరకును మీతరపున ఖర్చుపరచ

వలసినవెను. కాబట్టి వారివలన మీకు కలిగిన నష్టము రూ 963-13-9 లు అని కనబడుతుంది. ఇప్పుడు వారిని తొలగించి నాచనియు అందువలన రూ 500-0-0 లు వారి ప్రయాసకు యివ్వవలె నంటున్నారు అట్లు యిచ్చినను రూ 463-13-9 బాకీ పడతారు. ఇదిగాక వారు మొదట కొరిగిన ఇప్పుడు యిచ్చుటకు పిలువెడు. కాబట్టి రూ 963-13-9 లు వారు ముజరా చెప్పవలసియున్నది. లోకులకు తాము యివ్వలసినట్లు చెప్పేవి పిలువై యెడలతమరు ఇచ్చుట యుచియు. ఆనష్టము రమణయ్యగారి వలన పొందవలెను. లేనివో పరపతు చెడగలదు. ముందు కల్పాత్తు పద్ధతిని నేత జరపవలెను. వీరలు సొమ్ము యిచ్చి కొనకలెను గాని క్రెడిటుకూడదు. వెంటనే తమరు స్వాధీనపరుకొని ఎవరికో ఒకరికి ఒప్పు చెప్పట మంచిది. ముగ్గురు ఎమిటీవాము చేయలేము. సాధ్యమైనంతవరకు మీరే చేసినవో బాగుండునో లేని యెడల తాలూకా కాంగ్రెసు వారికి అప్పు చెప్పవలెను. మీ సంఘమున్నచోట పురుషులు చాలకాలము పనిచేయుట డేవముకాదు. పురుషులే చేయవలసినవో ఎవరో ఒకరికి కల్పాట్లు పూర్తిగానిచ్చి కొంతకాలము నడిపించి చూడవలెను."

ఈసంఘముయొక్క వై నివేదికవలన శ్రీ రమణయ్యగారి కలన యీ శ్రీలసంఘమున కెట్టి దురదృష్ట పట్టినదో తెలియుచున్నది. ఆత్మజమువంతును మా సంఘమునకు ఋణమున్నదని మే మెవ్వరమును నెలుగము. బూటనుండి బట్టుకొని తెచ్చినపుడెల్ల మాకద్ద ధనము తీసికొనుచునే యుండెడివారు. ఇది గాక స్వయముగా మా యనజ్ఞ లేనిది ఒక రూపాయయైన ఖర్చుపెట్టుటకు రూల్సుప్రకారము అధికారములేని నెద్దననిషి ఒకవారములో 524 రూపాయలు ఋణము తేల్చుట యీ మేము దానికి బద్ధులమై యుండుటయు నాశ్చర్య జనకమైన విషయము. ఈనష్టము శ్రీ రమణయ్యగారివలన పొందవలెనని ఉపసంఘమువారు తీర్పుచేసిరి. అట్లెట్లు నిర్వహింపవలెను. పంచాయతీవారే శ్రమ తీసికొని తెప్పించుటకు చేడుకొనుచున్నాము. పంచాయతీ సలహాప్రకారము శ్రీయుత దాక్షర వేదాంతం వెంకట కృష్ణయ్యగారికి పూర్తిగా మేనేజ్మెంటు యిచ్చియున్నాము. వారు తాలూకా కాంగ్రెసు పని ప్రస్తుతము మానేసి మాపనినే జూచుచున్నారు. ఇప్పుడు 10 నగ్గములు పనిచేయుచున్నది. మారకపములనుండి కూడ ఆర్ద్రము వచ్చుచున్నది. కాకినాడపౌరులు అన్నివిధముల సహాయము జేయుచు నేయున్నారు. వివాహములందు కొన్ని ఒట్టుములు వచ్చినవి. కెదాపుగం పౌరులకూడ యాచుధ్య కొంత సహాయముచేసిరి. భైరవయ్యతోను ఉత్సాహముగోను పనిచేయించిన ద్రవ్యము తప్పక వచ్చునని మానవ్యుక్తము. జాతీయవారమునుండి వచ్చిన విరాళములును జమాఖర్చు లెక్కలను యీ నెలాఖరుకు పత్రికాముఖమున ప్రచురించెదము. ఆంధ్రదేశములోని మానేదరీ చదులు మా సంఘాభివృద్ధినిగోరి తగిన సానుభూతిని జూపింప చేసుచున్నాము.

వేదాంతం కమలాదేవి.

పులవర్తి కనకమ్మ

కార్యదర్శిము.

ది హోల్లండుక్ మోడల్ ఫారము లిమిటెడ్కుంపెనీ వారు 6000 రూపముల అప్పుతోబుద్ధిపూర్వకముగ దివాలా తీసినవీరికి నెద్దతస్తీలదు. పంటలు నుంచిస్తీలో నుండుటచే కంపెనీని ఎత్తివేయరాదని లిక్విడేటరు, అసిస్టంటు ఇంజనీరు గా రిసిరి. కొంచెమువ్యవధి నిచ్చిపాలములభించుననిరి. ప్రభుత్వ నియమితక్రెడిటావనలప్రకారము ఈపాలము గూడ పశోధకపనిని జేయుననియు దాని విలన లాభము గల్గుననియు అందుచే ప్రభుత్వమువారు సహాయమొనర్చెదరనిరి భూమిని మూడేడ్లు కవులుకిచ్చిన బాగుండుననిరి. అంతియగాని డబ్బు లేనిసమయమున విక్రయమునకు జూపరాదనిరి. ఇట్లుచేసిన వాటాదార్ల మూలధనము బ్యాంకునందును, దీనిని ఆపుజేసిన సింఘ గావ్రిములో సహకారవర్ధకులతో క్వరసాయముజేయుట కనుకం టును. దానిని అట్లుజరుగుతుండే జేయవలెను. క్వరసాయాధికా కొన్ని నెలలలో సింఘదేశమును జూడగోరుచున్నారు. దీనివలన లాభము గల్గును. క్వరసాయము బాగుపడును.

సంయుక్త పరగణాల జిల్లాబోర్డు సవరణ చట్టమును యోచించిన నెలెక్టుకమిటీవారి నివేదికము శాసనసభాసభ్యులకు పంచివెట్టి బయచున్నది. తరువాత గజటులో ప్రకటింపబడును. 30 సభ్యులలోను 13 గురు భిన్నాభిప్రాయము నిచ్చిరి. ఈ భిన్నాభిప్రాయములు పన్నులకు సంబంధించిన అనుబంధములకు, ముగల్గులులకు, ప్రత్యేకప్రాతినిధ్యమునకు సంబంధించినవి.

జాబులు

తాలూకా బోర్డుల యధీనమున గల స్కూళ్ల పరిపాలన.

కొన్ని తాలూకా బోర్డులలో (1) ఒకరికంటే నెక్కువ జీతముల ప్రతిబోర్డునూ లులోను ప్రతిసహాయాధ్యాయుడు సాలన కొరకొసారి వంతువారిగా ప్రధానోపాధ్యాయుడవని స్వీకరించి తీరవలసివచ్చినది. (2) ప్రతిదినమున పగలు 9 నుండి 11 వరకు 5 వరకు ఇట్లు మూడుసార్లు ఎనిమిది గంటలకాలము పనిచేయును. అనావాగ్య పూర్వములకు చెండు కోజులు మాత్రమే నెలలో శత్రు యుద్ధము - శత్రుములు వెలుగులు ముగ్గునుని బోధించుచు నుండవలెననియు, ఆయా తాలూకాబోర్డుల ప్రతిదేవుడు ఉత్తరవులను దయచేయించి యున్నట్లును. (3) విద్యావిచారణాధికారుల అనుమతిగాని ఎటుక గాని లేకుండు కొత్తబోర్డుస్కూళ్లను బోర్డువారే స్థాపించి పని చేయుచున్నట్లును తెలియచున్నది.

ఆయాపరిశీతుల జక్కగ నెటీగిన వారిందెంత నిజము గలదో దయతో నీ ప్రతికాముఖమున తెలిపించెదరు గాక యని ప్రార్థించుచున్నాడను. ఒక ఉపాధ్యాయుడు.

కరభాషా ప్రదర్శనము

ఉత్తరరాష్ట్రము జిల్లా కంఠుండిట్లపం యలాఖా విజిలాపురగ్రామమునందు విశ్వబ్రాహ్మణులకు గంగావారి వారికొహుదైన లక్ష్మణాచారి అనునతడు తనదోహిత్యరాల గు నుమాకు 8 సంవత్సరముల వయసుగల వెంకటగిరి యమ్మ అను కన్యకు కరభాష విద్యను నేర్పి పుచ్చెను. సదరు లక్ష్మణాచారి అను నతనికి మునుప 50 గజములలో సదరు కన్యకును అభిముఖముగా నిలిపి పలకబలపము యిచ్చి నిలిపి మనము (వా యింకొరు పదమునుగాని వాక్యమునుగాని పద్యమునుగాని మరేదేనైనను తెలుగుభాషలో వ్రాసి లక్ష్మణాచారి వారి చేతికి యిచ్చిపఠమున పీరు కొన్ని అంగవ్యాస కరవ్యాసముల సజ్జలతో మనము వ్రాసియిచ్చి వుండు దానిని అపనివల్లల వ్రాయించు చున్నాడు.

ఇటువంటివిద్య యీ పని ప్రాయములోనే అలవడుట చాలాకష్టముగాను పూర్వజన్మ ముక్కు విశేషముగాను వుండుటల అనేకములు యాకరభాషను ప్రదర్శనం చేయించి తగు పాటి ద్రవ్యసహాయంచేసి ఆరదింది యోగ్యతాప్రతికూలము యిచ్చి యున్నాడు. (ఒక విలేఖరి)

జాతీయ నేతపరిశ్రమ పాఠశాల - రాజోలు.

గతవర్షము రాజోలు తాలూకాలో విశేష ఖద్దరుప్రచారమునకు సరిపడిన స్వదేశీకాపుల నేయువారు లేక చిక్కుపడ వలసివచ్చినది. కాంగ్రెసుసంఘమువారి యాజమాన్యముక్రింద 15 వర్గముల మీద మాత్రమే పనిచేరించ గలిగితిమి. ఈ తాలూకాలో నత్యంత ప్రాముఖ్యమైన ఖద్దరు నిర్మాణాధిపృథ్వికి ప్రతిస్థాపనకు ఒక్కొక్క నేతపాఠశాలను స్థాపించుటకు తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘమువారు నిశ్చయించిరి. ప్రస్తుతము జూలై నెల మూడవవారములో రాజోలు గ్రామమున శ్రీయుత పాపాడ నూర్యారావుగారి వసిష్ట స్వదేశీకాలలో 30 మంది విద్యార్థులు నేత నేర్పుకొనుటకు వీలుగట్లు 10 వర్గములు స్థాపింపబడును. పిమ్మట పరిశీతులను బట్టి ప్రతి స్థాపనకు ఒక్కొక్క పాఠశాలను స్థాపించుటకు ప్రయత్నించెదము. జాతీయతవిశేషతలేమంద పాఠశాలలో ప్రతివారిని చేర్చుకొనెదము. పిలువబట్టి పంచవజాతివిద్యార్థులకు స్వల్పముగ ఉపకారవేతనము లివ్వబడును. 3 మాసములు తీరుని నొందిన పిమ్మట ప్రతివారును స్వయముగా బట్టు నేయగలుగుదురు. నేత నేర్పుకొనగోరు విద్యార్థులు తమ దరఖాస్తులను యిక్రింది చిరునామాకు పంపవలయును.

కార్యదర్శి

తాలూకాజాతీయోపసంఘము, రాజోలు (గోదావరిజిల్లా)

విజయనగరం మహారాజా కాలేజీ

ఇది అరుకది గంవత్సరముల క్రిందట శ్రీశ్రీ విజయరామగజపతి మహారాజావారి కాలమున దొక చిన్నబడిగా మొదట స్థాపింపబడినది. ఆపు డిది బ్రాహ్మణుల కొక తరగతి యనియు శ్రీశ్రీయుల కొక తరగతియనియు చెందుభాగములుగా నేర్పబడుచున్నది. తరువాత నది కాలక్రమమున వృద్ధిపొందింపబడి యామహారాజావారి కాలమున ఒక ప్రామాణ్యముగా పరిణమించెను. వారు స్వగృహముకాగా వారిపురులు సకల విద్యా పాఠ్యములు నగు శ్రీశ్రీ ఆంధ్రగజపతి మహారాజా

వారి రాజ్యపరిపాలనా కాలమున వస్తుగ్రామ కాలేజీగా జేతుబడి విశేషాభివృద్ధి పొందింపబడినది. ఇందులో సర్వకాంత్రప్రధానముగ రసాయనకాంత్రము తత్వకాంత్రము గణితకాంత్రము గీర్వాణాంత్రములు, పట్టపరిశీతు జనువు విద్యార్థులకు నేర్పబడుచుండెను. తరువాత గౌరీకాలమునకు చదివెము వైశేషిక కాంత్రముకూడ కొలదికాలము క్రిందిటనే స్థాపింపబడినది. రసాయనకాంత్రమున కపేక్షితమయిన యంత్రములు సకలశక్తరణములు, పనిముట్లు మొదలగునవి యన్నియును సంపాదించబడినవి. కాకలసిన మందిములు, వికాలముగ ప్రయోగశాలలు, కట్టింపబడినవి. ఇందు విషయము మహారాజులగు ప్రకృతి మహారాజావారు మహారాజ్ఞవారు, వారి సచివులు, వెనుదిక యపాఠశాలమున వ్యవస్థపై దేశచదు విద్యార్థులకు కాంత్రజ్ఞానమును వెదజల్లుచున్నార. ఇందు కనుగుణముగా రసాయనకాంత్రములో జగద్యభివృద్ధి పాడిత్యమును సంపాదించిన మ. రా. యేహారినరసి హాగిపంతులు యమ్యె. యభ్యుదయ గారు (పిన్ని పల్లపదివి నలంకరించినది మొదలుకొని ఈ రసాయన కాంత్రమే కాక తక్కిన కాంత్రములకూడ కాలేజీలో మిగుల నభివృద్ధి గాంచుచున్నది. వీరివాడే కాలేజీ మేనేజర్ కట్టి స్థాపింపబడినది. ఇందులో శోధనచే గ్రాతగా గనుగొనబడిన సకల కాంత్రయంత్రములు ప్రచురింపబడుచున్నవి.

ఈ జాలయనెలలో ఒకే తెరక బడినది మొదలు కొని విద్యార్థులకు ప్రయోగశుగ్గుట్లు హిందూమతము విషయములు కాలేజీ పండితులచే నుపన్యాసము లివ్వబడును. పరమేశ్వరుని కృపచే నీ కాలేజీ యీ క్రిందిపరిగారి యేలుబడిలో జంకాలముండి యభివృద్ధి గాంచును గాత! పురవాసి.

గజవల్లి రామచంద్రరావుగారి ఉపన్యాసము రాజమండ్రి

ఈనెల 18 వ తేదీ రాజమండ్రి చింతావణి నాటకశాలలో గాంధీయహత్యుని నిష్పాద దినమున నే నిచ్చిన యుపన్యాసమును మీ విలేఖరి పూర్తిగా పంపకపోవుటయే కాక, కొన్ని కొత్త అంశములనుగూడ జేర్చినాడు. ఆ వ్యాసములో వ్రాసిన విషయములలో కొన్నిటిని సవరణ జేయువలసియున్నది.

1. "ఈలోటును భర్తీజేయుట తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘమువారికి విధియని వారు నొక్కిచెప్పిరి!" రాజమండ్రి తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘమువారును, ఆంధ్రరాష్ట్రీయ జాతీయోపసంఘ కాంగ్రెసువారిక సుఘమువారును, రాజమండ్రి తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘముయొక్క జమాఖర్చులనుగురించి విచారించుచుండుటచే, భర్తీనిగురించి ఫలానావారు పూర్తి చేయవలెనని చెప్పి నిర్ధారణగా నేను చెప్పియుండలేదు.

2. రాజమండ్రి తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘముయొక్క జమాఖర్చులను గురించి మాటాడవలసిన అవశ్యము కాన్పించినది. దేశభక్తుడును, స్వాగృహస్థాయు నగు డాక్టరు నుబ్రహ్మణ్యముగారివై ఎవరో ఒక విలేఖరి మదరాసునందున్న ఒక దినపత్రిక యందు నిండా భూమివై మహాకవ్యములను కొన్నిటిని వ్రాయసాగించెను. సాలకు విరువేయూపాయిలు వచ్చు వైద్యవృత్తి మామకొని, విసుగు విరామము లేక ఆంధ్రదేశమునందంరిట సంచారముచేసి కారాగృహమున కేగిన నాయకునివై యిట్టి అజనిండులవేయుట అక్రమమని చెప్పితిని.

"డాక్టరు నుబ్రహ్మణ్యముగారి దేశభక్తి స్వాగృహస్థాయు, పరిశుద్ధవర్తనము, వారి భక్తిబుద్ధి, దాత్వము, కర్మనాతితమనియు, డాక్టరు గురుమూర్తిగారు త్యాగశీలురేయనియు, అట్టివారియెడ నెట్టి యనుమానముల నుంచుకొనుట నీచమైనదనియు వ్యక్తీకరించిరి." ఈవాక్యము విపరీతార్థములకు కారణమగుచున్నది. ఎవరెవరో కొందరు వీరినిగురించి అనుమానము పడుచున్నట్లు ఆధారముచున్నది. ఆవ్యాసముగ, ఆశ్రమముగ ఎవరో ఒకవిలేఖరి డాక్టరు నుబ్రహ్మణ్యముగారివై వ్రాసిన వ్రాతల నటుంచిన, రాజమండ్రితాలూకా కాంగ్రెసుసంఘసభ్యులవై అట్టియనుమానముల పడుచున్నట్లు వదంతులు లేవు. నేనే న్నడును యిట్టివిలేఖిత ధర్మములకు లోకగుట్టు మాటలాడలేదు. రాజమండ్రితాలూకా కాంగ్రెసుసంఘ జమాఖర్చులనుగురించి ముచ్చటించుచు తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘమువారు చేసినపనికూడ వుప్రముగ చెప్పియుంటిని. ఆసందర్భముననే రాజమండ్రితాలూకా సంఘాభ్యుత్థులగు డాక్టరు గురుమూర్తిగారి స్వాగృహస్థాయును గురించియు, తాలూకాకాంగ్రెసు సంఘసభ్యులగు వర్తకులు తిలకు స్వరాజ్యవిధికిగ్న గొప్పనిరాశములనుగురించియు ముచ్చటించితిని.

రాజమండ్రివరము } 27-6-1922 } గజవల్లి రామచంద్రరావు.

తెలుగుతాలూకా కాంగ్రెసుసంఘము
16 జూను 1922 సం॥ యీ తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘమువారు ఖద్దరు వ్యాపకమునకై నియమించిన కమిటీ వారి నివేదికము:—

తెలుగునందు భారతఖద్దరు నిలయముపేరిట పదివేల రూపాయల మూలధనముతో వెయ్యి వాటాలును వాటా 1-కి రు 10 ల చొ॥ స్వచ్ఛందమును యీ తాలూకాయ దు ప్రతిగ్రామమునందు సమకూర్చువలెననియు ప్రస్తుతము యీ నిలయమునకు 7 గురు డైరెక్టరు వ్యవధి వారే కాంగ్రెసువారిక సభ్యులుగ నుండుటకు నిర్ణయించిరి. డైరెక్టరుగా నుండగోరువారు పది వాటాలుగాని అంతకు నెక్కువగాగాని తీసికొని తత్కాలములో రు 100 లు గాని అంతకు ఎక్కువగాని యియ్యవలెననియు వాటాదారుల నుండగోరువారు మొదటిసారి (సత్కాలములో) రు 4 లున్న వాటాను తీసికొనిన లేదేలగాయితు 3 నెలలకు రు 3 లు అటు పిమ్మట మరి 3 నెలలకు రు 3 లు చెల్లించవలెననియు నిర్ణయించిరి. పని ప్రాగంభమగుటకు 2 వేల రూపాయలు కూర్చువలెనని నిర్ణయించిరి. వాటాలు అన్నియు పూర్తి అయిన వెంటనే డైరెక్టరు అర్హతను పొందినవార దరు సభగా కూడి పరపతి సంఘముగాగాని మరేతిగానైన కలవేసిరి. అట్ల ప్రకారముగా గాని రిజిస్టరీచేయుటకు ఆలోచించి రిజిస్టరీ చేయుచుదురు. ప్రాప్తైక్తన్న కాకలసిన వారందరు ఈ నిలయముయొక్క కార్యదర్శివేర ఒక అకా డిల్లకు పంపించవలెను.

డైరెక్టరు:—(1) దాట్ల చిననీలూద్రరాజుగారు (వెసి డెంటు.

(2) దొడ్డిపట్ల సర్వేశ్వరరావుగారు కోశాధిపతి (3) శని వారపు సుబ్బారావుగారు కార్యదర్శి (4) తేతలి సీతారామయ్యగారు సహాయకార్యదర్శి (5) యిందుకూరి లక్ష్మీపతిరాజుగారు (6) మునుకుట్ల రామమూర్తిగారు (7) యెర్రవల్లి వెంకటదలం గారు.

ఈ నివేదికముయొక్క కమిటీ సభ్యులందరు ఈ తాలూకాయందున్న ప్రజలందరిని ఈనిలయములో వాటాలను తీసికొని (అన్నికీతులవారును) దేశముయొక్క అర్థికనీతికి తోడ్పడవలయుననియు మహాత్ముయొక్క ఖద్దరు మంత్రమును ఆచరణలోనికి జయిపదముగాకొనుటకు రాగలందులకుకొరుచున్నాడు.

సం. శనివారపు సుబ్బారావు.
తేతలి సీతారామయ్య.
దొడ్డిపట్ల సర్వేశ్వరరావు.
యెర్రవల్లి వెంకటదలం.

తాలూకాలోని ప్రజలు గమనింపవలసిన అంశము:—ఈ నెల 20 వ తేదీని పబ్లికుగోవావరిజిల్లా జాతీయసంఘ కార్యదర్శిగారైన మ.రా.శ్రీ దండు వారాయణరాజుగారు తెలుగుకు వచ్చి భారత ఖద్దరు నిలయమును నెలకొల్పిరి. ఈ నిలయము ప్రత్యేకము వర్తకపు సరిగానే యుండును. రాజోలుమునకును ఈ నిలయమునకును వివియు సంబంధము లేదు. నేటివరకు 400 వాటాలు పూర్తిచేయించిరి. మి.తా 600 వాటాలను యాయట్లు పట్ల గ్రామాదులవల్లనే పూర్తి అగుటకు తగు ఏర్పాటులు చేయుచుండిరి. శ్రీ వారాయణరాజుగారు ఈ నిలయమునకు కంకసాపనచేసి మరొక తాలూకాకు వెళ్లుదురు. వారముగోవా లలో ఈపని అంతయు పూర్తికాగలదు.

ముదిగంటి జగన్న శాస్త్రి,
తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శి.

నోటీసు 186

ఇందు మూలముగా అందరికి తెలియ చేయడము ఏమనగా:—

నూటు నెం 2523/1922.

వాది: గొంట్ల లక్ష్మీకాంతయ్య
ప్రతివాది: గొంట్ల నాగయ్య, బెజవాడ. (కృష్ణాజిల్లా)
సదరి ఈ దావాలో బొంబాయి హైకోర్టువారు ప్రతివాది అయిన నాగయ్యగారి తాలూకు బెజవాడ జగ్గయ్య పేట గ్రామములలో నుండే ఫిరకరావులను గొట్టా నాగయ్య గారు అక్కుకుండానున్న ఇతరులు కొనకుండా నున్న 'ఇన్ జక్టు' అర్థరు ఇచ్చినారు. కనుక సదరి ఆస్తులను వారు అక్కురారు. ఇతరులు కొనరారు. ఇందుకు వ్యతిరేకముగా నడిచినయెడల చెల్లనేరని ఇందుమాలకముగా తెలియజేయవలయునది.

ఇట్లు,
వాది: గొంట్ల లక్ష్మీకాంతయ్య.

Printed and Published by K. Nageswara Rao, at the Andragatrika Power Press, 6 & 7, Thambu Chetty Street MADRAS.